

วิเคราะห์ระบบสาธารณูปการในพื้นที่ศึกษา

สาธารณูปการ เป็นบริการสาธารณะในชุมชน เพื่อให้ประชาชนผู้อาศัยในเมืองนั้นๆ เกิดความสุข ความสะดวกสบาย รวมทั้งความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน การสาธารณูปการเป็นบริการที่รัฐลงทุนจัดบริการหรือเอกชนเป็นผู้จัดบริการในกิจการบางอย่างก็ได้ ในการให้บริการผู้ใช้จะต้องเดินทางไปยังสถานบริการนั้นด้วยตนเอง ดังนั้นการจัดการจัดการสาธารณูปการจะต้องพิจารณาถึง กลุ่มผู้รับบริการ ที่ตั้งขนาดการกระจายการให้บริการ ความหนาแน่นของชุมชน ซึ่งอาจแบ่งระดับการจัดการทางด้านสาธารณูปการออกตามขนาดชุมชนเป็น 3 ระดับ (พงศ์สิทธิ์ 2537 : 17) คือระดับเมือง (City) ระดับตำบล (Community) และระดับหมู่บ้าน (Neighbourhood)

ตารางที่ 4.1 แสดงระดับการจัดบริการทางด้านสาธารณูปการ

สาธารณูปการ	ระดับหมู่บ้าน	ระดับตำบล	ระดับเมือง
โรงเรียนอนุบาล	●	●	●
โรงเรียนประถมศึกษา	●	●	●
โรงเรียนมัธยมตอนต้น	—	●	●
โรงเรียนมัธยมตอนปลาย	—	—	●
วิทยาลัย	—	—	●
สถานีอนามัย	—	●	●
โรงพยาบาล	—	—	●
สนามเด็กเล่น	●	●	●
สวนสาธารณะ	—	●	●
สถานีตำรวจ	—	—	●
สถานีดับเพลิง	—	—	●
ร้านค้าย่อย	●	●	●
ตลาดสด	—	●	●

ที่มา : การเคหะแห่งชาติ

● สาธารณูปการที่จัดให้มีบริการ

ซึ่งตามตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น จะสามารถจัดการสาธารณูปการ ออกตามประเภทของการให้บริการออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

- 4.1 ด้านการศึกษา
- 4.2 ด้านการแพทย์และสาธารณสุข
- 4.3 ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ
- 4.4 ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 4.5 ด้านการบริการตลาด

4.1 ด้านการศึกษา

สาธารณูปการทางด้านการศึกษาก็ได้แก่ สถานศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับ อุดมศึกษา โดยทั่วไปผู้ใช้บริการคือ ประชาชนตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยเข้าสู่ตลาดแรงงาน (3-21) ปี หรือแม้กระทั่งวัยชรา สถานศึกษาจึงมีความแตกต่างกันตามระดับช่วงชั้นวัยอายุ คือ

4.1.1 ระดับอนุบาล (อายุ 3-6 ปี) โรงเรียนจะต้องอยู่ในละแวกบ้านของย่านพักอาศัย เพราะผู้ใช้บริการคือ เด็กเล็กที่ต้องการการดูแลจากผู้ใหญ่อย่างใกล้ชิด เนื่องจากร่างกายของเด็กยังไม่เหมาะที่จะเดินทางระยะไกลเกินกว่า 500 เมตร หรือ ระยะเวลาเดิน 15 นาที อาคารเรียนเป็นชั้นเดียวเพื่อความปลอดภัย อาจมีการยกกระดานเพื่อฝึกกล้ามเนื้อ มีสนามเด็กเล่น อาณาบริเวณของโรงเรียนไม่กว้างเกินไป เพื่อให้สามารถดูแลเด็กให้ทั่วถึง แต่ไม่ควรต่ำกว่า 200 ตารางวา ขนาดที่พอเหมาะ คือ ประมาณ 0.5-2.0 ไร่ สำหรับชุมชนขนาด 500 คน มีโรงเรียนอนุบาล 1 แห่ง นักเรียนประมาณ 40-60 คน (วิภา, 2538 : 84)

4.1.2 ระดับประถม (อายุ 6-13 ปี) โรงเรียนควรอยู่ในละแวกบ้านของย่านพักอาศัยเช่นกัน เพราะผู้ใช้บริการคือ เด็กที่ร่างกายเติบโตกว่าเด็กอนุบาล แต่ยังต้องการการดูแลจากผู้ใหญ่ อยู่ การศึกษาระดับประถมเป็นการศึกษาภาคบังคับโรงเรียนจึงต้องมีเพียงพอสำหรับจำนวนเด็กวัยนี้ในชุมชน ประชากรประมาณ 3,500 คน ควรมีโรงเรียนประถม 1 แห่ง นักเรียน 200-400 คน ขนาดพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ อาคารเรียนสามารถขึ้นสูงกว่าชั้นเดียวได้ และต้องมีสนามกีฬากลางแจ้งเพื่อการออกกำลังกายสำหรับเด็กที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโต (วิภา, 2538 : 84)

4.1.3 ระดับมัธยมศึกษา (อายุ 13-18 ปีหรือ 19 ปี) แบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (อายุ 13-16 ปี) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (อายุ 16-18 ปี) ซึ่งอาจศึกษาถึงระดับอาชีวศึกษา

(อายุ 19 ปี) ผู้ใช้บริการอยู่ในวัยที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ประกอบกับพันธะระดับการศึกษาภาคบังคับ ทำให้บางส่วนออกจากการศึกษาสู่ตลาดแรงงาน โรงเรียนอาจมีจำนวนน้อยลงและอยู่ห่างจากที่พักได้ แต่ต้องมีความสะดวกในการเดินทางจากละแวกบ้าน ย่านที่พักอาศัย สำหรับการศึกษาระดับมัธยมปลายและอาชีวศึกษา จะมีนักเรียนในพื้นที่น้อยลงตามลำดับ นักเรียนจะมีการอพยพเลือกหาโรงเรียนตามความมุ่งหวังในชีวิต โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในชุมชนที่มีประชากรประมาณ 9,000 คน จะมีจำนวนนักเรียนประมาณ 650 -1,000 คน ควรมีโรงเรียนมัธยมต้น 1 แห่ง พื้นที่ประมาณ 5-7 ไร่ และถ้าประชากรเกิน 10,000 คน ควรมีมัธยมปลายและอาชีวศึกษา 1 แห่ง ขนาดพื้นที่ประมาณ 10 ไร่ (วิภา 2538 : 85)

ตารางที่ 4.2 แสดงมาตรฐานการศึกษา

ระดับการศึกษา	มาตรฐาน				ระยะบริการโดยการเดิน
	พื้นที่ รร. / จำนวนร.	นร./ ห้อง	นร./ ครู	ประชากรครัวเรือน/โรงเรียน	
อนุบาล บริการเด็ก ในช่วง 3-6 ปี	0.50-2 ไร่ / โรง	30	23	500 - 1,000 คน / 1 โรง 400 ครัวเรือน / 2 โรง 1,600 ครัวเรือน / 4 โรง	ไม่เกิน 500 เมตร
ประถมศึกษา บริการเด็ก ในช่วง 6-13 ปี	5 ไร่ / โรง อย่างน้อย 1.57 ไร่/ โรง	35	25	3,500 คน / 1 โรง 400 ครัวเรือน / 1 โรง 1,600 ครัวเรือน / 2 โรง	800 เมตร
มัธยมศึกษา บริการเด็ก ในช่วง 13-18 ปี	10 ไร่ / โรง 5-7 ไร่/600-1,000 คน	40	20	9,000 คน / รร.มัธยมต้น 1 โรง ประชากรเกิน 10,000 คน / รร.มัธยมปลาย 1 โรง 1,600 ครัวเรือน/ รร.มัธยม ต้น 1 โรง 4,000 ครัวเรือน/ รร.มัธยม ต้น-ปลาย 2 โรง	1,600 เมตร
อาชีวศึกษา บริการเด็ก ในช่วง 16-19 ปี	10 ไร่ / โรง	30	10	ประชากรเกิน 10,000 คน	1,600 เมตร

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการและกรมโยธาธิการและผังเมือง

4.2 ด้านการแพทย์และสาธารณสุข

เป็นบริการเพื่อคุณภาพชีวิตตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจำแนกเป็นการอนามัยและสาธารณสุขกับการแพทย์ การอนามัยและสาธารณสุขเป็นการทำให้สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บผู้ให้บริการคือประชากรทุกคนในชุมชน ดังนั้น สถานีอนามัยและศูนย์บริการสาธารณสุขจะต้องมีทุกชุมชนละเวกบ้าน ส่วนการแพทย์ เป็นการบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยตามพยาธิสภาพ ผู้ให้บริการคือ ผู้เจ็บป่วยที่มีความแตกต่างกันตามอาการของโรค โรงพยาบาลมีขนาดใหญ่เพียงใดขึ้นอยู่กับสาขาการให้บริการรักษาโรค ความชำนาญ เฉพาะโรคและจำนวนคนไข้ เกณฑ์มาตรฐานด้านสาธารณสุขในการจัดตั้งโรงพยาบาล สถานีอนามัยและสำนักงานผดุงครรภ์ ดังนี้ คือ

ตารางที่ 4.3 แสดงเกณฑ์มาตรฐานในการจัดตั้งสถานบริการสาธารณสุข

รายการ	หลักเกณฑ์
โรงพยาบาลศูนย์	1. ตั้งอยู่ในจังหวัดขนาดใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางของจังหวัดต่างๆ ในเขตนั้นๆ
โรงพยาบาลทั่วไป	1. ตั้งอยู่ในที่ตั้งตัวจังหวัดและเมืองใหญ่ๆ
โรงพยาบาลชุมชน	1. ตั้งอยู่ในอำเภอที่มีประชากรไม่น้อยกว่า 100,000 คน
ขนาด 60 เตียง	2. ตั้งอยู่ในตำบลที่เป็นที่ว่าการอำเภอที่ไกลจากโรงพยาบาลอื่นๆ ประมาณ 40 กม. หรือใช้เวลาเดินทางเกินกว่า 2 ชั่วโมง
โรงพยาบาลชุมชน	1. ตั้งอยู่ในอำเภอที่มีประชากรไม่น้อยกว่า 50,000 คน หรือมีประชากรมารับบริการได้สะดวกไม่ต่ำกว่า 50,000 คน
ขนาด 30 เตียง	2. ตั้งในตำบลที่เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอที่ห่างไกลจากโรงพยาบาลที่มีอยู่แล้ว 40 กม. หรือเป็นระยะทางที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางโดยรถยนต์ เกินกว่า 2 ชั่วโมง
โรงพยาบาลชุมชน	3. มีจำนวนประชากรในชุมชนที่ตั้งโรงพยาบาลไม่ต่ำกว่า 10,000 คน
ขนาด 10 เตียง	1. ตั้งอยู่ในอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่มีประชากรไม่น้อยกว่า 30,000 คน
	2. ตั้งอยู่ในตำบลที่เป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอหรือตำบลอื่นที่เหมาะสมกว่า เช่น เป็นชุมทางสามารถติดต่อกับตำบลต่างๆ ของอำเภอหรือกิ่งอำเภอได้สะดวก
	3. ต้องไม่อยู่ใกล้กับโรงพยาบาลอื่นๆ เกินไป ระยะทางต้องห่างกันประมาณ 20 กม. ในกรณีที่เส้นทางคมนาคมดี และ 10 กม. ถ้าการคมนาคมไม่ดี
	4. มีประชากรในเขตพื้นที่บริการโดยรอบโรงพยาบาลไม่ต่ำกว่า 10,000 คน

ที่มา: การบริหารงานสาธารณสุขส่วนภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	หลักเกณฑ์
สถานีนอนามัย	1. ตั้งอยู่ในระดับตำบลและระดับอำเภอที่ยังไม่มีโรงพยาบาลชุมชนตั้งอยู่ 2. สถานีนอนามัยครอบคลุมประชากรประมาณ 5,000 คน 3. ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนของตำบลและที่ตั้งควรเป็นศูนย์กลางของตำบลประชากรในตำบลไปใช้บริการได้สะดวก และอยู่ห่างจากสถานีนอนามัยอื่นๆ 8 – 15 กม.
สำนักงานผดุงครรภ์	1. ตั้งอยู่ในกลุ่มของหมู่บ้าน มีประชากรไม่น้อยกว่า 2,000 คน 2. ตั้งอยู่ห่างจากสำนักงานผดุงครรภ์หรือสถานีนอนามัยอื่นๆ อย่างน้อย 4 กม.

ที่มา: การบริหารงานสาธารณสุขส่วนภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข

4.3 ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ

ผู้ให้บริการ คือ ประชากรทุกเพศทุกวัย การพักผ่อนหย่อนใจมีทั้งออกกำลังร่างกาย และไม่ออกกำลังร่างกายที่ออกกำลังร่างกายได้แก่ กีฬาต่าง ๆ เช่น การเดิน การวิ่ง ว่ายน้ำ เทนนิส ฟุตบอล เป็นต้น ส่วนไม่ออกกำลัง เช่น นั่ง เล่นในสวนสาธารณะ ฟังดนตรี ดูการละเล่น ฟังการปราศรัย เป็นต้น การพักผ่อนหย่อนใจทั้งที่เป็นการออกกำลังและไม่ออกกำลัง จึงอาจจัดรวมอยู่ด้วยกันได้ในสวนสาธารณะ ทำให้สวนสาธารณะมีลักษณะเป็นอเนกประสงค์ คือ ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเป็นพื้นที่สีเขียวรักษาสภาพแวดล้อมของเมือง

ลำดับขั้นของสวนสาธารณะ

1) สนามเด็กเล่น (Tot Lots) เป็นสวนสาธารณะพื้นฐานที่ควรจัดให้มีในทุกชุมชน สวนระดับนี้ใช้พื้นที่เพียงเล็กน้อย ประมาณ 200 ตารางเมตร สิ่งอำนวยความสะดวกมีจำนวนน้อย ได้แก่ พื้นที่ต่างระดับ กระบะทราย บ่อทราย เครื่องปั้นปาย ชิงช้า ก้อนน้ำดื่ม หรือเก้าอี้นั่งพักผ่อน 2-3 ตัว เป็นต้น สวนระดับนี้ต้องอยู่ในชุมชนในระยะเดินเท้า (Walking distance) หรือไม่เกิน 800 เมตร และเข้าถึงง่าย โดยทั่วไปกระจายอยู่ในพื้นที่ 4-5 บล็อกต่อ 1 แห่ง โดยใช้ประโยชน์จากพื้นที่ว่าง (Open space) ระหว่างกลุ่มอาคาร ขอบเขตการให้บริการจึงให้บริการแก่ประชากร 200-300 คน อยู่ในระดับต่ำสุดเพราะผู้ที่ใช้คือประชากรในวัยเด็กเล็กพร้อมด้วยมารดาและพี่เลี้ยง ความสำเร็จของการมาใช้คือการใช้ประจำวันถ้าหากประชากรในเมืองทุกคนได้รับการบริการจากสวนระดับนี้แล้วจำนวน ของสวนนี้จะมีจำนวนมากที่สุด (สุขุมาล สุคติ, 2531 : 208)

2) สวนในละแวกบ้าน (Neighborhood Park) เป็นสวนสาธารณะพื้นฐานที่ควรจัดให้มีในชุมชน มีเนื้อที่ 10-15 ไร่ สิ่งอำนวยความสะดวกในสวนมีมากกว่าสวนระดับที่ 1 เพราะมีกลุ่มผู้ใช้หลายกลุ่มมากขึ้น มีพื้นที่แบ่งออกตามวัตถุประสงค์ของผู้มาใช้บริการในกลุ่มต่างๆ กัน ภายในสวนนี้จะมีเก้าอี้นั่งพักผ่อน ต้นไม้ให้ร่มเงา สนามหญ้าที่โล่งสำหรับการพักผ่อนของผู้ใหญ่ผู้สูงอายุ มีที่เล่นเกมสำหรับเด็กเล็ก ซึ่งมีอุปกรณ์ เช่น ชิงช้า ม้าหมุน ลังไม้ เชือก ยางรถยนต์เก่าๆ เป็นต้น และมีสนามเด็กเล่น สนามกีฬาสำหรับเด็กโตเล่นกันเป็นทีม สวนนี้ให้บริการแก่ประชากร 800-1,000 คน ซึ่งเป็นคนที่อาศัยในละแวกใกล้ๆ สวนนี้สามารถเดินทางมาใช้โดยการเดินทางเท้าหรือระยะเวลาเดินทางประมาณ 800 เมตร หรือใช้เวลาในการเดินทางไม่เกิน 5-10 นาที หรือใช้เวลาเพียงเล็กน้อยโดยทางรถและมีความถี่ของการใช้สูง คือใช้ช่วงเวลาล้านๆ

3) สวนระดับชุมชน (Community Park) เป็นสวนสาธารณะพื้นฐานที่ควรจัดให้มีในชุมชนหรือในท้องถิ่น มีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 12.5 ไร่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือกิจกรรมบางอย่างเพิ่มขึ้นมากกว่าสวนระดับที่ 1 ปลาย 2 เช่น มีพื้นที่สำหรับพักผ่อน มีสวนดอกไม้มีสนามเด็กเล่น และมีสนามกีฬาสำหรับเด็กโตอีก 2-3 แห่ง แทนที่จะมีเพียงสนามเดียว บางเมืองที่แม่น้ำลำคลองไหลผ่าน หากอยู่ใกล้ชุมชนอาจจัดเป็นสวนสาธารณะระดับนี้ได้ โดยจัดให้มีกิจกรรมพักผ่อนบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับน้ำ เช่น เล่นเรือตกปลา และอาจใช้กับเทศกาลต่างๆ เช่น แข่งเรือ งานลอยกระทง เป็นต้น ลักษณะของสวนนี้จะให้บริการแก่ประชากรจำนวนมากทุกวัย มีขอบเขตการให้บริการระยะทางเดินเท้า คือประมาณ 1,000 - 2,000 เมตร หรือใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถขนส่งประมาณ 45-60 นาที ให้บริการแก่ประชาชนที่อยู่โดยรอบประมาณ 1,500 ครัวเรือน (เดชา บุญค้ำ และคณะ, 2531: 3-5)

4) สวนระดับย่าน หรือระดับเขต (District Park) สวนระดับนี้มีเนื้อที่ตั้งแต่ 50 ไร่ขึ้นไป มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าสวนระดับ 1,2 และ 3 มีบริเวณที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น มีสวนดอกไม้ขนาดใหญ่ สวนสมุนไพรและสวนสุขภาพ เป็นต้น มีบริเวณสำหรับการปิกนิกที่จัดรถ ทางสำหรับขี่จักรยาน ที่ตกปลา จักรยานน้ำ สนามเด็กเล่น สนามกีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกพิเศษ เช่น ที่แสดงดนตรี ลานเอนกประสงค์ เป็นต้น สวนนี้เวลาที่ใช้อยู่ภายในสวนอาจอยู่ได้เป็นเวลานาน เนื่องจากมีความหลากหลายของสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมภายในสวนส่วนใหญ่เป็นประเภทพักผ่อนหย่อนใจแบบสงบ ให้บริการแก่ประชาชนจำนวนมาก รัศมีการให้บริการกว้างขวางขึ้น ประมาณ 2 - 5 กม. ให้บริการมากกว่า 1ชุมชน โดยมีผู้มาใช้ใกล้จะเดินทางด้วยเท้าได้ แต่ผู้ที่อยู่ไกลต้องอาศัยการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถขนส่ง ซึ่งมีความถี่ในการใช้สวนเฉพาะช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (สำนักผังเมือง, 2539 : 74-75)

5) สวนระดับเมือง (City Park) เป็นสวนสาธารณะที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ มีขนาดตั้งแต่ 100 ไร่ขึ้นไป กิจกรรมมีทั้งการพักผ่อนหย่อนใจในลักษณะสงบ และออกกำลังกาย โดยมีกิจกรรมที่ต้องใช้พื้นที่กว้างๆ เช่น บรรยากาศธรรมชาติที่มีสนามหญ้า สวนดอกไม้ที่มีการรวบรวมพรรณไม้นานาชนิด สระน้ำ หรือทะเลสาบ ที่จอดรถ ทางซั้จักรยาน เวทีการแสดง พื้นที่สำหรับจัดงานตามเทศกาล บริเวณสำหรับจัดแสดงนิทรรศการ สนามฟุตบอล สนามเด็กเล่น สถานที่ตั้งแคมป์ไฟ กิจกรรมทางน้ำ เช่น แล่นเรือ ตกปลา เป็นต้น นอกจากนี้อาจเพิ่มกิจกรรมและบรรยากาศอื่นๆ ตามแต่นโยบายด้านการพักผ่อนของเมืองนั้นๆ เพื่อเป็นส่วนเสริม เช่น พิพิธภัณฑ์ ศูนย์เยาวชน ศูนย์วัฒนธรรม เรือนไทย สวนนกธรรมชาติ ฯลฯ ตามสภาพแวดล้อมและสภาพพื้นที่จะเอื้ออำนวย ถ้าเป็นไปได้สวนระดับนี้ควรสร้างให้อยู่บริเวณใจกลางเมือง เนื่องจากสถานที่ที่ผู้พักอาศัยในหลายๆ ย่าน (District) ของเมืองมาใช้ แต่ถ้าหากหาพื้นที่ใจกลางเมือง หรือออกไปสู่นอกเมืองเลย ผู้ที่จะมาใช้บริการของสวนระดับนี้ต้องใช้รถยนต์ส่วนตัว หรือรถขนส่งโดยใช้เวลาขับรถประมาณ 1 – 1 1/2 ชั่วโมง ลักษณะการมาใช้ส่วนใหญ่มาเป็นกลุ่ม และมาใช้เป็นเวลานานๆ ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์

สำหรับมาตรฐานของพื้นที่สวนสาธารณะต่อชุมชนต่างๆ นั้นได้มีการกำหนดมาตรฐานสากลกำหนดพื้นที่ 9.38 ไร่ / ประชากร 1,000 คน (15 ตารางเมตร / คน) อังกฤษกำหนด 14.38 ไร่ / ประชากร 1,000 คน (23 ตารางเมตร / คน) สหรัฐอเมริกากำหนด 25 ไร่ / ประชากร 1,000 คน (40 ตารางเมตร / คน) สิงคโปร์กำหนด 6.80 ไร่ / ประชากร 1,000 คน (10.90 ตารางเมตร / คน) มาเลเซียกำหนด 1.82 ไร่ / ประชากร 1,000 คน (2.9 ตารางเมตร / คน) จะเห็นว่ามาตรฐานของแต่ละประเทศไม่เหมือนกัน ประเทศไทยกรุงเทพมหานครกำหนดเกณฑ์ดังกล่าวไว้ 1.8 ไร่ / ประชากร 1,000 คน หรือ 2.88 ตารางเมตร / คน (สำนักผังเมือง 2539 :76)

4.4 ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4.4.1 สถานีตำรวจ

บริเวณพื้นที่ที่ต้องการความปลอดภัย คือ บริเวณที่มีความหนาแน่น เสื่อมโทรม แออัด กับบริเวณที่การอยู่อาศัยเบาบาง เพราะบริเวณดังกล่าวนี้มักจะมีปัญหาอาชญากรรมและโจรผู้ร้าย ในบริเวณพื้นที่ที่มีความหนาแน่นประชากรเกิน 10 คน / ไร่ ควรจะมีสถานีตำรวจ 1 แห่งรับผิดชอบความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ 5,000-10,000 ไร่ ส่วนในบริเวณที่มีความหนา

แน่นประชากรน้อยกว่า 10 คน / ไร่ ควรจะมีสถานีตำรวจ 1 แห่ง รับผิดชอบความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ 10,000-25,000 ไร่ (วิภา, 2538 :124) โดยทั่วไปในทุกอำเภอจะต้องมีสถานีตำรวจ 1 แห่ง ดังนั้น ชุมชนที่เป็นศูนย์กลางระดับอำเภอ เช่น เทศบาลตำบล ควรมีสถานีตำรวจอย่างน้อย 1 แห่ง สำหรับกำลังตำรวจต่อจำนวนประชากร ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติใช้อยู่นี้ กำหนด ให้ตำรวจ 1 คน ต่อจำนวนประชากร 800 คน สำหรับชุมชนหนาแน่นพอสมควร และตำรวจ 1 คน ต่อประชากร 600 คน สำหรับชุมชนหนาแน่นมาก

4.4.2 สถานีดับเพลิงและบรรเทาสาธารณภัย

บริเวณที่มีความหนาแน่นมากและอาคารสูง อาคารแออัด เสื่อมโทรม เป็นบริเวณที่ต้องเตรียมการดับเพลิงและบรรเทาสาธารณภัย เช่น อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย ตลอดจนวินาศภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น สถานีดับเพลิงควรอยู่ในบริเวณพื้นที่กว้างพอที่จะจอดรถดับเพลิง 2 คัน และสามารถดับเพลิงได้พร้อมกัน 2 จุด ไม่ควรอยู่ในที่มีจราจรติดขัดหรือวิ่งทางเดียว น้ำเพื่อการดับเพลิงควรกำหนดไว้ในระบบประปาด้วย

จากเกณฑ์มาตรฐานที่รวบรวมได้ พบว่า จำนวนประชากรอยู่อาศัยต่อสถานีดับเพลิง 1 แห่งของไทยจะมีจำนวนตั้งแต่ 10,000-20,000 คน (กรมผังเมือง, 2537 : 83 ;วิภา, 2538 :125) ซึ่งมีรัศมีการให้บริการของสถานีดับเพลิง จะต้องไปถึงภายใน 5 นาที จากระยะทาง 3 กิโลเมตร บนถนนสายหลัก (36 กิโลเมตรต่อชั่วโมง) หรือภายใน 5 นาที จากระยะทาง 1.5 กิโลเมตร บนถนนสายรอง (18 กิโลเมตรต่อชั่วโมง) (กรมการปกครอง 2531 : 236)

ตารางที่ : 4.4 แสดงมาตรฐานของการดับเพลิงสำหรับเมือง

จำนวนประชากรในชุมชน (คน)	จำนวนรถดับเพลิง (คัน)	จำนวนรถบันได (คัน)
10,000	2	1
30,000	4	1
70,000	8	4
200,000	16	8

ที่มา : จากการรวบรวมข้อมูลสถิติภูมิเกณฑ์มาตรฐานของไทย

4.5 ตลาด

ตลาดเป็นศูนย์กลางการค้าระดับชุมชนเมือง ที่มีความจำเป็นในการซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า ซึ่งชุมชนในเขตเทศบาลทุกแห่งควรมีตลาดอย่างน้อย 1 แห่ง เพื่อเป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างเมืองกับชนบท และบริการผู้คนภายในเมือง ขนาดของตลาดขึ้นอยู่กับความจำเป็นในการบริโภคของประชากรในชุมชน อาจมีพื้นที่เปิดโล่ง เพื่อตั้งหาบเร่ หรือแผงลอยรอบบริเวณตลาด และควรมีที่จอดรถสำหรับผู้มาใช้บริการได้อย่างเพียงพอ สำหรับเกณฑ์มาตรฐานของตลาด พบว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของไทยที่เสนอจำนวนประชากรอยู่อาศัยต่อตลาดสด 1 แห่ง ประมาณตั้งแต่ 8,000-10,000 คน (การเคหะแห่งชาติ, 2531:ช-37,330) พื้นที่ของตลาดสดต่อประชากรตั้งแต่ 0.25-0.30 ตารางเมตรต่อคน (วิภา, 2538 : 88)

การวิเคราะห์ระบบสาธารณูปการในพื้นที่ศึกษา

ในการศึกษาวิเคราะห์ระบบสาธารณูปการในพื้นที่ศึกษา จะศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมได้จากหน่วยงานต่างๆ และจากเอกสารผลการวิจัยศึกษาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม สำหรับการจัดให้บริการสาธารณูปการในพื้นที่ศึกษานี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการศึกษา

4.1.1 การให้บริการด้านการศึกษาในปัจจุบัน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 แสดงรายชื่อสถานศึกษา ที่ตั้ง และจำนวนนักเรียน ห้องเรียน ครู จำนวนตามระดับการศึกษาปีการศึกษา 2546

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียน	สังกัด		ที่ตั้ง				ระดับการศึกษา												จำนวนรวม	
		รัฐ บาล	เอกชน	หมู่ ที่	ตำบล	อำเภอ	อนุบาล		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		นักเรียน	ครู	ครู : นร.				
							นร.	ห้อง	นร.	ห้อง	นร.	ห้อง	นร.	ห้อง				นร.	ห้อง		
1	วัดบางรักใหญ่	-	-	3	บางรักใหญ่	บางบัวทอง	48	2	1:24	150	6	1:25	-	-	-	-	-	198	10	1:20	
2	วัดในสี่	-	-	1	บางรักใหญ่	บางบัวทอง	88	3	1:29	180	6	1:30	-	-	-	-	-	268	7	1:38	
3	วัดมะเดื่อ	-	-	9	บางรักใหญ่	บางบัวทอง	79	3	1:26	207	6	1:34	83	3	1:28	-	-	369	10	1:37	
4	สุริยลักษณ์	-	-	4	โพธิ์มา	เมือง	65	4	1:16	-	-	-	-	-	-	-	-	65	18	1:4	
5	มัธยมวัดเพลงนนทบุรี	-	-	5	โพธิ์มา	เมือง	-	-	-	-	-	-	204	8	1:25	-	-	204	15	1:14	
6	ชุมชนวัดโพธิ์มา	-	-	4	โพธิ์มา	เมือง	131	5	1:26	581	15	1:39	111	3	1:37	-	-	823	31	1:26	
7	วัดบางรักน้อย	-	-	3	บางรักน้อย	เมือง	61	2	1:30	132	6	1:22	-	-	-	-	-	193	6	1:32	
8	วัดอินทร์	-	-	2	เสาชิงหิน	บางใหญ่	23	2	1:12	59	6	1:10	-	-	-	-	-	82	6	1:14	
9	วัดเสาชิงหิน	-	-	1	เสาชิงหิน	บางใหญ่	44	2	1:21	156	6	1:26	-	-	-	-	-	200	6	1:33	
10	วัดพิทักษ์เงิน	-	-	2	บางม่วง	บางใหญ่	229	8	1:29	900	24	1:37	213	6	1:35	-	-	1342	48	1:28	
11	อนุบาลลาดนันทน์	-	-	2	บางม่วง	บางใหญ่	65	3	1:22	-	-	-	-	-	-	-	-	65	7	1:9	
12	วานิชพัฒนนิคมกร	-	-	14	บางม่วง	บางใหญ่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	572	32	572	27	1:21	
13	วัดสังวรพิสัยโพธิ์	-	-	12	บางม่วง	บางใหญ่	33	2	1:16	138	6	1:23	-	-	-	-	-	171	9	1:19	
14	เทศมณฑลสังฆภัณฑ์	-	-	5	บางเลน	บางใหญ่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	195	11	195	13	1:15	
15	วัดศรีราษฎร์	-	-	8	บางเลน	บางใหญ่	48	2	1:24	95	6	1:16	-	-	-	-	-	143	7	1:20	
16	พิศาลธรรมพาทย์	-	-	1	บางเลน	บางใหญ่	56	3	1:19	188	8	1:23	-	-	-	-	-	244	22	1:11	
17	วัดประจักษ์ธรรม	-	-	9	บางก่าง	เมือง	45	2	1:22	92	6	1:15	-	-	-	-	-	137	5	1:27	
18	ไทยรัฐวิทยา 55	-	-	10	บางก่าง	เมือง	77	3	1:26	418	12	1:35	-	-	-	-	-	495	16	1:31	
19	เตรียมอุดมศึกษา	-	-	10	บางก่าง	เมือง	-	-	-	-	-	-	2,411	60	1:40	-	-	2,411	103	1:23	
20	พัฒนากาบบางใหญ่	-	-	9	บางก่าง	เมือง	44	2	1:22	174	6	1:29	103	-	-	-	-	321	17	1:19	
21	วัดเด่น	-	-	5	บางก่าง	เมือง	31	2	1:16	90	6	1:15	-	-	-	-	-	121	6	1:20	
22	วัดประสาธ	-	-	4	บางก่าง	เมือง	30	2	1:15	51	6	1:9	-	-	-	-	-	81	5	1:16	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียน	สังกัด		ที่ตั้ง			ระดับการศึกษา												จำนวนรวม	
		รัฐ บาล	เอกชน	หมู่ ที่	ตำบล	อำเภอ	อนุบาล		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		นักเรียน	ครู	ครู : นร.			
							นร.	ห้อง	นร.	ห้อง : นร.	นร.	ห้อง	นร.	ห้อง : นร.				นร.	ห้อง	ห้อง : นร.
23	วัดเฉลิมพระเกียรติ	-	-	3	บางศรีเมือง	เมือง	8	1:33	857	21	1:41	-	-	-	1118	31	1:36			
24	วัดพลับพลา	-	-	1	บางศรีเมือง	เมือง	4	1:25	516	15	1:34	-	-	-	614	22	1:28			
25	ศรีรัตนโกสินทร์	-	-	1	บางศรีเมือง	เมือง	3	1:16	97	6	1:16	-	-	-	146	15	1:10			
26	อุดมศึกษานนทบุรี	-	-	1	บางไผ่	เมือง	12	1:19	531	12	1:44	-	-	-	755	30	1:25			
27	วัดจันทาราม	-	-	3	บางโพธิ์	เมือง	2	1:32	174	6	1:29	79	3	1:26	317	11	1:29			
28	วัดตึก	-	-	4	บางโพธิ์	เมือง	2	1:25	73	6	1:12	-	-	-	123	5	1:25			
29	รัตนบัณฑิตวิทยาลัย	-	-	3	บางสีทอง	บางกรวย	9	1:25	381	14	1:27	-	-	-	609	30	1:20			
30	ประสาทวิทยานนทบุรี	-	-	3	บางสีทอง	บางกรวย	9	1:23	416	12	1:34	-	-	-	624	33	1:19			
31	วัดรอก	-	-	4	บางสีทอง	บางกรวย	2	1:15	69	6	1:11	-	-	-	99	6	1:16			
32	วัดบางอ้อยช้าง	-	-	2	บางสีทอง	บางกรวย	2	1:25	115	6	1:19	-	-	-	164	10	1:16			
33	วัดนิคมถนอม	-	-	4	บางคูเวียง	บางกรวย	2	1:9	74	6	1:12	-	-	-	92	9	1:10			
34	วัดสิงห์	-	-	7	บางคูเวียง	บางกรวย	2	1:20	103	6	1:17	-	-	-	142	8	1:18			
35	เทพศิรินทร์นนทบุรี	-	-	2	บางคูเวียง	บางกรวย	-	-	-	-	-	2,041	49	1:42	80	1:25				
36	ชาณุรัตนวิทยา	-	-	2	บางคูเวียง	บางกรวย	6	1:30	51	3	1:17	-	-	-	231	15	1:15			
37	วรรัตนศึกษานนทบุรี	-	-	7	มหาสวัสดิ์	บางกรวย	3	1:37	222	6	1:37	66	3	1:22	398	13	1:31			
38	วัดดอนทรายราษฎร์บาง	-	-	7	มหาสวัสดิ์	บางกรวย	2	1:26	108	6	1:18	-	-	-	160	8	1:20			
39	วัดบางไทรนอก	-	-	3	บางขุนทอง	บางกรวย	2	1:35	230	6	1:38	-	-	-	300	10	1:30			
40	วัดบางไทรใน	-	-	4	บางขุนทอง	บางกรวย	2	1:18	56	6	1:9	-	-	-	92	6	1:15			
41	วัดทองหลาง	-	-	2	บางขุนทอง	บางกรวย	2	1:9	50	6	1:8	-	-	-	68	7	1:10			
42	วัดบางขนุน	-	-	2	บางขนุน	บางกรวย	2	1:8	55	6	1:9	-	-	-	70	5	1:14			
43	มหาสวัสดิ์	-	-	5	มหาสวัสดิ์	บางกรวย	3	1:25	281	12	1:23	86	3	1:29	441	18	1:24			
44	วัดสัก	-	-	9	วัดชลอ	บางกรวย	2	1:17	103	6	1:17	-	-	-	137	5	1:27			
45	วัดชลอ	-	-	3	วัดชลอ	บางกรวย	2	1:30	309	10	1:31	-	-	-	368	13	1:28			
46	บดินทรานนทบุรี	-	-	3	วัดชลอ	บางกรวย	-	-	-	-	-	916	31	1:30	916	39	1:23			
47	วัดสนามนอก	-	-	4	วัดชลอ	บางกรวย	2	1:20	131	6	1:22	-	-	-	170	10	1:17			
48	ศึกษาดงเคาะรี	-	-	3	บางกรวย	บางกรวย	-	-	300	9	1:33	-	-	-	734	51	1:14			

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียน	สังกัด		ที่ตั้ง			ระดับการศึกษา												จำนวนรวม		
		รัฐ ภาค	เอกชน	หมู่ ที่	ตำบล	อำเภอ	อนุบาล		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		นักเรียน	ครู ค.ร.					
							นร.	ห้อง	นร.	ห้อง	นร.	ห้อง	นร.	ห้อง			นร.	ห้อง			
49	วัดคุ้มคงคาราม	-		4	บางกรวย	บางกรวย	38	2	1:19	139	6	1:23	-	-	-	-	177	10	1:18		
50	วัดจันทร์	-		5	บางกรวย	บางกรวย	68	2	1:34	248	6	1:41	-	-	-	-	316	10	1:32		
51	วัดลำโพง	-		8	บางกรวย	บางกรวย	100	3	1:33	169	7	1:24	-	-	-	-	269	9	1:30		
52	อนุบาลมนตรีตัน	-		7	บางกรวย	บางกรวย	120	6	1:20	-	-	-	-	-	-	-	120	8	1:15		
53	ศึกษามัสยิด	-		1	บางกรวย	บางกรวย	98	6	1:16	188	7	1:27	-	-	-	-	286	21	1:14		
54	วัดเชิงกระบือ	-		1	บางกรวย	บางกรวย	42	2	1:21	145	6	1:24	-	-	-	-	187	8	1:23		
รวม	54 แห่ง	41	13				3671	158	1:23	9802	361	1:27	6747	182	1:37	767	43	1:18	20987	950	1:22

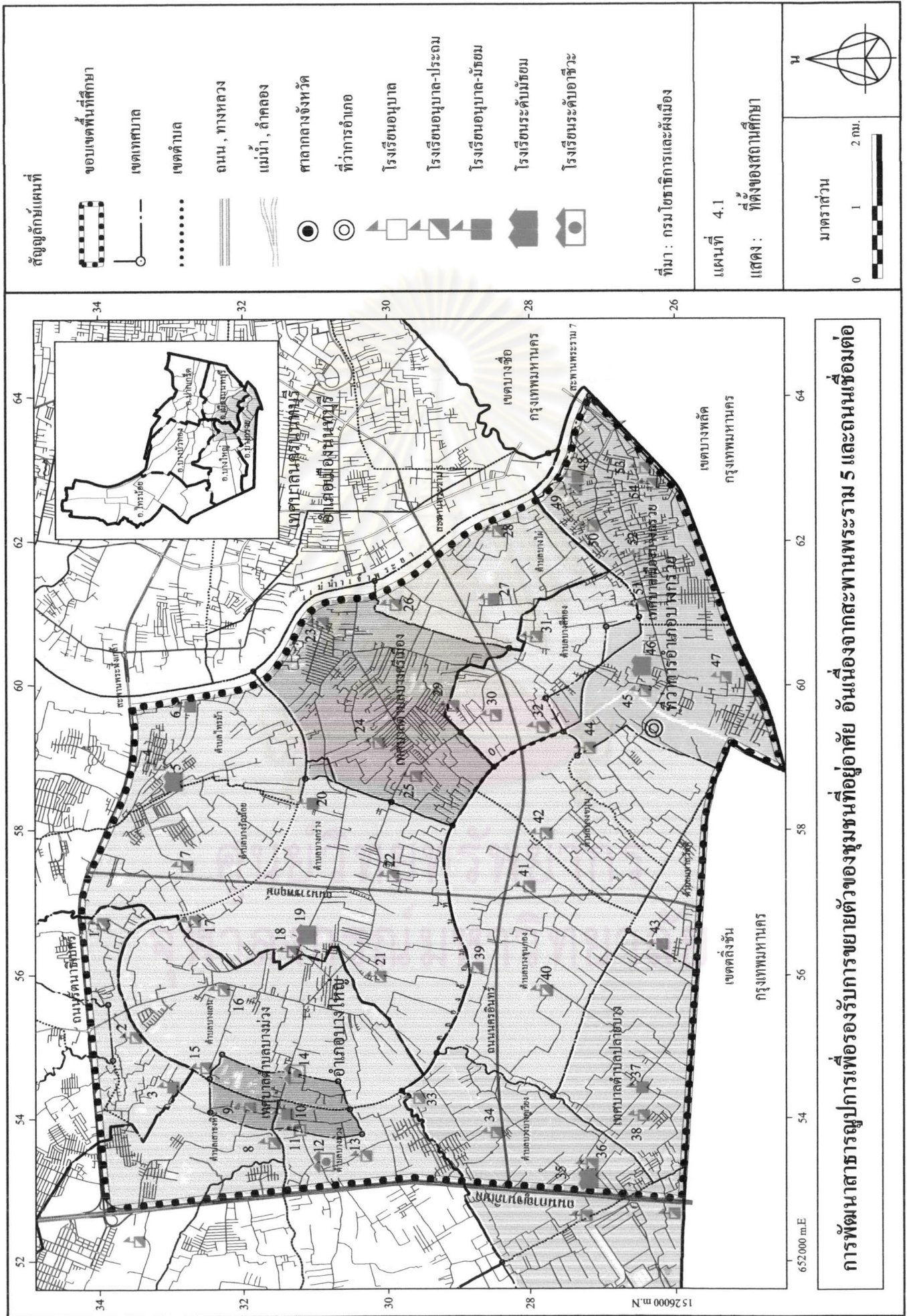
ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามงกุฎ เขต 1 และ 2

ตารางที่ 4.6 แสดงขนาดพื้นที่และพื้นที่บริการของสถานการศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	สังกัด		ที่ตั้ง			ขนาดพื้นที่ (ไร่ - งาน - ตร.วา)	พื้นที่บริการ
		รัฐบาล	เอกชน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ		
1	วัดบางรักใหญ่	-	-	3	บางรักใหญ่	บางบัวทอง	2-0-02	หมู่ที่ 3, 4, 5 ตำบลบางรักใหญ่
2	วัดโมลี	-	-	1	บางรักใหญ่	บางบัวทอง	3-3-75	หมู่ที่ 8, 11 ตำบลบางรักใหญ่
3	วัดมะเดื่อ	-	-	9	บางรักใหญ่	บางบัวทอง	1-0-0	หมู่ที่ 9, 10 ตำบลบางรักใหญ่
4	สุริยสังขณ์	-	-	4	โพรม้า	เมือง	1-0-0	พื้นที่โดยทั่วไป
5	มัธยมวัดเพลงนนทบุรี	-	-	5	โพรม้า	เมือง	5-0-86	ตำบลโพรม้า, ตำบลบางรักน้อย
6	ชุมชนวัดโพรม้า	-	-	4	โพรม้า	เมือง	2-2-87	หมู่ที่ 3, 4, 5 ตำบลโพรม้า
7	วัดบางรักน้อย	-	-	3	บางรักน้อย	เมือง	2-3-10	หมู่ที่ 1, 2, 3 ตำบลบางรักน้อย
8	วัดอินทร์	-	-	2	เสาธงหิน	บางใหญ่	2-0-0	หมู่ที่ 3 ตำบลบางม่วง และหมู่ที่ 2 ตำบลเสาธงหิน
9	วัดเสาธงหิน	-	-	1	เสาธงหิน	บางใหญ่	2-1-73	หมู่ที่ 1, 3 ตำบลเสาธงหิน
10	วัดพิศุภจิน	-	-	2	บางม่วง	บางใหญ่	7-2-0	หมู่ที่ 2 ตำบลบางม่วง และหมู่ที่ 5, 9, 10 ตำบลบางเลน
11	อนุบาลกุดนันทน์	-	-	2	บางม่วง	บางใหญ่	1-0-0	ตำบลบางม่วง
12	วชิรชนวนิชวิทยา	-	-	14	บางม่วง	บางใหญ่	8-1-0	อำเภอบางใหญ่และอำเภอใกล้เคียง
13	วัดสังฆพิศุภจิน	-	-	12	บางม่วง	บางใหญ่	2-2-40	หมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 8 ตำบลบางเลน
14	เทคนิคสังขวัณณ์	-	-	5	บางเลน	บางใหญ่	4-0-0	อำเภอบางใหญ่และอำเภอใกล้เคียง
15	วัดศรีราชบุรี	-	-	8	บางเลน	บางใหญ่	2-2-0	พื้นที่โดยทั่วไป
16	พิศาดธรรมพาที	-	-	1	บางเลน	บางใหญ่	3-2-0	หมู่ที่ 1, 9, 11, 13, 14 ตำบลบางม่วง
17	วัดประจักษ์ธรรม	-	-	9	บางกว้าง	เมือง	2-0-50	หมู่ที่ 10 ตำบลบางกว้าง
18	ไทยรัฐวิทยา 55	-	-	10	บางกว้าง	เมือง	2-3-0	หมู่ที่ 10 ตำบลบางกว้าง
19	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	-	-	10	บางกว้าง	เมือง	47-2-0	ตำบลบางกว้าง ตำบลบางไผ่ ตำบลบางศรีเมือง ตำบลบางเลน
20	บางใหญ่	-	-	9	บางกว้าง	เมือง	7-0-13	ตำบลบางม่วง ตำบลเสาธงหิน ตำบลบางรักใหญ่
21	วัดบางระโง	-	-	5	บางกว้าง	เมือง	4-2-20	หมู่ที่ 8, 9 ตำบลบางกว้าง และหมู่ที่ 6 ตำบลบางรักน้อย, โพรม้า
22	วัดแคโน	-	-	4	บางกว้าง	เมือง	3-1-0	หมู่ที่ 5, 6, 7 ตำบลบางกว้าง
23	วัดเฉลิมพระเกียรติ	-	-	3	บางศรีเมือง	เมือง	11-2-32	หมู่ที่ 4 ตำบลบางกว้าง
24	วัดพุทธปรางค์ปราโมทย์	-	-	1	บางศรีเมือง	เมือง	7-0-0	หมู่ที่ 1, 2, 3 ตำบลบางกว้าง หมู่ที่ 3, 4, 5 ตำบลบางศรีเมือง
25	ศรีรัตนโกสินทร์	-	-	1	บางศรีเมือง	เมือง	6-0-0	หมู่ที่ 1, 2 ตำบลบางศรีเมือง
26	อุดมศึกษานนทบุรี	-	-	1	บางไผ่	เมือง	-	ตำบลบางศรีเมือง ตำบลบางกว้าง
27	วัดใจดีการาม	-	-	3	บางไผ่	เมือง	1-2-60	ตำบลบางไผ่ ตำบลบางศรีเมือง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	สังกัด		ที่ตั้ง			ขนาดพื้นที่ (ไร่ - งาน - ตารางวา)	พื้นที่บริการ
		รัฐบาล	เอกชน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ		
28	วัดศึก	-	-	2	บางไผ่	เมือง	2-2-0	หมู่ที่ 4, 5 ตำบลบางไผ่
29	รัตนบัณฑิตวิทยา	-	-	4	บางสีทอง	บางกรวย	3-2-0	ตำบลบางสีทอง ตำบลบางศรีเมือง ตำบลบางไผ่
30	ประชากรศึกษาธนบุรี	-	-	3	บางสีทอง	บางกรวย	5-2-0	ตำบลบางสีทอง
31	วัดรวก	-	-	3	บางสีทอง	บางกรวย	1-3-0	หมู่ที่ 4, 5 ตำบลบางสีทอง
32	วัดบางอ้อยช้าง	-	-	4	บางสีทอง	บางกรวย	3-0-16	หมู่ที่ 2, 3 ตำบลบางสีทอง
33	วัดปิ่นสัก	-	-	2	บางคูเวียง	บางกรวย	7-3-47	หมู่ที่ 3, 4 ตำบลบางคูเวียง หมู่ที่ 6 ตำบลบางขุนทอง
34	วัดสิงห์	-	-	4	บางคูเวียง	บางกรวย	3-3-0	หมู่ที่ 5, 7 ตำบลบางคูเวียง
35	เทพศิรินทร์ธนบุรี	-	-	7	บางคูเวียง	บางกรวย	19-2-05	ตำบลบางคูเวียง ตำบลปลายบาง ตำบลมหาสวัสดิ์ ตำบลบางขุนทอง ต.ศาลากลาง
36	ชาญรัตนวิทยา	-	-	2	บางคูเวียง	บางกรวย	2-3-45	ตำบลบางคูเวียง
37	วรรัตน์ศึกษานนทบุรี	-	-	2	มหาสวัสดิ์	บางกรวย	2-2-0	ตำบลมหาสวัสดิ์ ตำบลบางคูเวียง
38	วัดดอนอนราชบุรีบาง	-	-	7	มหาสวัสดิ์	บางกรวย	1-3-64	หมู่ที่ 1, 2, 6, 7 ตำบลมหาสวัสดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลบางคูเวียง
39	วัดบางโคกนอก	-	-	7	บางขุนทอง	บางกรวย	1-1-60	หมู่ที่ 3, 5 ตำบลบางขุนทอง
40	วัดบางไทรใน	-	-	3	บางขุนทอง	บางกรวย	3-3-0	หมู่ที่ 4 ตำบลบางขุนทอง
41	วัดหนองพุด	-	-	4	บางขุนทอง	บางกรวย	4-2-50	หมู่ที่ 1, 2 ตำบลบางขุนทอง
42	วัดบางขนุน	-	-	2	บางขนุน	บางกรวย	2-2-0	หมู่ที่ 1, 2 บางขนุน
43	มหาสวัสดิ์	-	-	2	มหาสวัสดิ์	บางกรวย	5-2-03	หมู่ที่ 3, 4, 5 ตำบลมหาสวัสดิ์
44	วัดสัก	-	-	5	วัดชลด	บางกรวย	2-3-98	หมู่ที่ 3, 4, 5 ตำบลบางขนุน หมู่ที่ 7, 8, 9, 10 ตำบลวัดชลด
45	วัดชลด	-	-	9	วัดชลด	บางกรวย	3-1-48	หมู่ที่ 1, 2, 3, 10 ตำบลวัดชลด
46	บัณฑิตชานนบุรี	-	-	3	วัดชลด	บางกรวย	12-1-49	อำเภอบางกรวยทุกตำบล ตำบลบางไผ่ ตำบลบางกว้าง ตำบลบางศรีเมือง
47	วัดสนามนอก	-	-	3	วัดชลด	บางกรวย	6-2-0	หมู่ที่ 4, 5, 6 ตำบลวัดชลด
48	ศึกษาศาสตร์ระยอง	-	-	4	บางกรวย	บางกรวย	6-2-0	ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนนทบุรี
49	วัดอุดมคณา	-	-	4	บางกรวย	บางกรวย	2-2-50	หมู่ที่ 3, 4 ตำบลบางกรวย
50	วัดจันทร์	-	-	5	บางกรวย	บางกรวย	2-3-09	หมู่ที่ 5, 6 ตำบลบางกรวย
51	วัดลำไ้	-	-	8	บางกรวย	บางกรวย	1-2-0	หมู่ที่ 1 ตำบลบางสีทอง หมู่ที่ 7, 8, 9 ตำบลบางกรวย
52	อนุปาถมณีรัตน	-	-	7	บางกรวย	บางกรวย	0-3-60	หมู่ที่ 7, 8 ตำบลบางกรวย
53	ศึกษานนทบุรี	-	-	1	บางกรวย	บางกรวย	3-3-0	หมู่ที่ 1, 2 ตำบลบางกรวย
54	วัดแจ้งกระบือ	-	-	1	บางกรวย	บางกรวย	1-2-80	หมู่ที่ 1, 2 ตำบลบางกรวย

สัญลักษณ์แผนที่

- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- เขตเทศบาล
- เขตตำบล
- ถนน, ทางหลวง
- แม่น้ำ, ลำคลอง
- ศาลากลางจังหวัด
- ที่ว่าการอำเภอ
- โรงเรียนอนุบาล
- โรงเรียนอนุบาล-ประถม
- โรงเรียนอนุบาล-มัธยม
- โรงเรียนระดับมัธยม
- โรงเรียนระดับอาชีวศึกษา

ที่มา: กรมโยธาธิการและผังเมือง

แผนที่ 4.1

แสดง : ที่ตั้งของสถานศึกษา

มาตราส่วน

การพัฒนาสาธารณูปการเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนที่อยู่อาศัย อันเนื่องจากสะพานพระราม 5 และถนนเชื่อมต่อ

652,000 m.E

1526000 m.N

จากตารางที่ 4.5 และตารางที่ 4.6 เป็นสภาพของการให้บริการของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ศึกษาจากข้อมูลปีการศึกษา 2546 พบว่า มีสถานศึกษาจำนวนรวมทั้งสิ้น 54 แห่ง เป็นโรงเรียนของรัฐบาล 41 แห่ง และโรงเรียนของเอกชน 13 แห่ง แบ่งแยกได้เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะระดับอนุบาล 3 แห่ง โรงเรียนระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา 37 แห่ง โรงเรียนระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น 7 แห่ง โรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 แห่ง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงตอนปลาย 4 แห่ง และโรงเรียนอาชีวศึกษา 2 แห่ง ตั้งกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ตำบลเพื่อการให้บริการแก่เด็กนักเรียนที่อาศัยอยู่ภายในพื้นที่ โดยส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่เป็นชุมชนที่อยู่อาศัย โดยมีการแบ่งพื้นที่การให้บริการของโรงเรียนแยกเป็นรายหมู่บ้านและตำบลอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการจัดการให้บริการให้ทั่วถึงในทุกๆพื้นที่ ส่วนใหญ่เด็กนักเรียนที่มาใช้บริการของโรงเรียน จะเป็นเด็กที่อาศัยอยู่ภายในละแวกบ้านและหมู่บ้านที่อยู่ใกล้กับโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการเดินทางของเด็กนักเรียน (ดังแสดงในแผนที่ 4.1)

การจัดให้บริการด้านการศึกษาในพื้นที่ศึกษานี้มีการศึกษาแบ่งได้ 3 ระดับ คือ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาสายสามัญ-อาชีพ มีจำนวนนักเรียนที่มาใช้บริการรวมทั้งหมด 20,987 มีจำนวนครุรวม 950 คน และมีจำนวนห้องเรียน 744 ห้อง เมื่อพิจารณาแยกเป็นแต่ละระดับการศึกษา จะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ระดับอนุบาล มีสถานศึกษาภายในพื้นที่จำนวน 47 แห่ง แยกเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะระดับอนุบาล 3 แห่ง โรงเรียนระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา 37 แห่ง และโรงเรียนระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น 7 แห่ง มีจำนวนเด็กนักเรียนรวมทั้งหมด 3,671 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 ของจำนวนเด็กนักเรียนทั้งหมดที่ใช้บริการสถานศึกษาภายในพื้นที่ และมีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 158 ห้อง คิดเป็นสัดส่วนของห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียน เท่ากับ 1 : 23

2) ระดับประถมศึกษา มีสถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่จำนวน 45 แห่ง แยกได้เป็นโรงเรียนระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา 37 แห่ง โรงเรียนระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น 7 แห่ง และโรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 แห่ง มีจำนวนเด็กนักเรียนทั้งหมด 9,802 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 ของจำนวนเด็กนักเรียนทั้งหมดที่ใช้บริการสถานศึกษาภายในพื้นที่ และมีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 361 ห้อง คิดเป็นสัดส่วนของห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียน เท่ากับ 1 : 27

3) ระดับมัธยมศึกษา มีสถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่จำนวน 12 แห่ง แยกเป็นโรงเรียนระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น 7 แห่ง โรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 แห่ง และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงตอนปลาย 4 แห่ง มีจำนวนนักเรียนทั้งระดับมัธยมตอนต้นและมัธยมตอนปลาย 6,747 คน คิดเป็นร้อยละ 32.15 ของจำนวนเด็กนักเรียนทั้งหมดที่ใช้บริการสถานศึกษาภายในพื้นที่ มีจำนวนห้องเรียน 182 ห้อง คิดเป็นสัดส่วนห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียน เท่ากับ 1 : 37 จำนวนครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาคิดสัดส่วนของครูต่อนักเรียนทั้งหมด เท่ากับ 1:23

นอกจากนี้ยังมีการให้บริการของโรงเรียนที่เปิดสอนในสายอาชีพทางช่างอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม จำนวน 2 แห่ง มีนักเรียนทั้งหมด 767 คน คิดเป็นร้อยละ 3.65 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ใช้บริการสถานศึกษาภายในพื้นที่ มีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 43 ห้อง คิดเป็นสัดส่วนของห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียน เท่ากับ 1 : 18 จำนวนครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนระดับนี้ มีจำนวน 40 คน คิดเป็นสัดส่วนจำนวนครูต่อจำนวนนักเรียนเท่ากับ 1:19

กล่าวโดยสรุปแล้ว การให้บริการด้านการศึกษาในพื้นที่ศึกษา จะมีสถานศึกษาจำนวนทั้งหมด 54 แห่ง เป็นของรัฐบาล 41 แห่ง และของเอกชน 13 แห่ง แบ่งเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะระดับอนุบาล 3 แห่ง โรงเรียนระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา 37 แห่ง โรงเรียนระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น 7 แห่ง โรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย 1 แห่ง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงตอนปลาย 4 แห่ง โรงเรียนอาชีวศึกษา 2 แห่ง มีการตั้งกระจายตัวอยู่ในทุกๆ ตำบล ทั้งในพื้นที่เขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยมีจำนวนสถานศึกษาตั้งกระจุกตัวอยู่ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวยมากที่สุด จำนวน 11 แห่ง รองลงมา ได้แก่ ในเขตเทศบาลตำบลปลายบาง และในเขตเทศบาลตำบลบางม่วง จำนวน 6 และ 4 แห่ง ตามลำดับ มีจำนวนนักเรียนและจำนวนห้องเรียนแยกตามระดับการศึกษา คือ ระดับอนุบาลมีจำนวน 3,671 คน ห้องเรียน 158 คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 1: 23 ระดับประถมศึกษาที่มีจำนวน 9,802 คน ห้องเรียน 361 คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 1: 27 ระดับมัศึกษามีจำนวน 6,747 คน ห้องเรียน 182 คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 1: 37 จัดว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาสำหรับจำนวนครูผู้ทำการสอนในทุกะระดับมีทั้งหมด 950 คน คิดเป็นสัดส่วนต่อจำนวนนักเรียนทั้งหมด เท่ากับ 1: 22

4.1.2 การประเมินการให้บริการด้านการศึกษาดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

4.1.2.1 สถานศึกษาระดับอนุบาล

จากเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ที่กำหนดขนาดพื้นที่ของโรงเรียนระดับอนุบาล ควรจะมีขนาดพื้นที่ 0.50-2 ไร่ ต่อ 1 โรงเรียน และสัดส่วนห้องเรียนต่อจำนวนเด็กนักเรียน เท่ากับ 1 : 30 อนุบาล รวมทั้งรัศมีการให้บริการในระยะ 500 เมตร เมื่อนำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มาพิจารณากับสถานศึกษาระดับอนุบาลที่ตั้งให้บริการอยู่ในพื้นที่ศึกษาในปัจจุบัน ปรากฏว่า สถานศึกษาระดับอนุบาลยังมีปัญหาในการให้บริการ ดังนี้

1) สัดส่วนห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียน การให้บริการสถานศึกษาระดับอนุบาลในพื้นที่ พบว่า มีปัญหาด้านสัดส่วนห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ในสถานศึกษาจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนวัดโชติการาม โรงเรียนวรรัตน์ศึกษานนทบุรี โรงเรียนวัดบางไกรนอก โรงเรียนวัดจันทร์ และโรงเรียนวัดลำโรง มีสัดส่วนของห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียนเท่ากับ 1:33, 1:32, 1:37, 1:35, 1:34 และ 1:33 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนวรรัตน์ศึกษานนทบุรี และโรงเรียนวัดลำโรง ตั้งอยู่ในชุมชนเขตเทศบาลในบริเวณที่เป็นพื้นที่ชุมชนหนาแน่น ทำให้มีจำนวนเด็กนักเรียนมาใช้บริการโรงเรียนดังกล่าวนี้เป็นจำนวนมาก ถึงแม้สภาพการให้บริการในปัจจุบันจะมีจำนวนห้องเรียนในแต่ละชั้นมากกว่า 1 ห้องเรียนแล้วก็ตาม ในส่วนของโรงเรียนวัดโชติการาม และโรงเรียนวัดบางไกรนอก ซึ่งตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล มีจำนวนห้องเรียนระดับอนุบาลอยู่ในโรงเรียนเพียงแห่งละ 2 ห้องเท่านั้น ประกอบกับในบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีของประชากรอยู่กันเป็นจำนวนมาก จึงทำให้โรงเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนของเด็กนักเรียนที่มาใช้บริการ

2) ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน เมื่อพิจารณาพื้นที่ของโรงเรียนระดับอนุบาลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนทุกแห่ง จะอยู่ในเกณฑ์กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากการให้บริการด้านการศึกษาระดับอนุบาลจะรวมอยู่ในโรงเรียนประถม ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้มีพื้นที่เพียงพอกับจำนวนเด็กนักเรียนทั้ง 2 ระดับ จึงไม่มีปัญหาในเรื่องขนาดพื้นที่โรงเรียน

3) รัศมีการให้บริการของสถานศึกษา ในปัจจุบันมีสถานศึกษาระดับอนุบาลตั้งกระจายตัวอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยเฉพาะพื้นที่ภายในเขตเทศบาล เนื่องจากประชากรอาศัยกันเป็นชุมชนจำนวนมาก จึงทำให้มีจำนวนสถานศึกษาตั้งกระจุกตัวอยู่

กันจำนวนมาก เมื่อพิจารณาวิธีให้บริการให้บริการของสถานศึกษาระดับอนุบาล ตามเกณฑ์กำหนด ควรจะอยู่ในระยะไม่เกิน 500 เมตร พบว่า การให้บริการยังไม่ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของชุมชนต่างๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- เทศบาลเมืองบางกรวย ได้แก่ พื้นที่ บางส่วนหมู่ที่ 3,6,7 ตำบลบางกรวย ตำบลวัดชลอ ซึ่งเป็นบริเวณที่ตั้งของชุมชนต่างๆ ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้านภาณุรังษี ชุมชนหมู่บ้านสมชายพัฒนา และชุมชนโค้งมะขาม

- เทศบาลตำบลบางศรีเมือง ได้แก่ พื้นที่ บางส่วนของชุมชนในหมู่ที่ 4 และ 5 ตำบลบางศรีเมือง บริเวณนี้เป็นที่ตั้งของชุมชนวัดบางศรีเมืองและชุมชนวัดป่าเรไร

- ตำบลเสาธงหิน ได้แก่ พื้นที่ในหมู่ที่ 4 และ 7 เป็นบริเวณที่ตั้งของหมู่บ้านจัดสรร ได้แก่ หมู่บ้านธนากาญจน์ และ หมู่บ้านจิตตกาญจน์

- ตำบลบางรักน้อย ได้แก่ พื้นที่ในหมู่ที่ 3 เป็นบริเวณที่ตั้งของหมู่บ้านจัดสรร ได้แก่ หมู่บ้านอุบลชาติ หมู่บ้านนนทบุรีปาร์ค หมู่บ้านสิรินแฮส และโครงการก่อสร้างหมู่บ้านเพอร์เฟค-เพลส

- ตำบลบางเลน ได้แก่ พื้นที่หมู่ 10 ตำบลบางเลน เป็นบริเวณที่ตั้งของหมู่บ้านเจ้าพระยา และโครงการที่กำลังก่อสร้างภายในพื้นที่นี้อีกหลายแห่ง

นอกจากพื้นที่ชุมชนดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีบริเวณพื้นที่ที่รศมีการให้บริการของสถานศึกษาระดับอนุบาลครอบคลุมไม่ถึง คือพื้นที่ที่มีสภาพเป็นพื้นที่เกษตรและที่โล่ง มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่เบาบาง ในเขตตำบลบางขุนทอง และตำบลบางขนุน

4.1.2.2 สถานศึกษาระดับประถมศึกษา

จากเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา กำหนดขนาดพื้นที่ของโรงเรียนควรมีขนาดของพื้นที่ 5 ไร่ ต่อ 1 โรงเรียน หรือมีพื้นที่อย่างน้อย 1.57 ไร่ สัดส่วนห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียนเท่ากับ 1 : 35 และรศมีการให้บริการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ระยะ 800 เมตร เมื่อนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาพิจารณากับสถานศึกษาที่ให้บริการอยู่ในพื้นที่ศึกษา ปรากฏว่า สถานศึกษาระดับประถมศึกษายังมีปัญหาการให้บริการดังนี้

1) สัดส่วนห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียน การให้บริการสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในพื้นที่ พบว่า มีปัญหาด้านสัดส่วนห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ในสถานศึกษาจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนชุมชนวัดไทรมา โรงเรียนวัดพิบูลเงิน โรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนอุดมศึกษานนทบุรี โรงเรียนวรรัตนศึกษานนทบุรี โรงเรียนวัดบางไทรนอก และโรงเรียนวัดจันทร์ มีสัดส่วนของห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียนเท่ากับ 1:39, 1:37, 1:41, 1:44, 1:37 1:38 และ 1:41 ตามลำดับ โรงเรียนเหล่านี้โดยส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลในบริเวณที่เป็นชุมชนหนาแน่น มีความสะดวกในการเข้าถึง จึงมีนักเรียนไปใช้บริการกันเป็นจำนวนมาก

2) ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน เมื่อพิจารณาพื้นที่ของโรงเรียนระดับประถมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนประถม จะอยู่ในเกณฑ์กำหนด การให้บริการเกือบทั้งหมด ยกเว้นโรงเรียนวัดมะเดื่อ ที่มีพื้นที่โรงเรียนเพียง 1 ไร่ ต่ำกว่าเกณฑ์กำหนดอย่างน้อยต้องมีพื้นที่ของโรงเรียน 1.57 ไร่/โรง แต่อย่างไรก็ตามปัญหานี้สามารถปรับปรุงได้ เนื่องจากพื้นที่ตั้งโรงเรียนเป็นที่ดินของวัด และในบริเวณรอบโรงเรียนยังมีพื้นที่ว่างของวัด

3) รัศมีการให้บริการของสถานศึกษา การกระจายการให้บริการของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในพื้นที่ศึกษา พบว่า มีสถานศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวนทั้งหมด 45 แห่ง ตั้งกระจายตัวการให้บริการแก่เด็กนักเรียนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ในทุกๆ ตำบล โดยเฉพาะพื้นที่ชุมชนในเขตเทศบาลที่มีประชากรอาศัยกันอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้สถานศึกษาตั้งกระจุกตัวอยู่ในเขตเทศบาล เมื่อพิจารณารัศมีการให้บริการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ตามเกณฑ์กำหนดรัศมีการให้บริการในระยะ 800 เมตร พบว่า รัศมีการให้บริการจะครอบคลุมพื้นที่ศึกษาเกือบทั้งหมด สำหรับพื้นที่ที่ไม่ครอบคลุมจะมีบริเวณพื้นที่เป็นส่วนน้อย ในเขตตำบลบางขุนทอง และตำบลบางขุน ซึ่งพื้นที่เกษตรกรรมมีประชากรอาศัยอยู่เบาบาง แต่อย่างไรก็ตามการกระจายตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ก็นับว่ามีบริการครอบคลุมทุกพื้นที่

4.1.2.3 สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

จากเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา กำหนดขนาดพื้นที่ของโรงเรียนควรมีขนาดของพื้นที่ 10ไร่ ต่อ1 โรงเรียน หรือ 5-7 ไร่ต่อนักเรียน 600-1,000 คน สัดส่วนห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียน เท่ากับ 1 : 40 และรัศมีการให้บริการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ระยะ 1,600 เมตร

เมื่อนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาพิจารณากับสถานศึกษาที่ให้บริการอยู่ในพื้นที่ศึกษา ปรากฏว่า สถานศึกษาระดับระดับมัธยมศึกษายังมีปัญหาการให้บริการ ดังนี้

1) สัดส่วนห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียน การให้บริการสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ พบว่า มีสถานศึกษามีสัดส่วนของห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ อยู่เพียง 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเทพศิรินทร์นนทบุรี มีสัดส่วนของห้องเรียนต่อจำนวนนักเรียนเท่ากับ 1: 42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์เพียงเล็กน้อย แต่ก็ควรมีการปรับปรุงให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

2) ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน เมื่อพิจารณาขนาดพื้นที่ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษาทั้ง 4 แห่ง จะเห็นได้ว่า ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมัธยม จะอยู่ในเกณฑ์กำหนดการให้บริการ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมนนทบุรี โรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการบางใหญ่ โรงเรียนเทพศิรินทร์นนทบุรี และโรงเรียนบดินเดชานนทบุรี มีขนาดพื้นที่โรงเรียนเท่ากับ 5-0-86, 47-2-0, 19-2-05, 12-1-49 ไร่ ตามลำดับ ซึ่งนับว่ามีขนาดพื้นที่ของโรงเรียนสูงกว่าเกณฑ์กำหนด อยู่เป็นจำนวนมากเกือบทุกแห่ง ซึ่งเพียงพอต่อการให้บริการในปัจจุบัน และสามารถวางแผนรองรับจำนวนเด็กนักเรียนที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต

3) รัศมีการให้บริการของสถานศึกษา ในการกระจายตัวของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า มีสถานศึกษาทั้งในระดับมัธยมต้นและระดับมัธยมปลาย จำนวน 12 แห่ง ตั้งกระจายตัวการให้บริการแก่เด็กนักเรียนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างๆ เมื่อพิจารณารัศมีการให้บริการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามเกณฑ์กำหนดรัศมีการให้บริการควรอยู่ในระยะ 1,600 เมตร พบว่า รัศมีการให้บริการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษายังครอบคลุมไม่ถึงทั่วถึงในทุกๆพื้นที่ สำหรับพื้นที่ในส่วนของที่ครอบคลุมยังไม่ทั่วถึง ได้แก่ พื้นที่บริเวณตำบลบางขุนทอง และตำบลบางขุน ในสภาพปัจจุบันเป็นพื้นที่เกษตรกรรมมีประชากรอาศัยอยู่เบาบาง ซึ่งจะมีการใช้ บริการของเด็กนักเรียนจำนวนค่อนข้างน้อย จึงยังไม่เป็นปัญหาในการให้บริการของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวนี้

สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการให้บริการด้านการศึกษาปัจจุบัน พบว่า มีปัญหาใน 2 ประเด็น ดังนี้

1) การกระจายตัวของสถานศึกษาในการให้บริการแก่เด็กนักเรียนในพื้นที่ไม่เหมาะสม

เมื่อใช้หลักเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา นำมาพิจารณาในเรื่องจำนวนเด็กนักเรียนต่อจำนวนห้องเรียน พบว่า มีโรงเรียนหลายแห่งภายในพื้นที่ศึกษาที่มีจำนวนเด็กนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แบ่งเป็นระดับอนุบาล จำนวน 5 แห่ง คือ โรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนวัดโชติการาม โรงเรียนวรรัตนศึกษานนทบุรี โรงเรียนวัดบางไทรนอก โรงเรียนวัดจันทร์ และโรงเรียนวัดลำโรง ระดับประถมจำนวน 7 แห่ง โรงเรียนชุมชนวัดไทรมา โรงเรียนวัดพิบูลเงิน โรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนอุดมศึกษานนทบุรี โรงเรียนวรรัตนศึกษานนทบุรี โรงเรียนวัดบางไทรนอก และโรงเรียนวัดจันทร์

2) การให้บริการของสถานศึกษายังขาดความครอบคลุมในบางพื้นที่ จากการศึกษาคำให้การให้บริการของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา มีการให้บริการด้านการศึกษาทั้ง 3 ระดับ คือระดับอนุบาล ระดับประถม และระดับมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาจากรัศมีการให้บริการของสถานศึกษา พบว่า มีพื้นที่ชุมชนยังขาดแคลนโรงเรียนระดับอนุบาล ได้แก่ พื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวยและเทศบาลตำบลบางศรีเมือง กับพื้นที่ในเขตตำบลบางรักน้อยและตำบลบางเลน ในขณะที่เดียวกันก็มีพื้นที่บางพื้นที่มีความซ้ำซ้อนของรัศมีการให้บริการของสถานศึกษา ในการขาดแคลนโรงเรียนระดับอนุบาล มีผลทำให้เกิดความลำบากกับเด็กเล็ก เนื่องจากต้องเดินทางไปใช้บริการในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ไกลเกินไป

4.1.3 การใช้สถานบริการด้านการศึกษาภายในพื้นที่

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการใช้บริการสถานศึกษา

ระดับการศึกษา	ลักษณะการใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
อนุบาล	ใช้	66	75.00
	ไม่ใช้	22	25.00
	รวม	88	100
ประถมศึกษา	ใช้	135	64.29
	ไม่ใช้	75	35.71
	รวม	210	100
มัธยมศึกษา	ใช้	88	51.16
	ไม่ใช้	84	48.94
	รวม	172	100

ที่มา : แบบสอบถาม

จากการตอบแบบสอบถามของหัวหน้าครุเวรหรือคณบดี พบว่า ครุเวรที่ยังมีบุตรที่อยู่ในวัยศึกษาระดับอนุบาล มีจำนวน 88 ครุเวร หรือคิดเป็นร้อยละ 22.06 มีการใช้สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 75 ไม่ใช้สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 25 และครุเวรที่ยังมีบุตรอยู่ในวัยศึกษาระดับประถมศึกษา มี 210 ครุเวร หรือคิดเป็น ร้อยละ 52.63 มีการใช้สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 64.29 และที่ไม่ใช้สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 35.71 สำหรับครุเวรที่ยังมีบุตรที่อยู่ในวัยศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 172 ครุเวร หรือคิดเป็น ร้อยละ 43.11 มีการใช้สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 51.16 ไม่ใช้สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 48.94 ทั้งนี้ได้มีการแสดงเหตุผลที่ไม่ใช้บริการของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว คือ

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ใช้บริการสถานศึกษาในพื้นที่

ระดับการศึกษา	เหตุผลที่ไม่ใช้	จำนวน	ร้อยละ
อนุบาล	- สถานศึกษาไม่มีชื่อเสียง	11	26.83
	- ไม่สนใจใช้บริการของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่	14	34.14
	- อาคารเรียนของสถานศึกษาเก่าทรุดโทรม	3	7.32
	- อุปกรณ์การเรียนไม่ทันสมัย	10	24.39
	- เก็บเงินค่าบำรุงสถานศึกษาในอัตราสูงเกิน	3	7.32
	รวม	41	100
ประถมศึกษา	- สถานศึกษาไม่มีชื่อเสียง	26	27.66
	- ไม่สนใจใช้บริการของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่	34	36.18
	- การบริหารไม่ดี	30	31.92
	- อาคารเรียนของสถานศึกษาเก่าทรุดโทรม	2	2.12
	- เก็บเงินค่าบำรุงสถานศึกษาในอัตราสูงเกิน	2	2.12
	รวม	94	100
มัธยมศึกษา	- สถานศึกษาไม่มีชื่อเสียง	38	28.35
	- ไม่สนใจใช้บริการของสถานศึกษา	40	29.85
	- การบริหารไม่ดี	26	19.41
	- สถานศึกษามีไม่เพียงพอ	26	19.41
	- เก็บเงินค่าบำรุงสถานศึกษาในอัตราสูงเกิน	4	2.98
	รวม	134	100

ที่มา : แบบสอบถาม

- สถานศึกษาระดับอนุบาล เหตุผลไม่ใช้เนื่องจากไม่สนใจใช้บริการของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ คิดเป็นร้อยละ 63.63 เพราะมีทางเลือกในการที่จะไปศึกษาที่ยังที่อื่นได้ เช่น ในตัวอำเภอเมืองนนทบุรี หรืออำเภอใกล้เคียง เนื่องจากอยู่ไม่ไกลนัก ประกอบกับสถานศึกษาดังกล่าวมีชื่อเสียงมากกว่า การเข้าถึงและการคมนาคมสะดวก เหตุผลรองลงมาได้แก่ สถานศึกษาไม่มีชื่อเสียงและอุปกรณ์ทางการศึกษาไม่ทันสมัย คือร้อยละ 50 และร้อยละ 45.5 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในพื้นที่โดยส่วนมากยังไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะไม่มีอุปกรณ์ทางการศึกษาที่ทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการทางด้านการศึกษาในยุคปัจจุบัน

- สถานศึกษาระดับประถมศึกษา เหตุผลไม่ใช้เนื่องจากไม่สนใจใช้บริการของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่คิดเป็นร้อยละ 45.33 เพราะมีทางเลือกในการที่จะไปศึกษาที่ยังที่อื่นได้ เช่น ในตัวอำเภอเมืองนนทบุรี หรืออำเภอใกล้เคียง เนื่องจากอยู่ไม่ไกลนัก ส่วนเหตุผลรองลงมา ได้แก่ คุณภาพการบริหารไม่ดี และสถานศึกษาไม่มีชื่อเสียง คือร้อยละ 40 และร้อยละ 34.67 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในพื้นที่โดยส่วนมากยังไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร ประกอบกับค่านิยมด้านชื่อเสียงของสถานศึกษา เป็นแรงดึงดูดให้ไปใช้บริการของสถานศึกษานั้น

- สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เหตุผลไม่ใช้เนื่องจากไม่สนใจใช้บริการของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่คิดเป็นร้อยละ 47.62 เหตุผลรองลงมาได้แก่ สถานศึกษาไม่มีชื่อเสียง คือร้อยละ 45.24 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในพื้นที่โดยส่วนมาก ยังไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะการบริหารที่ยังไม่ดีพอ ประกอบกับมีสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมตั้งอยู่ไม่ไกลจากพื้นที่ จึงเป็นทางเลือกในการที่จะไปศึกษาเช่น ในตัวอำเภอเมืองนนทบุรี หรืออำเภอใกล้เคียง รวมทั้งการเดินทางมาศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครด้วย สำหรับสถานศึกษามีไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 30.95 จัดว่ามีจำนวนสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกระจายตัวของสถานศึกษาไปไม่ครอบคลุมทั่วถึงทั้งพื้นที่ จึงมีพื้นที่ชุมชนบางแห่งมีสถานศึกษาไม่เพียงพอ

แต่อย่างไรก็ตาม การเดินทางไปใช้บริการของนักเรียนที่อยู่ในวัยศึกษาระดับอนุบาลและประถมศึกษาร้อยละ 54.55 และ38.57 ตามลำดับ จะเลือกสถานศึกษาที่อยู่ไม่ไกลจากที่พักอาศัยคือ ระยะห่างจากบ้านไม่เกิน 1 กิโลเมตร รองลงมาช่วงระยะ 1-3 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 20.45 และ33.81 ตามลำดับ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นจากระยะเวลาในการเดินทาง ส่วนใหญ่จะใช้เวลาไม่เกิน10นาที ในส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีการเดินทางอยู่ในช่วงระยะ 5-7 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 29.07 เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ช่วงระยะ 1-3 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 27.33 และในช่วงระยะทางที่เกิน 7 กิโลเมตร ร้อยละ 11.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเดินทางเพื่อไปยังสถานศึกษาของเด็กนักเรียนมัธยมในพื้นที่ยังคงใช้เวลาอยู่มาก เนื่องจาก

ระยะทางในการเดินทางไกลเกินกว่าที่จะเดินทางด้วยการเดินเท้า จึงต้องอาศัยรถโดยสารประจำทางหรือรถยนต์ส่วนตัว และจักรยานยนต์เป็นพาหนะเพื่อเข้าถึงสถานศึกษา

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเดินทางไปใช้บริการสถานศึกษา

ระยะทาง	ระดับอนุบาล		ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	48	54.65	81	38.57	18	10.47
1 – 3 กิโลเมตร	18	20.45	71	38.81	47	27.33
3-5 กิโลเมตร	2	2.27	32	15.24	31	18.02
5-7 กิโลเมตร	8	9.09	15	7.14	50	29.07
7 – 10 กิโลเมตร	7	7.95	6	2.86	19	11.05
มากกว่า 10 กิโลเมตร	5	5.68	5	2.38	7	4.07
รวม	88	100	210	100	172	100
ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 นาที	47	53.41	97	46.19	25	14.53
10 – 30 นาที	25	28.41	91	43.33	89	51.74
30 – 40 นาที	3	3.41	15	7.14	41	23.84
40 – 50 นาที	6	6.82	3	1.44	11	6.40
50 – 60 นาที	5	5.68	2	0.95	3	1.74
มากกว่า 60 นาที	2	2.27	2	0.95	3	1.74
รวม	88	100	210	100	172	100
ชนิดพาหนะเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง	18	20.45	49	23.33	96	55.81
รถยนต์ส่วนตัว	12	13.64	27	12.86	23	13.37
จักรยานยนต์ส่วนตัว	14	15.91	89	26.67	39	22.67
จักรยานยนต์รับจ้าง	4	4.55	21	10.00	4	2.33
จักรยาน	2	2.27	14	6.67	0	0
เดิน	38	48.18	43	20.48	10	5.81
รวม	88	100	210	100	172	100

ที่มา : แบบสอบถาม

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัญหาของผู้ใช้บริการสถานศึกษา
ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่

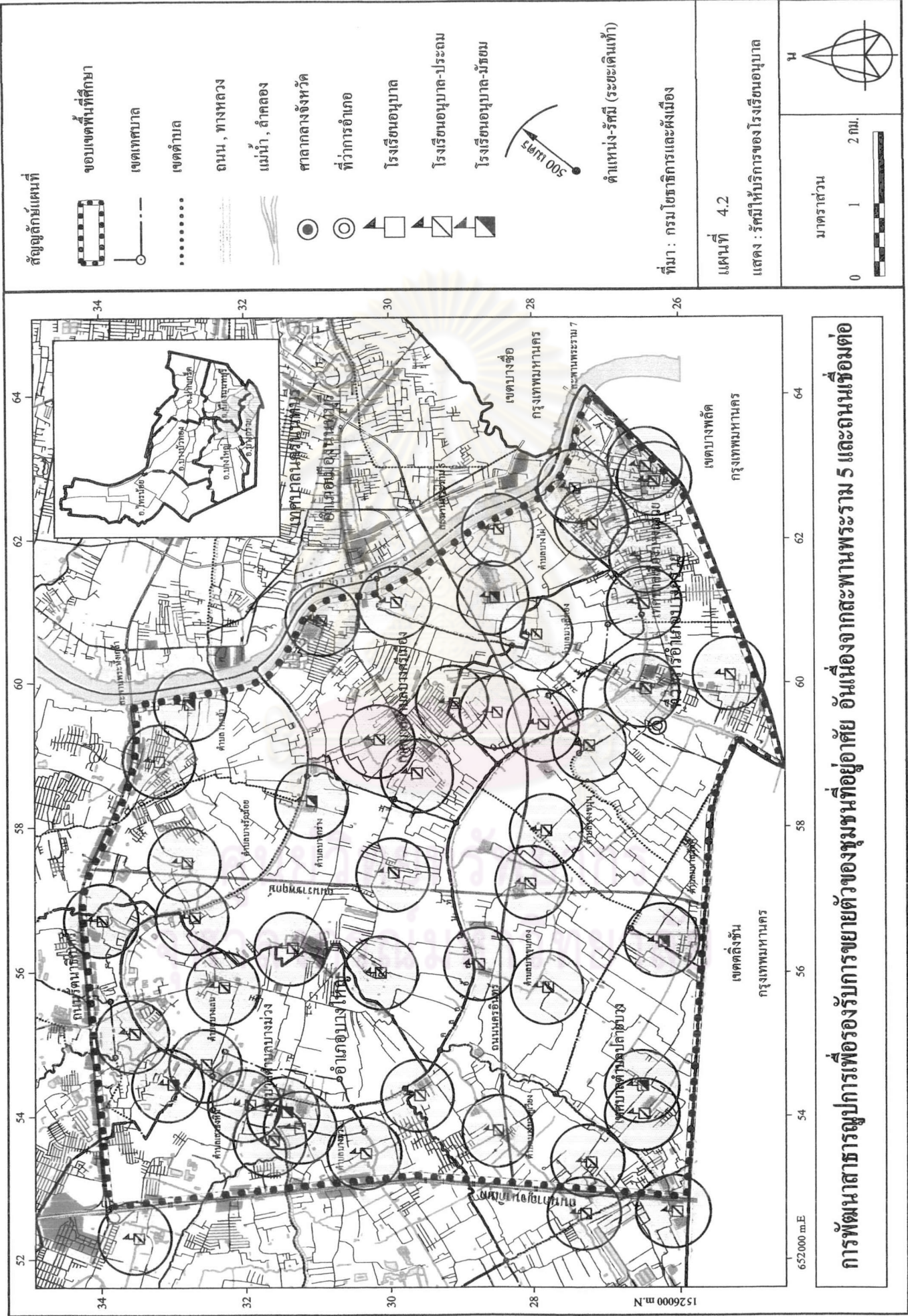
ระดับการศึกษา	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
อนุบาล	มี	18	27.27
	ไม่มี	48	72.73
	รวม	66	100
	สาเหตุของปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
	สถานศึกษาตั้งอยู่ไกลจากที่พัก	3	11.12
	สถานศึกษาคับแคบ	8	29.63
	คุณภาพการศึกษาไม่ดี	12	44.44
	สถานศึกษาขาดความสามารถ	4	14.81
	รวม	27	100
ประถมศึกษา	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
	มี	56	41.48
	ไม่มี	79	58.52
	รวม	135	100
	สาเหตุของปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
	สถานศึกษาตั้งอยู่ไกลจากที่พัก	5	8.33
	สถานศึกษาคับแคบ	19	31.67
	คุณภาพการศึกษาไม่ดี	35	58.33
	มีเสียงดังรบกวน	1	1.67
รวม	60	100	
มัธยมศึกษา	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
	มี	18	20.45
	ไม่มี	70	79.55
	รวม	88	100
	สาเหตุของปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
	สถานศึกษาตั้งอยู่ไกลจากที่พัก	6	28.57
	สถานศึกษาคับแคบ	5	23.81
	คุณภาพการศึกษาไม่ดี	9	42.86
	มีเสียงดังรบกวน	1	4.76
รวม	21	100	

ที่มา : แบบสอบถาม

สำหรับปัญหาของผู้ใช้บริการสถานศึกษาในพื้นที่ศึกษา จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับอนุบาลมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนระดับอนุบาลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ มีปัญหาในด้านคุณภาพทางการศึกษาและความน่าเชื่อถือของสถานศึกษาจำนวน 12 ครุวัเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ปัญหารองลงมาได้แก่ สถานศึกษาคับแคบ จำนวน 8 ครุวัเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.63 เนื่องจากสถานศึกษาในระดับอนุบาลโดยส่วนใหญ่ จะมีชั้นเรียนรวมอยู่กับโรงเรียนระดับประถมศึกษาเกือบในทุกโรงเรียน ซึ่งอาจจะด้วยเพราะความไม่พร้อมในด้านการให้บริการการศึกษาในระดับอนุบาล ส่วนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ก็มีปัญหาในด้านคุณภาพทางการศึกษาและความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา จำนวน 35 ครุวัเรียน และจำนวน 9 ครุวัเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และ 42.86 ตามลำดับ ปัญหารองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาคับแคบ จำนวน 19 ครุวัเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.67 ส่วนโรงเรียนศึกษาระดับมัธยมได้แก่ สถานศึกษาตั้งอยู่ไกลจากที่พัก จำนวน 6 ครุวัเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ทั้งนี้เนื่องมาจากการกระจายตัวสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงทั้งพื้นที่ศึกษา

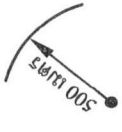

คุรุณวิทย์วิทยาคาร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัญลักษณ์แผนที่

- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- เขตเทศบาล
- เขตตำบล
- ถนน, ทางหลวง
- แม่น้ำ, ลำคลอง
- ศาลากลางจังหวัด
- ที่ว่าการอำเภอ
- โรงเรียนอนุบาล
- โรงเรียนอนุบาล-ประถม
- โรงเรียนอนุบาล-มัธยม

ตำแหน่ง-รัศมี (ระยะเดินเท้า)

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

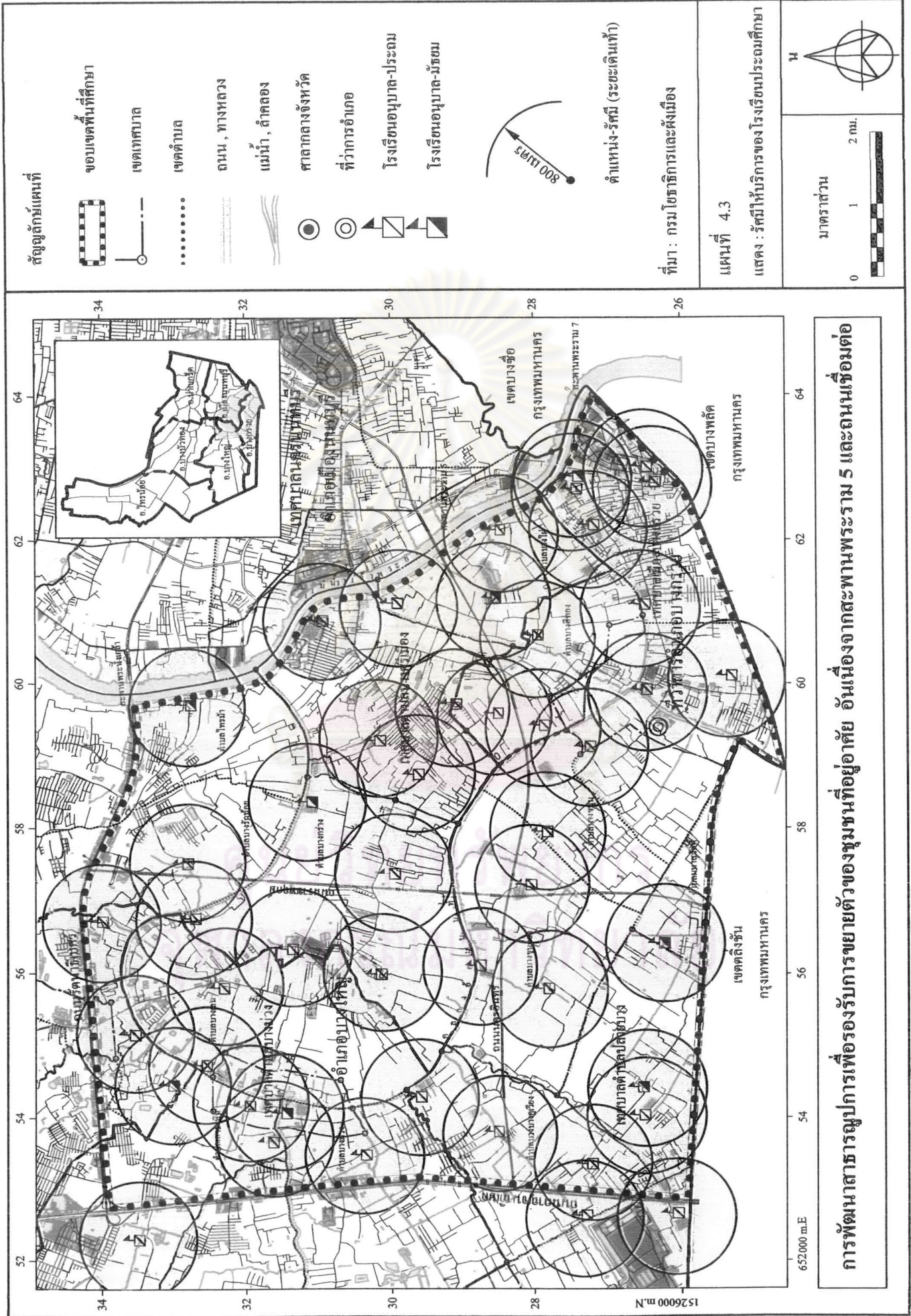
แผนที่ 4.2

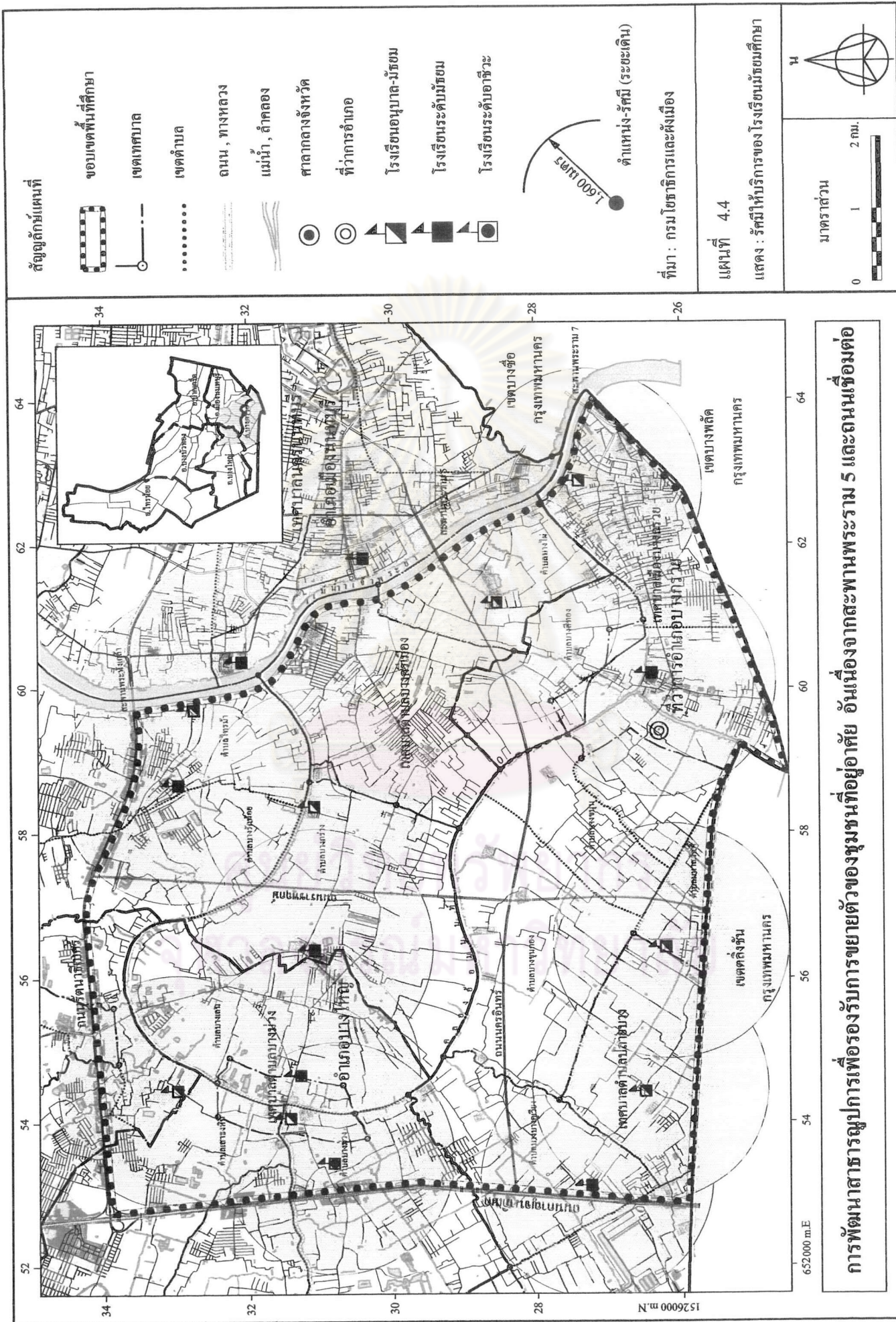
แสดง : รัศมีให้บริการของโรงเรียนอนุบาล

มาตราส่วน

การพัฒนาสาธารณูปการเพื่อการขยายตัวของชุมชนที่อยู่อาศัย อันเนื่องจากสะพานพระราม 5 และถนนเชื่อมต่อไป

4.2 ด้านการแพทย์และสาธารณสุข

4.2.1 การให้บริการสาธารณสุขในปัจจุบัน

ตารางที่ 4.11 แสดงรายชื่อ สถานที่ตั้ง และพื้นที่รับผิดชอบของสถานบริการสาธารณสุข

ชื่อสถานบริการทางสาธารณสุข	ที่ตั้งในชุมชน	ขนาดพื้นที่ (ไร่-งาน-วา)	พื้นที่รับผิดชอบ
1.โรงพยาบาลบางใหญ่	ต.บางม่วง อ.บางใหญ่	21-0-0	ทุกตำบลในอำเภอบางใหญ่
2.โรงพยาบาลบางกรวย	เทศบาลเมืองบางกรวย	2-0-0	ทุกตำบลในอำเภอบางกรวย
3.โรงพยาบาลอนันต์พัฒนา2	เทศบาลเมืองบางกรวย	-	บริการทั่วไป
4.งานแพทย์และอนามัย (กฟผ.)	เทศบาลเมืองบางกรวย	-	กฟผ.
1.สอ.ตำบลบางรักใหญ่	หมู่ที่ 11 ต.บางรักใหญ่	0-2-0	หมู่ 1,4,5,8,9,10,11 บางรักใหญ่
2.สอ.บ้านบางรักน้อย หมู่ 3	หมู่ที่ 3 ต.บางรักน้อย	0-2-0	หมู่ที่ 2,3 ต.บางรักน้อย
3.สอ.บ้านบางประดู่	หมู่ที่ 6 ต.บางรักน้อย	0-3-76	หมู่ที่ 1,6 ต.บางรักน้อย
4.สอ.บ้านวัดไทรม้าเหนือ	หมู่ที่ 4 ต.ไทรม้า	0-2-0	หมู่ที่ 4,5,6 ต.ไทรม้า
5.สอ.ตำบลบางกร่าง	หมู่ที่ 9 ต.บางกร่าง	0-3-0	หมู่ที่ 8, 9,10 ต.บางกร่าง
6.สอ.ตำบลบางเลน	หมู่ที่ 8 ต.บางเลน	1-0-26	หมู่ที่ 1 ถึง 11 ต.บางเลน
7.สอ.บ้านวัดแคใน	หมู่ที่ 5 ต.บางกร่าง	2-2-0	หมู่ที่ 1 ถึง 7 ต.บางกร่าง
8.สอ.เฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ 3 ต.บางศรีเมือง	1-1-54	หมู่ที่ 1 ถึง 5 ต.บางศรีเมือง
9.สอ.ตำบลบางไผ่	หมู่ที่ 4 ต.บางไผ่	0-1-0	หมู่ที่ 2,4,5 ต.บางไผ่
10.สอ.บ้านวัดโชติการาม	หมู่ที่ 3 ต.บางไผ่	0-2-0	หมู่ที่ 1, 3 ต.บางไผ่
11.สอ.บ้านวัดหูช้าง	หมู่ที่ 1 ต.บางคูเวียง	0-2-20	หมู่ที่ 1,3,4 ต.บางคูเวียง
12.สอ.ตำบลมหาสวัสดิ์	หมู่ที่ 5 ต.มหาสวัสดิ์	0-2-50	หมู่ที่ 2 ถึง 5 ต.มหาสวัสดิ์
13.สอ.ตำบลบางขุนทอง	หมู่ที่ 3 ต.บางขุนทอง	0-3-25	หมู่ที่ 1,2,3 ต.บางขุนทอง
14.สอ.บ้านวัดบางไกรใน	หมู่ที่ 4 ต.บางขุนทอง	1-0-0	หมู่ที่ 4,5,6 ต.บางขุนทอง
15.สอ.ตำบลบางขนุน	หมู่ที่ 3 ต.บางขนุน	1-0-0	หมู่ที่ 1 ถึง 5 ต.บางขนุน
16.สอ.ตำบลบางสีทอง	หมู่ที่ 4 ต.บางสีทอง	0-1-50	หมู่ที่ 1 ถึง 5 ต.บางสีทอง
17.สอ.วัดสนามนอก	หมู่ที่ 4 ต.วัดชลอ	0-1-0	หมู่ที่ 2,4,5,6 ต.วัดชลอ
18.สอ.ตำบลบางกรวย	หมู่ที่ 5 ต.บางกรวย	0-1-0	หมู่ที่ 3,4,5 ต.บางกรวย
1.ศ. เทศบาลตำบลบางม่วง	เทศบาลตำบลบางม่วง	0-1-0	ในเขตเทศบาลตำบลบางม่วง
2.ศ.เทศบาลตำบลบางศรีเมือง	เทศบาลตำบลบางศรีเมือง	0-2-0	เขตเทศบาลตำบลบางศรีเมือง
3.ศ.เทศบาลเมืองบางกรวย	เทศบาลเมืองบางกรวย	1-0-0	ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง อำเภอบางใหญ่ และอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 4.12 แสดงรายชื่อคลินิก สถานที่ตั้งและช่วงเวลาการให้บริการ

ลำดับที่	ชื่อคลินิก	ที่ตั้งในชุมชน	ช่วงเวลาการให้บริการ
1	ใกล้หมอคคลินิก	หมู่ที่ 1 ตำบลบางรักใหญ่	09.00 – 21.00 น.
2	หมอนรงค์	เทศบาลตำบลบางม่วง	17.00 – 20.00 น.
3	แพทย์บางใหญ่	หมู่ที่ 3 ตำบลบางเลน	16.30 – 20.00 น.
4	บางศรีเมืองการแพทย์	เทศบาลตำบลบางศรีเมือง	17.00 – 20.00 น.
5	กรุงเทพ – นนทบุรี	เทศบาลตำบลบางศรีเมือง	17.00 – 20.00 น.
6	หมอยุทธนา	เทศบาลตำบลบางศรีเมือง	17.00 – 20.00 น.
7	วุฒิชัย	เทศบาลเมืองบางกรวย	16.30 – 20.00 น.
8	บางกรวยโพลีคลินิก	เทศบาลเมืองบางกรวย	16.30 – 20.00 น.
9	ทันตกรรม ซีบี	เทศบาลเมืองบางกรวย	09.00 – 21.00 น.
10	วิญญูคลินิก	เทศบาลเมืองบางกรวย	18.00 – 20.00 น.
11	นันทชัยคลินิก	เทศบาลเมืองบางกรวย	16.30 – 20.00 น.
12	แพทย์วรา	เทศบาลเมืองบางกรวย	17.00 – 20.00 น.
13	แพทย์สมชาย	เทศบาลเมืองบางกรวย	17.00 – 20.00 น.
14	ยันฮีโพลีคลินิก	เทศบาลเมืองบางกรวย	ตลอดทั้งวัน
15	กรุงเทพ-นนท์ทันตกรรม	เทศบาลเมืองบางกรวย	09.00 – 21.00 น.
16	วงแหวนโพลีคลินิก	เทศบาลตำบลปลายบาง	09.00 – 21.00 น.

ที่มา: จากการสำรวจภาคสนาม

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนบุคลากรแต่ละประเภทของโรงพยาบาล

ประเภทบุคลากร	รพ.บางใหญ่	รพ.บางกรวย	รพ.อนันต์พัฒนา2	ส.พ.กฝผ.
แพทย์	5	5	9	12
ทันตแพทย์	4	4	-	10
พยาบาลวิชาชีพ	30	36	20	15
พยาบาลเทคนิค	7	5	6	18
เภสัชกร	4	4	3	6
เจ้าพนักงานเภสัชกร	2	2	10	-
เจ้าพนักงานทันต	5	6	-	-
เทคนิคการแพทย์	-	1	4	-
วิทยาศาสตร์การแพทย์	4	2	4	24
นักกายภาพบำบัด	-	-	1	-
ผู้ช่วยนักกายภาพบำบัด	-	-	2	-
เจ้าพนักงาน/เจ้าหน้าที่	25	34	22	61
รวม	86	99	81	146

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี และสำนักงานแพทย์และอนามัย กฝผ.

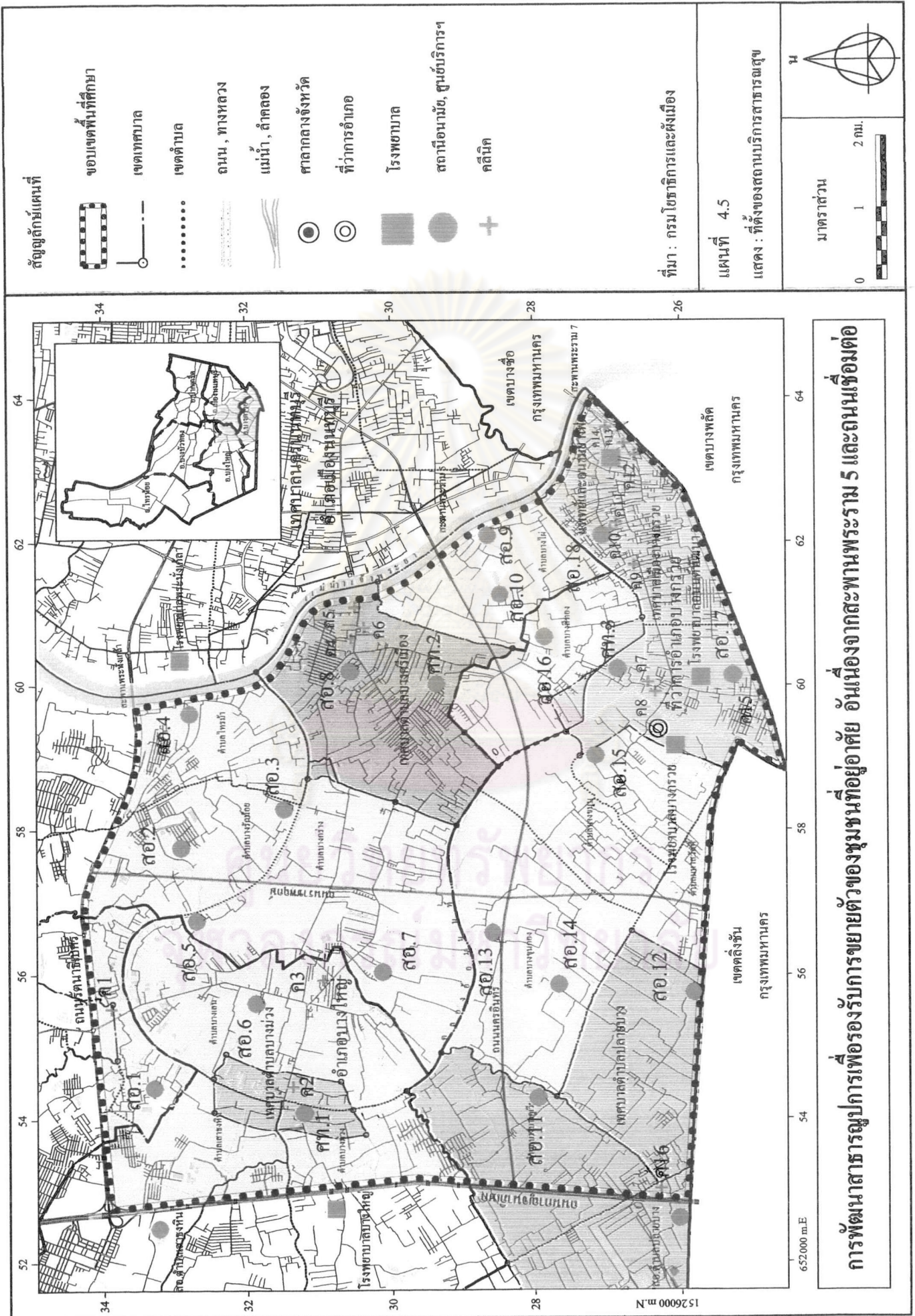
ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวนบุคลากรผู้ให้บริการจำแนกตามสถานีนามัย

ลำดับ ที่	สถานีนามัย	บุคลากรผู้ให้บริการ (คน)					รวม
		หน. สถานี	พยาบาล	จพง. ทันตกรรม	จพง. สาธารณสุข	นักวิชาการ สาธารณสุข	
1	ตำบลบางรักใหญ่	1	1	-	1	-	3
2	บ้านบางรักน้อยหมู่ 3	1	1	-	2	-	4
3	บ้านบางประดู่	1	-	-	2	1	4
4	บ้านวัดไทรม้าเหนือ	1	2	-	1	-	4
5	ตำบลบางกร่าง	1	1	-	2	-	4
6	ตำบลบางเลน	1	2	1	1	1	6
7	บ้านวัดแคใน	1	1	-	1	1	4
8	เฉลิมพระเกียรติ	1	2	1	3	-	7
9	ตำบลบางไผ่	1	1	-	2	-	4
10	บ้านวัดโชติการาม	1	-	-	3	-	4
11	บ้านวัดหูช้าง	1	1	-	2	-	4
12	ตำบลมหาสวัสดิ์	1	2	-	2	-	5
13	ตำบลบางขุนทอง	1	1	1	1	-	4
14	บ้านวัดบางไกรใน	-	-	-	2	1	3
15	ตำบลบางขนุน	1	1	-	1	-	3
16	ตำบลบางสีทอง	1	1	-	-	2	4
17	วัดสนามนอก	1	1	-	2	-	4
18	ตำบลบางกรวย	1	-	-	3	-	4
19	ศ.เทศบาลบางกรวย	-	1	-	2	1	4
20	ศ.เทศบาลบางศรีเมือง	-	1	-	1	1	3
21	ศ.เทศบาลบางม่วง	-	1	-	1	-	2

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง อำเภอบางใหญ่ และอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อการขยายตัวของชุมชนที่อยู่อาศัย อันเนื่องมาจากสะพานพระราม 5 และถนนเชื่อมท่อ

แผนที่ 4.5
แสดง : ที่ตั้งของสถานบริการสาธารณสุข

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

มาตราส่วน
0 1 2 กม.

จากตารางที่ 4.11 ถึงตารางที่ 4.14 และแผนที่ 4.5 ที่ได้แสดงไว้ข้างต้น เป็นการให้บริการของสถานบริการสาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ศึกษาในปัจจุบัน โดยมีสถานบริการสาธารณสุขที่เป็นของรัฐบาลและของเอกชน แยกได้เป็นโรงพยาบาลของรัฐบาล 3 แห่ง โรงพยาบาลของเอกชน 1 แห่ง สถานีอนามัย 18 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล 3 แห่ง และคลินิก 16 แห่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.3.1 โรงพยาบาล

1) โรงพยาบาลบางใหญ่ เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง เป็นของรัฐ ตั้งอยู่ในตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ ให้บริการแก่ประชาชนที่อยู่ในเขตอำเภอบางใหญ่ ทั้งหมด จากข้อมูลในปี พ.ศ.2546 โรงพยาบาลบางใหญ่มีประชากรที่ต้องดูแลรับมิดชอบจำนวน 67,218 คน มีจำนวน บุคลากรเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาล 86 คน แยกเป็นประเภทบุคลากรต่างๆ คือ มีจำนวนแพทย์ 5 คน ทันตแพทย์ 4 คน เภสัชกร 4 คน และพยาบาล 37 คน คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากรเท่ากับ 1:13,443, 1:16,804, 1:16,804 และ 1:1,816 ตามลำดับ

2) โรงพยาบาลบางกรวย เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง เป็นของรัฐบาลอีกแห่งหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา ตั้งในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย ให้บริการแก่ประชาชนที่อยู่ในเขตอำเภอบางกรวย จากข้อมูลในปี พ.ศ.2546 โรงพยาบาลบางกรวย มีจำนวนประชากรรับมิดชอบ 85,740 คน มีจำนวนบุคลากรมีจำนวนบุคลากรเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาล 99 คน แยกเป็นประเภทบุคลากรต่างๆ คือ แพทย์ 5 คน ทันตแพทย์ 4 คน เภสัชกร 4 คน และพยาบาล 41 คน คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากรเท่ากับ 1:17,148, 1:21,435, 1: 21,435 และ 1: 2,091 ตามลำดับ

3) สำนักงานแพทย์และอนามัย (กฟผ.) ตั้งอยู่ภายในพื้นที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย เป็นสถานบริการรักษาพยาบาลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สังกัดรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่ให้บริการแก่พนักงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ทั้งที่เป็นผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน สำหรับประชาชนทั่วไปที่อยู่ภายในบริเวณพื้นที่ที่ใกล้เคียง สามารถใช้บริการรักษาพยาบาลได้เฉพาะผู้ป่วยนอก จากข้อมูลในปีงบประมาณ 2547 มีจำนวนบุคลากรทั้งสิ้น 146 คน แยกเป็นประเภทบุคลากรต่างๆ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาล คือ แพทย์ 12 คน ทันตแพทย์ 10 คน เภสัชกร 6 คน และพยาบาล 33 คน

4) โรงพยาบาลอนันต์พัฒนา 2 เป็นโรงพยาบาลขนาด 50 เตียง ซึ่งดำเนินการโดยเอกชน ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย เปิดให้บริการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนทั่วไปที่อยู่ภายในพื้นที่อำเภอบางกรวยและพื้นที่อำเภอใกล้เคียง โดยให้บริการการรักษาโรค

ทางอายุรศาสตร์ กุมารเวชศาสตร์ และโรคเฉพาะสาขา และให้บริการในกรณีมีอุบัติเหตุหรือฉุกเฉินตลอด 24 ชั่วโมง ในด้านบุคลากรผู้ให้บริการภายในโรงพยาบาลอนันต์พัฒนา 2 จะมีจำนวนบุคลากรแยกแต่ประเภท โดยเป็นบุคลากรที่อยู่ประจำเต็มเวลาและอยู่ประจำบางเวลา แยกเป็นประเภทบุคลากรต่างๆ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลที่อยู่เต็มเวลา คือ แพทย์ 9 คน เภสัชกร 3 คน และพยาบาล 26 คน

4.2.1.2 สถานีอนามัยและศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล

1) สถานีอนามัย มีจำนวน 18 แห่ง ตั้งกระจายอยู่ในพื้นที่ทุกตำบล โดยมีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อการดูแลประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในตำบลที่ตั้งของสถานีอนามัย สำหรับบางตำบลที่มีประชาชนอาศัยเป็นจำนวนมาก ตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขให้สถานีอนามัย 1 แห่งรับผิดชอบประชาชน 5,000 คน สำหรับการปฏิบัติงานของสถานีอนามัยจะยึดถือตามกรอบของกระทรวงสาธารณสุข ที่มีให้บริการด้านการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพเป็นหลัก นอกจากนี้จะพบว่า มีสถานีอนามัยอีกหลายๆ แห่ง ที่มีการปรับให้เป็นศูนย์สุขภาพชุมชน (CPU) จะมีการจัดแพทย์และทันตแพทย์ จากโรงพยาบาลหมุนเวียนออกมาให้บริการอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วัน มาประจำอยู่ในสถานีอนามัยเหล่านี้ ได้แก่ สถานีอนามัยบ้านวัดไทรม้าเหนือ สถานีอนามัยตำบลบางเลน สถานีอนามัยวัดแคใน สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ สถานีอนามัยตำบลบางขุนทอง สถานีอนามัยตำบลบางสีทอง และสถานีอนามัยตำบลบางกรวย เพื่อเพิ่มโอกาสแก่ประชาชนให้ได้รับบริการในด้านการรักษา จึงนับได้ว่าเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่อยู่ภายในพื้นที่อีกทางหนึ่ง

2) ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล มีจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองบางกรวย ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลบางศรีเมือง และศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลบางม่วง เพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในพื้นที่เขตเทศบาล สำหรับการปฏิบัติงานของศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลจะยึดถือตามกรอบหน้าที่ของเทศบาล ที่จะต้องดูแลด้านสุขอนามัยของประชาชนในเขตเทศบาล และให้บริการด้านการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพเช่นเดียวกับสถานีอนามัย

4.2.1.3 คลินิก มีจำนวนทั้งหมด 16 แห่ง จะตั้งกระจายตัวอยู่ตามชุมชนในเขตเทศบาลเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองบางกรวย 10 แห่ง และในเขตเทศบาลตำบลบางศรีเมือง 3 แห่ง ทั้งนี้เนื่องจากในเขตเทศบาลทั้ง 2 แห่งนี้มีประชาชนอยู่กันหนาแน่นเพียงพอที่จะมาอุดหนุนให้กิจการดำรงอยู่ได้ การให้บริการของคลินิกจะให้บริการเป็นช่วง

เวลา ส่วนมากจะเป็นในช่วงเช้า เวลา 7.00-8.30 น และในช่วงเย็น เวลา 17.00-20.30 น โดยให้บริการด้านการรักษาโรคและทางทันตกรรมโดยทั่วไป

กล่าวโดยสรุปในด้านการให้บริการสาธารณสุขในเขตพื้นที่ศึกษา จะมีทั้งสถานบริการสาธารณสุขของรัฐบาลและเอกชน ที่เป็นของภาครัฐบาล ได้แก่ โรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง จำนวน 2 แห่ง สำนักงานแพทย์และอนามัย กฝผ. 1 แห่ง สถานีอนามัยจำนวน 18 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล จำนวน 3 แห่ง ที่เป็นสถานบริการของเอกชน ได้แก่ โรงพยาบาลอนันต์พัฒนา 2 ขนาด 50 เตียงจำนวน 1 แห่ง และคลินิกจำนวน 16 แห่ง ตั้งกระจายตัวอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ เพื่อสนองความต้องการของประชาชน ทั้งในด้านการป้องกันและส่งเสริมด้านงานการรักษาพยาบาล

4.2.2 การประเมินการให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขตามเกณฑ์มาตรฐาน

4.2.2.1 การกระจายตัวของสถานบริการสาธารณสุข

1) โรงพยาบาล

การกระจายตัวของโรงพยาบาลในพื้นที่ศึกษา มีโรงพยาบาลจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลบางใหญ่ โรงพยาบาลบางกรวย และโรงพยาบาลอนันต์พัฒนา 2 ในการให้บริการของโรงพยาบาลในพื้นที่ศึกษานี้ หากพิจารณาจากเกณฑ์ทางด้านสาธารณสุข ในการจัดตั้งโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง ดังนี้คือ

- (1) ตั้งอยู่ในอำเภอที่มีประชากรไม่น้อยกว่า 50,000 คน
- (2) ตั้งในตำบลที่เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอ ที่ห่างไกลจากโรงพยาบาลที่มีอยู่แล้ว 40 กิโลเมตรหรือที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางโดยรถยนต์ เกินกว่า 2 ชั่วโมง
- (3) มีจำนวนประชากรที่ตั้งโรงพยาบาลไม่ต่ำกว่า 10,000 คน

เมื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์จัดตั้งโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียงข้างต้น จะเห็นได้ว่า ที่ตั้งของโรงพยาบาลชุมชนทั้ง 2 แห่งนั้น ตั้งอยู่ในชุมชนเขตเทศบาลจะอยู่ห่างกันเพียง 10 กิโลเมตร เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของจำนวนประชากร ภาครัฐมีการให้บริการจะแคบลง เพื่อการให้บริการแก่ประชาชนมีความทั่วถึง จากการให้บริการดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการกระจายตัวของโรงพยาบาลชุมชนมีความเหมาะสมและเพียงพอ

นอกจากนี้ในพื้นที่ศึกษายังมีโรงพยาบาลอนันต์พัฒนา 2 ของเอกชน ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย ให้บริการแก่ประชาชนทั้งในเขตอำเภอบางกรวยและพื้นที่อำเภอใกล้เคียง สามารถมาใช้บริการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว จึงนับได้ว่า การกระจายตัวของโรงพยาบาลในพื้นที่ศึกษา จะมีทั้งโรงพยาบาลของรัฐบาลและเอกชน ถ้าหากพิจารณาจากรัศมีการให้บริการของโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดรัศมีการให้บริการ เท่ากับ 20 กิโลเมตร จะเห็นได้ว่า รัศมีการให้บริการของโรงพยาบาลบางใหญ่ และโรงพยาบาลบางกรวย ครอบคลุมในพื้นที่ศึกษาทั้งหมด นอกจากนี้แล้วรัศมีการให้บริการของโรงพยาบาลจะครอบคลุมรัศมีการให้บริการของสถานีนอนามัยและศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล แสดงให้เห็นว่า ลำดับชั้นของสถานบริการสาธารณสุขที่ต่ำกว่าจะอยู่ในเขตอิทธิพลของสถานบริการสาธารณสุขที่สูงกว่า ทำให้ลักษณะการใช้บริการก็เป็นไปตามลำดับชั้นด้วย คือ ถ้าประชาชนผู้ใช้บริการต้องการบริการประเภทใด ก็จะเดินทางไปยังสถานบริการที่อยู่ใกล้ที่สุดที่มีการบริการสาธารณสุขประเภทนั้นๆ (ดังแสดงในแผนที่ 4.6)

2) สถานีนอนามัยและศูนย์บริการสาธารณสุข

การกระจายตัวของสถานีนอนามัยและศูนย์บริการสาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษามีจำนวน 21 แห่ง กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ตำบลต่างๆ โดยจะพิจารณาจำนวนประชากรที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ทางด้านสาธารณสุขในการจัดตั้งสถานีนอนามัย คือ ประชากรจำนวน 5,000 คนต่อสถานีนอนามัย 1 แห่ง จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว เมื่อพิจารณาการให้บริการ พบว่า สถานีนอนามัยที่ตั้งให้บริการอยู่ในพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรเหมาะสมในปัจจุบัน คือ สอ.ตำบลบางรักใหญ่, สอ.บ้านบางประคู้, สอ.บ้านวัดโชติการาม, สอ.บ้านวัดหูช้าง, สอ.ตำบลบางขุนทอง, สอ.วัดบางไกรโน, และสอ.ตำบลบางขุน ส่วนพื้นที่ที่มีประชากรเกิน 5,000 คน คือ พื้นที่ในเขตตำบลบางรักน้อย, ตำบลไทรมา, ตำบลบางกร่าง, และตำบลบางไผ่ ปัจจุบันตำบลดังกล่าวนี้มีจำนวนของสถานีนอนามัยตั้งอยู่ในตำบลละ 2 แห่งแล้ว

นอกจากนี้จะมีการให้บริการของศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลต่างๆ โดยตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย เทศบาลตำบลบางศรีเมือง และเทศบาลตำบลบางม่วง จะมีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบการให้บริการกับสถานีนอนามัย หากพิจารณารัศมีการให้บริการ ตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้สถานีนอนามัยมีรัศมีการให้บริการเท่ากับ 5 กิโลเมตร แต่ในการศึกษาคั้งนี้รัศมีการให้บริการของสถานีนอนามัยมีระยะ 1,600 เมตร ซึ่งเป็นรัศมีที่เอื้ออำนวยต่อการให้บริการ ตามทฤษฎีที่อยู่อาศัยระดับชุมชน (Community Concept) โดยใช้เกณฑ์ระยะรัศมี 1,600 เมตร พบว่า รัศมีการให้บริการจะครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งหมด โดยพื้นที่บางส่วนที่อยู่

นอกเขตรศมีของการให้บริการ จะเป็นพื้นที่โล่งและเกษตรกรรมที่อยู่อาศัยเบาบาง นอกจากนี้ยังพบว่าพื้นที่ที่มีการซ้อนทับกันของเขตบริการในแต่ละแห่ง การซ้อนทับกันมีตั้งแต่ 2 แห่ง จนถึง 5 แห่ง ในบริเวณพื้นที่ซ้อนทับมากที่สุด ได้แก่ ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่ชุมชนที่อยู่หนาแน่นมากจึงมีจำนวนสถานบริการสาธารณสุขมากที่สุด (ดังแสดงในแผนที่ 4.6)

4.2.2.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

1) โรงพยาบาล

บุคลากรผู้ให้บริการของโรงพยาบาล นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเข้าถึงสถานบริการสาธารณสุข ดังนั้น จะพิจารณาจากเกณฑ์กำหนดสัดส่วนของบุคลากรต่อจำนวนประชากรที่รับผิดชอบ จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ แพทย์ 1 : 10,000 ทันตแพทย์ 1 : 12,500 เภสัชกร 1 : 17,000 และพยาบาล 1 : 1,500 ซึ่งบุคลากรเหล่านี้จะทำหน้าที่โดยตรงในการบริการรักษาพยาบาล สำหรับเกณฑ์สัดส่วนของเตียงต่อจำนวนประชากร จะเท่ากับ 1 : 2,000 ผลจากการศึกษา พบว่า ในพื้นที่ศึกษานี้มีโรงพยาบาลที่เป็นหลักตั้งอยู่จำนวน 3 แห่ง มีจำนวนเตียงคนไข้โดยรวม 110 เตียง และมีจำนวนบุคลากรผู้ให้บริการในโรงพยาบาล เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนกับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในพื้นที่บริการในปัจจุบัน มีดังนี้

(1) โรงพยาบาลบางใหญ่ เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง มีจำนวนประชากรที่รับผิดชอบใน ปี 2546 จำนวน 67,218 คน คิดเป็นสัดส่วนของเตียงต่อจำนวนประชากร เท่ากับ 1 : 2,240 และสัดส่วนของบุคลากรต่อจำนวนประชากร คือ แพทย์ 1 : 13,443 ทันตแพทย์ 1 : 16,804 เภสัชกร 1 : 16,804 พยาบาล 1 : 1,816 เมื่อพิจารณาสัดส่วนจากเกณฑ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่า จำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่โดยตรงในการบริการรักษาพยาบาลที่มีอยู่ในปัจจุบันยังมีจำนวนไม่เพียงพอตามเกณฑ์ และจำนวนเตียงต่อประชากรก็มีสัดส่วนสูงกว่าเกณฑ์จำนวน 240 คน

(2) โรงพยาบาลบางกรวย เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 เตียง มีจำนวนประชากรที่รับผิดชอบใน ปี 2546 จำนวน 85,740 คน คิดเป็นสัดส่วนของเตียงต่อจำนวนประชากร เท่ากับ 1 : 2,192 และสัดส่วนของบุคลากรต่อจำนวนประชากร คือ แพทย์ 1 : 17,148 ทันตแพทย์ 1 : 21,435 เภสัชกร 1 : 21,435 พยาบาล 1 : 2,091 เมื่อพิจารณาสัดส่วนจากเกณฑ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่า จำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่โดยตรงในการบริการรักษาพยาบาลที่มีอยู่

ในปัจจุบันยังมีจำนวนไม่เพียงพอตามเกณฑ์ จำนวนเตียงต่อประชากรมีสัดส่วนสูงกว่าเกณฑ์ จำนวน 192 คน

2) สถานีนอนามัยและศูนย์บริการสาธารณสุข

จากกรอบอัตรากำลังที่กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดขึ้นในโครงการ ทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนอนามัย พบว่า กำหนดให้สถานีนอนามัยมีบุคลากรสาธารณสุข ผู้ให้บริการจำนวน 6 คน จากกรอบอัตรากำลังดังกล่าว เมื่อพิจารณาจำนวนบุคลากรในแต่ละ สถานีนอนามัย พบว่า มีสถานีนอนามัยโดยส่วนใหญ่จะมีจำนวนบุคลากรไม่ครบตามที่กำหนดไว้ โดย จำแนกตามสถานีนอนามัย ดังนี้

(1) สถานีนอนามัยที่มีจำนวนบุคลากรครบตามข้อกำหนด คือ สอ. ตำบลบางเลน และ สอ.เฉลิมพระเกียรติ ที่ถูกกำหนดให้เป็นสถานีนอนามัยขนาดใหญ่ มีบุคลากร ครบตามกรอบอัตรากำลังที่กำหนดไว้

(2) สถานีนอนามัยซึ่งมีกรอบอัตรากำลัง 6 แต่ในที่นี้มีจำนวนไม่ ครบ คือ มี 5 คน มีอยู่แห่งเดียว ได้แก่ สอ.ตำบลมหาสวัสดิ์

(3) สถานีนอนามัยซึ่งมีกรอบอัตรากำลัง 6 แต่มีจำนวนไม่ครบ คือ มี 4 คน ได้แก่ สอ.ตำบลบางรักน้อย, สอ. บ้านบางประตู, สอ. บ้านวัดไทรมาเหนือ, สอ. ตำบล บางกว้าง, สอ. บ้านวัดแคใน, สอ.ตำบลบางไผ่, สอ.บ้านวัดโชติการาม, สอ.บ้านวัดหูช้าง, สอ. ตำบล บางขุนทอง, สอ.ตำบลบางสีทอง, สอ.บ้านวัดสนามนอก และ สอ. ตำบลบางกรวย รวม 12 แห่ง

(4) สถานีนอนามัยซึ่งมีกรอบอัตรากำลัง 6 แต่ใน มีจำนวนไม่ครบ คือมี 3 คน ได้แก่ สอ.ตำบลบางรักใหญ่, สอ.บ้านวัดบางไกร และ สอ.ตำบลบางขุน รวม 3 แห่ง

เมื่อพิจารณาประเภทของบุคลากรผู้ให้บริการในระดับสถานีนอนามัย ซึ่ง มีอยู่ 4 ประเภท คือ เจ้าพนักงานสาธารณสุข, นักวิชาการสาธารณสุขพยาบาลเทคนิค และ พยาบาลวิชาชีพ มีสถานีนอนามัยและศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล จำนวน 14 แห่ง ที่มีบุคลากร ผู้ให้บริการเป็นพยาบาลเทคนิคและพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งมีความสามารถในงานรักษาพยาบาล ใน ขณะที่มีสถานีนอนามัยเพียง 4 แห่ง คือ สอ.บ้านบางประตู, สอ. บ้านวัดโชติการาม, สอ.วัดบางไกรใน และ สอ. ตำบลบางกรวย ที่มีบุคลากรผู้ให้บริการคือ เจ้าพนักงานสาธารณสุข ซึ่ง บุคลากรประเภทดังกล่าวนี้ มีความรู้และขีดความสามารถในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และงานการ ป้องกันโรคมากกว่างานรักษาพยาบาล การที่สถานีนอนามัยขาดบุคลากรประเภทพยาบาลเทคนิค และพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งมีความสามารถโดยตรงในด้านการรักษาพยาบาล จึงทำให้เกิดข้อบก พร่องหรือจุดด้อยสำหรับการบริการด้านนี้ได้ และจะนำไปสู่ความไม่เชื่อถือคุณภาพของสถาน

บริการของประชาชนผู้ให้บริการ สำหรับจำนวนเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาล ในปัจจุบันกองสาธารณสุขของเทศบาลจะรับผิดชอบดูแลในการให้บริการตามความเหมาะสม คือ ศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาลเมืองบางกรวย มีจำนวนเจ้าหน้าที่ประจำ 4 คน ศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาลตำบลบางศรีเมือง มีจำนวน 3 คน และศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลบางม่วง มีจำนวน 2 คน บุคลากรของศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาล จะเป็นพยาบาลวิชาชีพอยู่ประจำอย่างน้อย 1 คน เพื่อการให้บริการ

4.2.2 การใช้สถานบริการสาธารณสุขภายในพื้นที่

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการใช้สถานบริการสาธารณสุข

สถานบริการสาธารณสุข	ลักษณะการใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
สถานีอนามัย	ใช้	222	55.64
	ไม่ใช้	177	44.36
	รวม	399	100
ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล	ใช้	79	19.80
	ไม่ใช้	320	80.20
	รวม	399	100
โรงพยาบาล	ใช้	212	53.13
	ไม่ใช้	187	46.87
	รวม	399	100

ที่มา : แบบสอบถาม

จากการสอบถามประชาชนในเรื่องการใช้บริการสถานบริการสาธารณสุข พบว่า มีประชาชนไปใช้บริการ สถานีอนามัยที่ตั้งอยู่ภายในชุมชน มีจำนวน 222 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 55.64 ที่ไม่ใช้มีจำนวน 177 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.36 และศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาล มีผู้ให้บริการจำนวน 79 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.80 ที่ไม่ใช้จำนวน 320 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 80.20 สำหรับโรงพยาบาลชุมชนภายในพื้นที่จำนวน 212 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 53.13 ที่ไม่ใช้จำนวน 187 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.87 สำหรับเหตุผลที่ไม่ใช้บริการของกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ใช้บริการสถานบริการ สาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในพื้นที่

สถานบริการ	เหตุผลที่ไม่ใช้	จำนวน	ร้อยละ
สถานเอนามัย	- ไม่สนใจใช้สถานบริการที่ตั้งอยู่	97	44.49
	- เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์มีไม่ครบ	28	12.84
	- อาคารสถานบริการเก่าทรุดโทรม	1	0.46
	- มีสถานบริการที่อื่นใช้ประจำแล้ว	92	42.21
	รวม	218	100
ศูนย์บริการ สาธารณสุข เทศบาล	- ไม่สนใจใช้สถานบริการที่ตั้งอยู่	72	18.23
	- เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์มีไม่ครบ	23	5.82
	- อาคารสถานบริการเก่าทรุดโทรม	2	0.51
	- มีสถานบริการที่อื่นใช้ประจำแล้ว	298	75.44
	รวม	395	100
โรงพยาบาล	- การบริการไม่ทันสมัย	86	25.37
	- เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ทางการแพทย์มีไม่ครบ	111	32.74
	- มีคนไปใช้บริการจำนวนมาก	4	1.18
	- เก็บค่ารักษาพยาบาลสูง	2	0.59
	- มีสถานบริการที่อื่นใช้ประจำแล้ว	136	40.11
รวม	339	100	

ที่มา : แบบสอบถาม

จากตารางที่ 4.16 แสดงเหตุผลที่ไม่ใช้สถานบริการสาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ มีดังนี้

- สถานเอนามัย เหตุผลของผู้ที่ไม่ใช้บริการของสถานเอนามัยในพื้นที่ศึกษา คือ สถานเอนามัยดังกล่าวไม่น่าสนใจ เพราะไม่เชื่อมั่นในคุณภาพและการให้บริการของสถานเอนามัย 97 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.49 ของผู้ไม่ใช้สถานเอนามัย เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ มีทางเลือกที่จะไปยังโรงพยาบาลที่อยู่ในพื้นที่ เนื่องจากที่ตั้งของโรงพยาบาลอยู่ไม่ไกล ประกอบกับมีความน่าเชื่อถือมากกว่า และเหตุผลรองลงมาคือ มีสถานพยาบาลที่ใช้อยู่ประจำจำนวน 92 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 42.21 ทั้งนี้เพราะมีการใช้สถานพยาบาลที่อยู่ในพื้นที่เป็นประจำอยู่แล้ว จึงไม่คิดไปใช้ที่อื่นๆ อีก จึงเห็นได้ว่า การพัฒนาในเรื่องของสถานเอนามัย ซึ่งถือได้ว่าเป็นสถาน

พยาบาลระดับปฐมภูมิที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด ในด้านความน่าเชื่อถือ และการรักษาพยาบาลต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาให้มียาและเครื่องมือเครื่องใช้ให้ครบถ้วน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เชื่อถือและเข้ามาใช้สถานีอนามัยใกล้บ้านให้มาก (ดังแสดงในตารางที่ 4.14)

- ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเหตุผลของผู้ที่ไม่ใช้บริการ คือ ศูนย์บริการสาธารณสุขไม่ได้รับการยอมรับเพราะมีทางเลือกในการใช้อื่น ๆ โดยสถานพยาบาลมีสถานบริการที่ใช้อยู่ประจำที่อยู่ภายในและภายนอกพื้นที่ เพราะไม่เชื่อมั่นในคุณภาพและการให้บริการของศูนย์บริการสาธารณสุข 298 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.44 เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ส่วนมากมีทางเลือกที่จะไปใช้บริการยังโรงพยาบาลหรือสถานีอนามัยที่ตั้งอยู่อยู่ไม่ไกล ประกอบกับมีความน่าเชื่อถือมากกว่า และเหตุผลรอง คือ ศูนย์บริการสาธารณสุขไม่น่าสนใจจำนวน 72 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.23 ของประชาชนที่ไม่ใช้บริการของศูนย์บริการสาธารณสุข จึงเห็นได้ว่าการบริการของศูนย์บริการสาธารณสุขเป็นบริการแก่คนชุมชนในเขตเทศบาล ต้องมีการพัฒนาในด้านความน่าน่าสนใจ และการให้บริการต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เชื่อถือและเข้ามาใช้บริการของศูนย์บริการสาธารณสุขมากยิ่งขึ้น เพื่อแบ่งเบาภาระของสถานีอนามัยและโรงพยาบาลชุมชน

- โรงพยาบาล เหตุผลของผู้ที่ไม่ใช้โรงพยาบาลชุมชนในพื้นที่ศึกษานั้น พบว่าส่วนใหญ่จะไปโรงพยาบาลที่ใช้อยู่ประจำที่อยู่พื้นที่ จำนวน 136 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.11 ของผู้ไม่ใช้บริการของโรงพยาบาลชุมชนในพื้นที่ เนื่องจากประชากรกลุ่มนี้มีทางเลือกที่จะไปใช้ยังโรงพยาบาลเอกชน และโรงพยาบาลของรัฐบาล ที่มีมาตรฐานทางการรักษาพยาบาลที่น่าเชื่อถือกว่า ได้แก่ โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ รัตนวิเบศร์ โรงพยาบาลธนบุรี2 และโรงพยาบาลนนทเวชรวมทั้งโรงพยาบาลเอกชนที่ตั้งอยู่ภายในพื้นที่ได้แก่ โรงพยาบาลอนันต์พัฒนา 2 เหตุผลรองลงมาคือโรงพยาบาลมีเครื่องมือเครื่องใช้ทางการแพทย์ไม่ครบถ้วนจำนวน 111 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 32.74 จะเห็นได้ว่า โรงพยาบาลชุมชนเป็นบริการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนในระดับอำเภอ ซึ่งถือได้ว่าเป็นสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ จึงต้องมีการพัฒนาในด้านความน่าน่าสนใจ และการรักษาพยาบาลให้มากยิ่งขึ้น โดยให้มียาและอุปกรณ์การแพทย์ที่ทันสมัยครบถ้วน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เชื่อถือและเข้ามาใช้บริการของโรงพยาบาลชุมชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาการเดินทางของประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่และการเดินทางไปใช้บริการของ
สถานบริการสาธารณสุข

ความถี่การใช้บริการ (ครั้ง/วัน)	สถานเอนามัย		ศูนย์บริการ		โรงพยาบาล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัน	1	0.45	0	0	6	2.83
สัปดาห์	20	9.01	19	24.05	32	15.09
เดือน	193	86.94	48	60.76	125	58.96
ปี	8	3.60	12	15.19	49	23.12
รวม	222	100	79	100	212	100
ระยะทาง	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	126	56.75	71	89.87	26	12.26
1 – 3 กิโลเมตร	94	42.34	8	10.13	63	29.72
3-5 กิโลเมตร	2	0.91	0	0	74	34.91
5-7 กิโลเมตร	0	0	0	0	49	23.11
7 – 10 กิโลเมตร	0	0	0	0	0	0
มากกว่า 10 กิโลเมตร	0	0	0	0	0	0
รวม	222	100	79	100	212	100
ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 นาที	146	65.75	79	100	25	11.79
10 – 30 นาที	76	34.25	0	0	110	51.89
30 – 40 นาที	0	0	0	0	69	32.55
40 – 50 นาที	0	0	0	0	8	3.77
50 – 60 นาที	0	0	0	0	0	0
มากกว่า 60 นาที	0	0	0	0	0	0
รวม	222	100	79	100	212	100
ชนิดของการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง	31	13.96	4	5.06	85	40.09
รถยนต์ส่วนตัว	29	13.07	7	8.86	78	36.79
จักรยานยนต์ส่วนตัว	99	44.59	33	41.77	35	16.51
จักรยานยนต์รับจ้าง	21	9.46	12	15.18	4	1.88
จักรยาน	14	6.31	9	11.39	0	0
เดิน	28	12.61	14	17.72	10	4.72
รวม	222	100	79	100	212	100

ที่มา : แบบสอบถาม

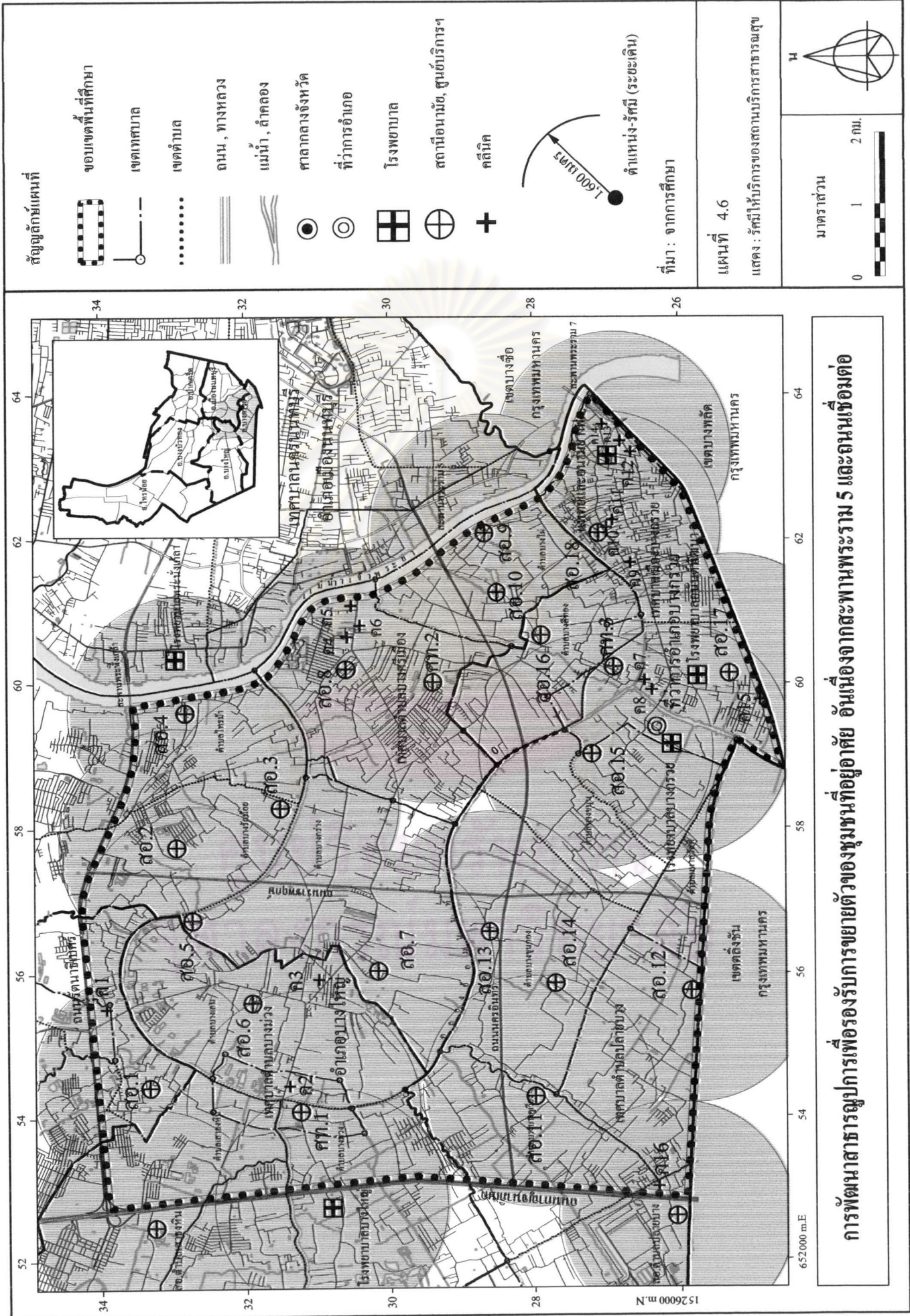
จากตารางที่ 4.17 จะเห็นได้ว่า การใช้บริการของสถานีนอนามัยในพื้นที่ ส่วนมาก ความถี่การให้บริการจะใช้เดือนละ 1 ครั้ง รองลงมาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยมีระยะทางของสถานีนอนามัยห่างจากบ้านอาศัยไม่เกิน 1 กิโลเมตร จำนวน 126 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 56.75 รองลงมาได้แก่ ในช่วง 1-3 กิโลเมตร จำนวน 94 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 42.34 ส่วนศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตเทศบาล ระยะทางห่างจากบ้านอาศัยไม่เกิน 1 กิโลเมตร เมื่อพิจารณาที่ตั้งของสถานีนอนามัยมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว ซึ่งระยะห่างตามมาตรฐานของสถานีนอนามัยไม่ควรเกิน 1.6 กิโลเมตร ถือได้ว่าเป็นระยะทางที่เอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งส่วนมากระยะห่างที่ไม่เกิน 3 กิโลเมตรก็ถือได้ว่าเป็นที่ที่เหมาะสมได้เช่นกัน โดยการเดินทางจะใช้พาหนะประเภทรถจักรยานยนต์ส่วนตัวเป็นหลัก จำนวน 99 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.59 ของผู้เข้ามาใช้บริการสถานีนอนามัย รองลงมาได้แก่ รถประจำทาง รถยนต์ส่วนตัว และเดิน จำนวน 31 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.96 จำนวน 29 ครั้วเรือนคิดเป็นร้อยละ 13.07 และ จำนวน 28 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.61 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเดินทางเพื่อเข้าถึงสถานีนอนามัยมีความสะดวกสบายเป็นอันมาก เนื่องจากอยู่ติดกับถนนสายรองซึ่งสามารถที่จะเข้าถึงได้ด้วยรถจักรยานยนต์ รถยนต์ และมีรถประจำทางผ่าน ได้อย่างสะดวก

สำหรับปัญหาหลักของผู้ใช้สถานบริการสาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ คือมี ปัญหาในด้านคุณภาพของการให้บริการ และความน่าเชื่อถือของสถานบริการ โดยสถานีนอนามัย มี ปัญหาในด้านคุณภาพของการให้บริการ และความน่าเชื่อถือของสถานีนอนามัย จำนวน 63 ครั้ว เรือน คิดเป็นร้อยละ 41.45 ศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน 35 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ของผู้ใช้บริการสถานีนอนามัยในพื้นที่ศึกษา ปัญหารองลงมาได้แก่ สถานบริการค้ำแคบ จำนวน 41 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.97 ทั้งนี้เนื่องมาจากพื้นที่บางส่วนของสถานีนอนามัยต้องแบ่งไว้ใช้ทำ เป็นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ประจำสถานี สำหรับในสวนโรงพยาบาล พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มี ความเห็นว่า การให้บริการของบุคลากรภายในโรงพยาบาลยังไม่ดีพอ จำนวน 60 ครั้วเรือน คิด เป็นร้อยละ 38.22 ปัญหารองลงมาได้แก่ คุณภาพด้านการรักษาพยาบาล และสถานบริการค้ำ แคบ จำนวน 47 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.94 และ จำนวน 33 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.02 ตามลำดับ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับด้านคุณภาพของการเข้าถึงการบริการของโรงพยาบาล ชุมชน ดังนั้นการแก้ไขปัญหาค่าบริการของบุคลากรจึงควรรีบดำเนินการได้เลย เพราะถือได้ว่า โรงพยาบาลชุมชนเป็นสถานรักษาพยาบาลในระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิที่ใกล้ชิดกับประชาชนใน พื้นที่มากที่สุด (ดังแสดงในตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัญหาของผู้ใช้บริการสถานบริการ
สาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในพื้นที่

สถานบริการ	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
สถานีอนามัย	มี	136	61.26
	ไม่มี	86	38.74
	รวม	222	100
	สาเหตุของปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
	เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ	19	12.50
	สถานบริการคับแคบ	41	26.97
	คุณภาพการให้บริการไม่ดี	63	41.45
เจ้าหน้าที่บริการไม่ดี	29	19.08	
รวม	152	100	
ศูนย์บริการ สาธารณสุขเทศบาล	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
	มี	42	53.16
	ไม่มี	37	46.84
	รวม	79	100
	สาเหตุของปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
	เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ	5	8.33
	สถานบริการคับแคบ	19	31.67
คุณภาพการให้บริการไม่ดี	35	58.33	
เจ้าหน้าที่บริการไม่ดี	1	1.67	
รวม	60	100	
โรงพยาบาล	ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
	มี	98	46.23
	ไม่มี	114	53.77
	รวม	212	100
	สาเหตุของปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
	เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ	17	10.82
	สถานบริการคับแคบ	33	21.02
คุณภาพการให้บริการไม่ดี	47	29.94	
เจ้าหน้าที่บริการไม่ดี	60	38.22	
รวม	157	100	

ที่มา : แบบสอบถาม

4.3 ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ

4.3.1 การให้บริการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในปัจจุบัน

สถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เป็นสวนสาธารณะ ที่มีให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ศึกษาในปัจจุบันมีสวนสาธารณะจำนวน 4 แห่ง และสนามกีฬาจังหวัด 1 แห่ง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) สวนสาธารณะอุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ในเขตเทศบาลตำบลบางศรีเมือง บนที่ดินของราชพัสดุ มีขนาดพื้นที่ของสวนสาธารณะ 96-2-64 ไร่ อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษกนอกจากเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนแล้วยังเป็นแหล่งให้ความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมและธรรมชาติวิทยา จึงนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี นอกจากนี้ภายในสวนสาธารณะได้จัดให้มีสนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอย่างสมบูรณ์ พร้อมลานจอดรถขนาดใหญ่ เปิดให้บริการระหว่างเวลา 5.30 – 18.30 นาฬิกา การเดินทางเข้ามาใช้บริการมีความสะดวก จึงมีประชาชนภายในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงเดินทางเข้ามาใช้บริการใช้ตลอดทั้งวัน โดยเฉพาะในช่วงตอนเย็นของวันเสาร์และอาทิตย์ เป็นช่วงที่มีผู้เข้ามาใช้บริการอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ภายในบริเวณสวนมีความคึกคักเป็นพิเศษ โดยตามปกติแล้วสวนแห่งนี้จะมีผู้คนหมื่นเวียนเข้ามาใช้บริการเฉลี่ยวันละ 450-500 ราย

2) สวนสุขภาพเทพฤทศฯ ตั้ง อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางม่วง บริเวณติดคลองบางใหญ่ ใกล้กับสำนักงานเทศบาลตำบลบางม่วง มี ขนาดพื้นที่ 0-3 -0 ไร่ เป็นสวนสาธารณะขนาดเล็ก มีลักษณะพื้นที่สวนแคบและยาวไปตามแนวคลองบางใหญ่ ให้ใช้บริการได้ตลอดทั้งวัน ผู้ที่มาใช้บริการส่วนมากเป็นประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางม่วงบริเวณใกล้สวนสาธารณะ

3) สวนร่วมใจรำลึก ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในบริเวณพื้นที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย มีขนาดพื้นที่ 8-0-0 ไร่ ภายในสวนจะมีการปลูกไม้ประดับและหญ้ามีไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ และมีกำลังกาย และมีซุ้มเก้าอี้ ผู้เข้ามาใช้บริการจะเป็นพนักงานและประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ใกล้เคียง เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 6.00 – 19.00 นาฬิกา ของทุกวัน ซึ่งสวนใหญ่ผู้เข้ามาใช้บริการจะเป็นช่วงตอนเช้าและตอนเย็น ในวันเสาร์และวันอาทิตย์จะมี ผู้เข้า

มาใช้บริการหนาแน่นมากเป็นพิเศษ โดยตามปกติแล้วสวนแห่งนี้จะมีผู้คนหมุนเวียนเข้ามาใช้บริการเฉลี่ยวันละ 150-200 ราย

4) สวนสาธารณะสะพานพระราม7 ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ใต้สะพานพระราม 7 ซึ่งเป็นเขตรอยต่อระหว่างเทศบาลเมืองบางกวยกับกรุงเทพมหานคร มีขนาดพื้นที่ 15 ไร่ ภายในสวน จะปลูกต้นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่และขนาดกลาง สำหรับให้ร่มเงาและใช้พักผ่อน โดยบริเวณนี้จะเป็นบริเวณที่มีผู้คนแวะเวียนเข้ามาพักผ่อนตลอดวัน ซึ่งเป็นผู้คนที่มาจากภายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง เนื่องจากเป็นที่ตั้งของท่าเรือด่วนเจ้าพระยาและท่ารถ ข.ส.ม.ก. ทำให้มีความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงสวน ภายในสวนจะมีบริการห้องสุขาสาธารณะ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่เดินทางผ่านไปมาด้วย

5) สนาม กีฬาจังหวัดนนทบุรี ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 10 ตำบลบางกร่าง มีขนาดพื้นที่ 25-0-0 ไร่ เป็นสนามกีฬาที่ใช้แข่งขันกีฬาในระดับต่างๆ ของจังหวัด ภายในสนามกีฬาประกอบด้วยอาคารกีฬาในร่ม 1 หลัง ใช้สำหรับแข่งขันและฝึกซ้อมกีฬาในร่ม กับสนามฟุตบอลขนาดมาตรฐาน พร้อมอัฒจันทร์กลางแจ้ง 1 แห่ง ส่วนในบริเวณพื้นที่ส่วนนอกสนามกีฬาด้านทิศเหนือมีลานคอนกรีตจัดแบ่งเป็นสนามตะกร้อจำนวน 2 สนาม และโดยรอบของสนามกีฬามีการปลูกไม้ยืนต้นเพื่อให้เกิดความร่มรื่นและร่มเงา ในการใช้สนามกีฬาจังหวัดนนทบุรีนี้ หากไม่มีเทศกาลเพื่อแข่งขันกีฬาใด ๆ จะถูกใช้เป็นสถานที่พักผ่อนและเล่นกีฬาของคนในชุมชนที่อยู่อาศัยใกล้เคียงกับสนามกีฬา โดยมีผู้มาใช้บริการในเวลาระหว่างเวลา 4 - 6 โมงเย็น ซึ่งเป็นช่วงของการเลิกงาน

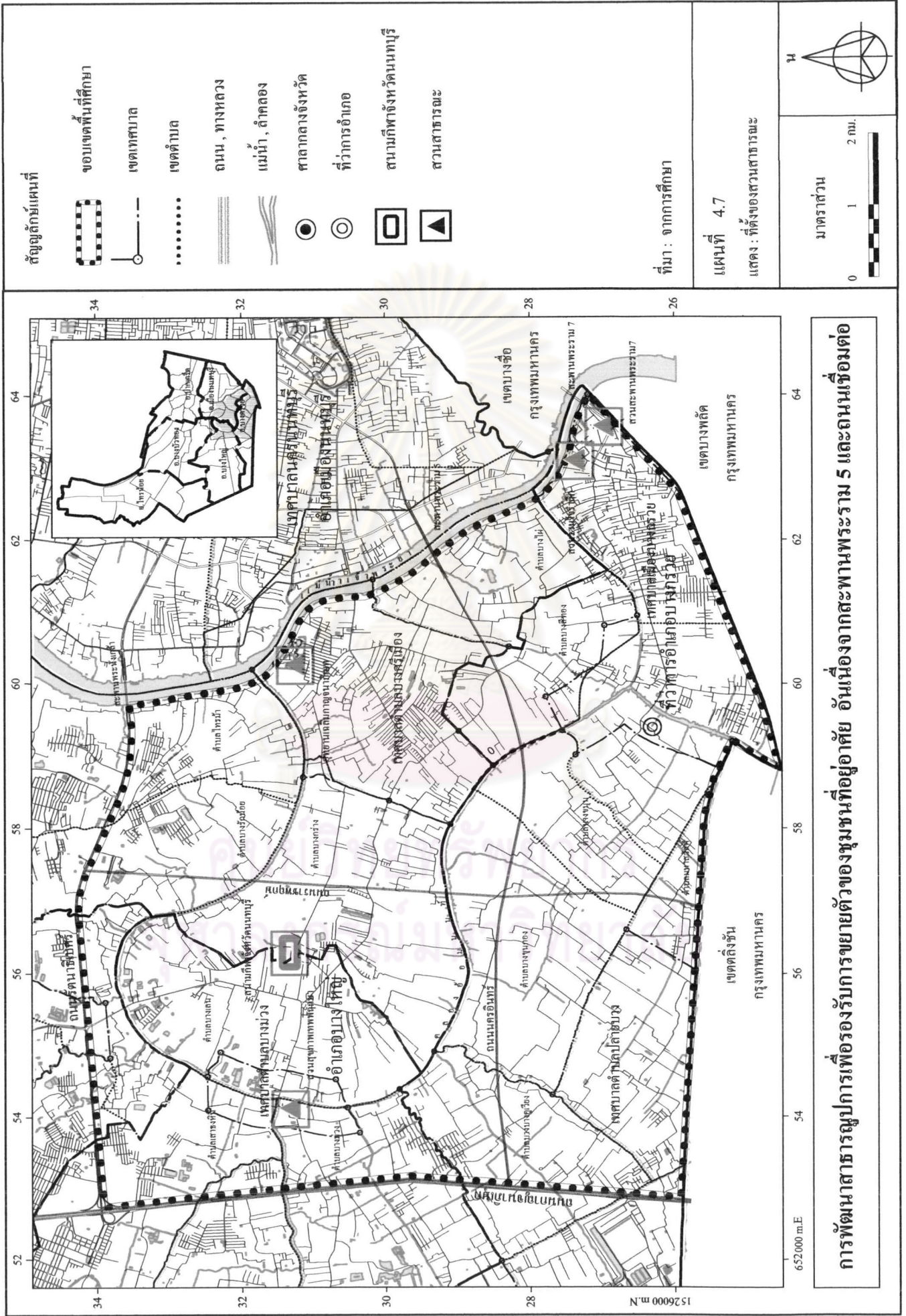
นอกจากสวนสาธารณะและสนามกีฬาดังกล่าวข้างต้นแล้ว สนามเด็กเล่นจัดเป็นที่พักผ่อนที่ควรจัดให้มีทุกชุมชน เพื่อให้บริการแก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยกลุ่มผู้ให้บริการส่วนใหญ่จะเป็นเด็ก แม่บ้าน และพี่เลี้ยง ปัจจุบันสนามเด็กเล่นในพื้นที่ศึกษา จะตั้งอยู่ในสวนสาธารณะ และสนามเด็กเล่นที่มีอยู่ในสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษาที่ตั้งแทรกอยู่ในชุมชนต่างๆ โดยสถานศึกษาและแบ่งพื้นที่ว่างของโรงเรียน จัดทำเป็นสนามเด็กเล่นพร้อมมีเครื่องเล่นเด็ก ไว้ให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนได้เล่นกัน แต่อย่างไรก็ตามนอกจากจะให้เด็กในโรงเรียนแล้ว ก็ไม่กีดกันประชาชนที่อยู่รอบๆ พื้นที่ของชุมชนเข้าไปใช้ได้เช่นกัน จึงเป็นการให้บริการทางด้านสนามเด็กเล่นแก่เด็กในชุมชนต่างๆ ที่มีตั้งโรงเรียนอยู่อีกทางหนึ่ง

กล่าวโดยสรุปแล้ว การให้บริการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เป็นสวนสาธารณะที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา จะมีส่วนในระดับต่างๆ จำนวน 4 แห่ง และสนามกีฬา 1 แห่ง ที่ตั้งกระจาย

การให้บริการแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนเทศบาล และพื้นที่นอกเขตเทศบาล โดยแยกเป็นสวนระดับเขต 1 แห่ง ได้แก่ สวนอุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก สวนในละแวกบ้าน 2 แห่ง ได้แก่ สวนร่วมใจรำลึก และสวนสาธารณสะพานพระราม 7 และสนามกีฬาจังหวัดนนทบุรี 1 แห่ง สวนขนาดหย่อม 1 แห่ง รวมทั้งหมด 5 แห่ง นอกจากนี้ยังมีสนามเด็กเล่นที่ตั้งรวมอยู่ในสวนสาธารณะ และภายในโรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษาที่ตั้งแทรกอยู่ในชุมชนต่าง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและเล่นกีฬาของประชาชนภายในพื้นที่ศึกษา
(ดังแสดงในแผนที่ 4.7)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพัฒนาอาคารเพื่อการรับการขยายตัวของชุมชนที่อยู่อาศัย อันเนื่องมาจากสะพานพระราม 5 และถนนเชื่อมต่อ

สัญลักษณ์แผนที่

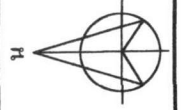
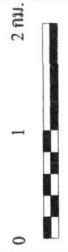
- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- เขตเทศบาล
- เขตตำบล
- ถนน, ทางหลวง
- แม่น้ำ, ลำคลอง
- ศาลากลางจังหวัด
- ที่ว่าการอำเภอ
- สนามกีฬาจังหวัดนครปฐม
- สวนสาธารณะ

ที่มา : จากการศึกษา

แผนที่ 4.7

แสดง : ที่ตั้งของสวนสาธารณะ

มาตราส่วน

652,000 m.E

1526000 m.N

4.2.2 การประเมินการให้บริการสวนสาธารณะตามเกณฑ์มาตรฐาน

1) ขนาดพื้นที่ของสวนสาธารณะ

พื้นที่สวนสาธารณะตามเกณฑ์ทางด้านผังเมือง จะวัดจากจำนวนประชากรต่อพื้นที่ให้บริการ โดยเกณฑ์มาตรฐานของสวนสาธารณะมีหลายหน่วยงานที่กำหนดค่าแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของพื้นที่ภูมิภาค ภายใต้เงื่อนไขของด้านสังคม เศรษฐกิจและประชากร หากนำเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวมาใช้กับชุมชนในพื้นที่ศึกษาที่มีสวนสาธารณะตั้งอยู่ พบว่ามีสัดส่วนประชากรจะเป็น ดังนี้

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวนประชากรต่อสัดส่วนของพื้นที่สวนสาธารณะ

ชื่อสวนสาธารณะ	ที่ตั้งในชุมชน	พื้นที่สวน (ตร.ม.)	ประชากร (คน)	สัดส่วน (ตร.ม./1 คน)
1. อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	เทศบาลต.บางศรีเมือง	154,656	27,105	5.70
2. สวนเทพพฤกษา	เทศบาลตำบลบางม่วง	1,200	4,938	0.24
3. สวนร่วมใจรำลึก	เทศบาลเมืองบางกรวย	12,800	42,067	0.53
4. สวนสะพานพระราม 7	เทศบาลเมืองบางกรวย	96,000		

ที่มา : จากการศึกษา

หากนำเกณฑ์ของประเทศไทย กรุงเทพมหานครกำหนดเกณฑ์ดังกล่าวไว้ 1.80 ไร่ / ประชากร 1,000 คน หรือประมาณ 2.88 ตารางเมตร / คน

จากเกณฑ์ดังกล่าว หากพิจารณาการให้บริการของสวนสาธารณะที่ตั้งอยู่ พบว่า จำนวนพื้นที่ของสวนสาธารณะต่อประชากรยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้นในบริเวณพื้นที่ของเทศบาลตำบลบางศรีเมือง ซึ่งเป็นที่ตั้งของสวน อุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก มีขนาดพื้นที่ 96 ไร่ สัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะ เท่ากับ 5.70 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน เพียงพอกับให้บริการแก่คนในเทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียง

2) รัศมีการให้บริการของสวนสาธารณะ

การกระจายตัวของสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนและเล่นกีฬาในพื้นที่ศึกษา จะมีพื้นที่สวนขนาดเล็กตั้งแต่สวนหย่อม จนกระทั่งสวนในระดับย่าน (ระดับเขต) สวนส่วนใหญ่จะ

ตั้งกระจายตัวอยู่ในเขตเทศบาล เนื่องจากมีชุมชนตั้งรวมกันอยู่หนาแน่น การเดินทางเพื่อเข้าไปใช้บริการมีความสะดวก โดยสวนมีลำดับชั้นและที่ตั้ง ดังนี้

ตารางที่ 4.20 แสดงลำดับชั้นและการกระจายตัวของสวนสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

ลำดับชั้น / ชื่อสวน	พื้นที่ (ไร่)	ที่ตั้ง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<u>สวนระดับย่าน(ระดับเขต)</u> สวนอุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก	96 – 2 – 64	เทศบาลตำบลบางศรีเมือง	สนง. อนุรักษ์ฯ จ.นนทบุรี
<u>สวนระดับชุมชน</u> - สนามกีฬาจังหวัดนนทบุรี	25 – 0 – 0	หมู่ที่ 10 ตำบลบางกร่าง	ศูนย์นันทนาการจังหวัดนนทบุรี
<u>สวนระดับละแวกบ้าน</u> - สวนร่วมใจรำลึก - สวนสะพานพระราม 7	8 – 0 – 0 15 – 0 – 0	เทศบาลเมืองบางกรวย เทศบาลเมืองบางกรวย	การไฟฟ้าฝ่ายผลิต กรมทางหลวงชนบท
<u>สวนหย่อม</u> สวนเทพฤกษา	0 – 3 – 0	เทศบาลตำบลบางม่วง	เทศบาลตำบลบางม่วง

ที่มา : จากการสำรวจภาคสนาม

จากการสำรวจพื้นที่ พบว่า สวนสาธารณะที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา จะเป็นใน รูปแบบของสวนสาธารณะและสนามกีฬา โดยมีสวนอุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษกเป็นสวนระดับสูงสุด คือ ระดับย่านหรือระดับเขต มีสนามกีฬาจังหวัดนนทบุรีเป็นสวนระดับชุมชน และมีสวนร่วมใจรำลึกกับสวนสะพานพระราม 7 เป็นสวนระดับละแวกบ้าน สวนเทพฤกษาเป็นสวนหย่อม

หากพิจารณาลำดับชั้นและการกระจายตัวของสวนสาธารณะ ที่จัดให้มีการบริการการแก่ประชาชนในพื้นที่ชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย เทศบาลตำบลบางศรีเมือง และเทศบาลตำบลบางม่วง ลำดับชั้นของสาธารณะมีเพียงบางลำดับเท่านั้น ส่วนในเขตเทศบาลตำบลปลายบาง และนอกเขตเทศบาล ไม่มีสวนสาธารณะตั้งอยู่เลย ส่งผลทำให้ระบบสวนสาธารณะขาดความสมบูรณ์ในตัวสวน โดยหากนำแนวความคิดในเรื่องระบบของสวนสาธารณะมาใช้แล้ว จะเห็นว่าการกระจายตัวของสวนยังขาดความสมบูรณ์ และหากพิจารณาถึงการให้บริการ ที่เป็นระบบของสวนสาธารณะแบบมีศูนย์กลาง พบว่า สวนสาธารณะยังไม่ได้มีระบบการกระจายตัวที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด พิจารณาถึงรัศมีการให้บริการด้วยดังนี้

- สวนอุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก เป็นสวนระดับย่านหรือระดับเขต มีรัศมีการให้บริการ 5 กิโลเมตร พบว่า การให้บริการของสวนแห่งนี้จะครอบคลุมพื้นที่หลายแห่งคือ

พื้นที่ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลบางศรีเมืองทั้งหมดและพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ พื้นที่ของตำบลบางกร่าง ตำบลบางไผ่ และตำบลบางสีทอง

- สนามกีฬาจังหวัดนนทบุรี จัดเป็นสวนระดับชุมชน ทำหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ชุมชนมีรัศมีการให้บริการ 1 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ของตำบลบางกร่าง และตำบลบางเลน แต่เนื่องจากเป็นสนามกีฬาของจังหวัด จึงต้องให้บริการเพื่อใช้ในแข่งขันกีฬาภายในจังหวัดอีกด้วย

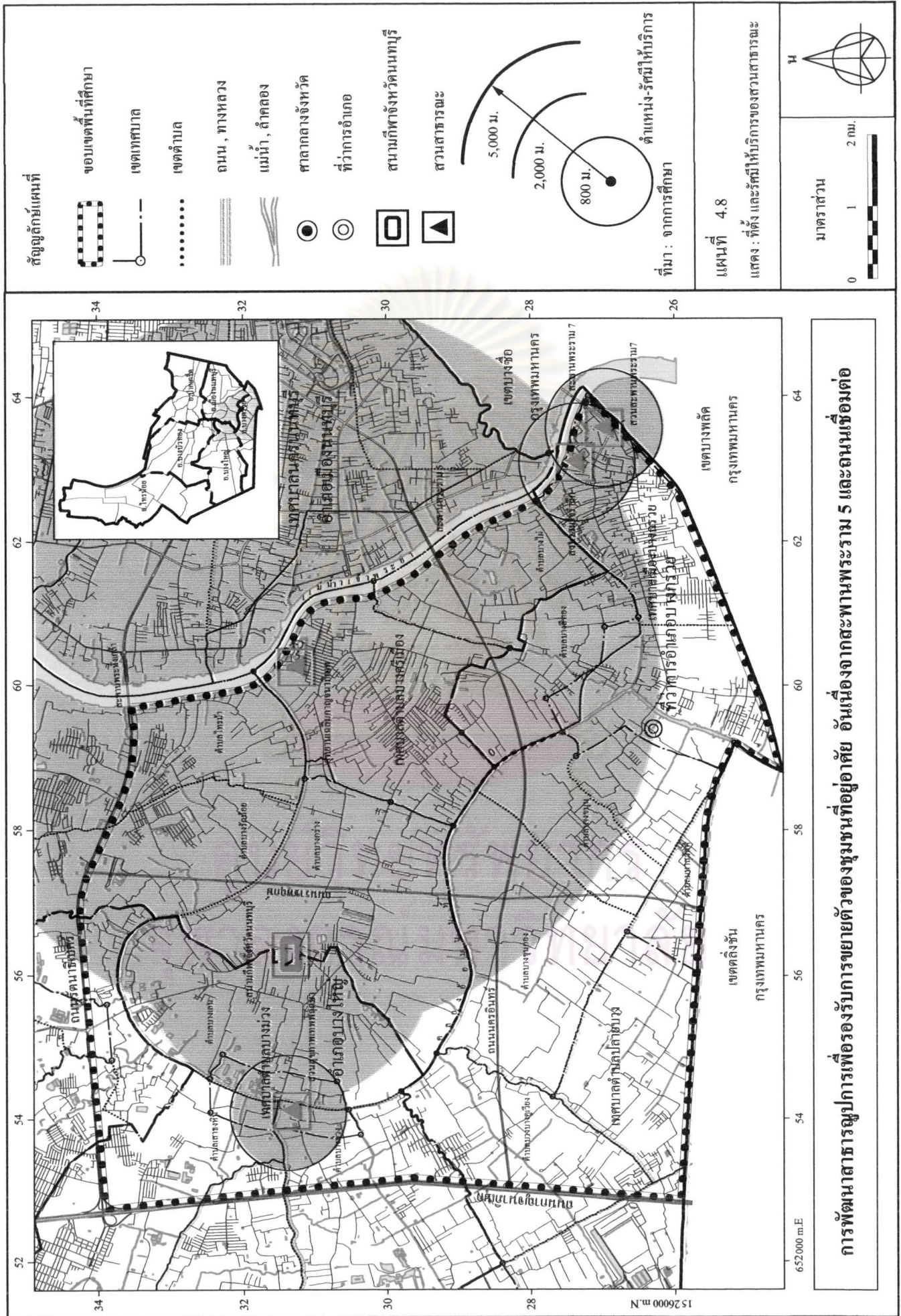
- สวนร่วมใจรำลึก เป็นสวนระดับละแวกบ้าน มีรัศมีการให้บริการ 800 เมตร ให้บริการแก่พนักงานในสำนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย(บางกรวย) และ ให้บริการชุมชนที่ตั้งอยู่ติดต่อกัน ได้แก่ ชุมชนตลาดศรีบางกรวย ชุมชนร่มโพธิ์วัดเชิง ชุมชนโค้งมะขาม และชุมชนลินพัฒนา ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวย

- สวนสาธารณะสะพานพระราม 7 จัดเป็นสวนละแวกบ้านเช่นกัน ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับสวนร่วมใจรำลึก มีรัศมีการให้บริการ 800 เมตร ทับซ้อนกับรัศมีการให้บริการของสวนร่วมใจรำลึก และให้บริการแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงที่ตั้งของสะพานพระราม 7 ได้แก่ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากที่ตั้งของสวนแห่งนี้อยู่ตรงบริเวณเขตแบ่งการปกครองระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดนนทบุรี

- สวนสุขภาพเทพฤทธา มี รัศมีการให้บริการประมาณ 400 เมตร ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ของชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้กับสำนักงานเทศบาลตำบลบางม่วง และตลาดบางใหญ่

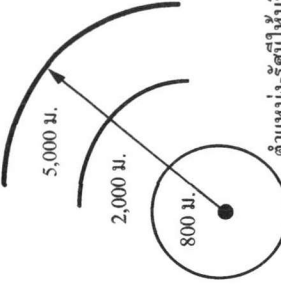
จะเห็นว่ารัศมีการให้บริการของสวนสาธารณะในพื้นที่ศึกษา หากนำรัศมีการให้บริการของสวนทุก ๆ แห่งมาซ้อนทับกัน พบว่า บริเวณพื้นที่ชุมชนที่มีรัศมีการให้บริการของสวนสาธารณะในทุกระดับไม่ครอบคลุม จะอยู่ทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ศึกษา ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่ที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลปลายบาง และเทศบาลเมืองบางกรวย (ดังแสดงในแผนที่ 4.8)

สรุปจากปัญหาข้างต้นหากพิจารณาเกณฑ์การให้บริการของสวนสาธารณะในพื้นที่ศึกษา จะมีปัญหาพื้นที่สวนสาธารณะที่ยังไม่เพียงพอกับการให้บริการ และรัศมีการให้บริการที่ยังไม่ครอบคลุมในพื้นที่ชุมชนเทศบาลเมืองบางกรวย และเทศบาลตำบลปลายบาง

สัญลักษณ์แผนที่

- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- เขตเทศบาล
- เขตตำบล
- ถนน, ทางหลวง
- แม่น้ำ, ลำคลอง
- ศาลากลางจังหวัด
- ที่ว่าการอำเภอ
- สนามกีฬาจังหวัดนนทบุรี
- สวนสาธารณะ

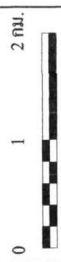

ที่มา : จากการศึกษา ตำแหน่ง-รัศมีให้บริการ

แผนที่ 4.8

แสดง : ที่ตั้ง และรัศมีให้บริการของสวนสาธารณะ

มาตราส่วน

การพัฒนาสาธารณูปการเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนที่อยู่อาศัย อันเนื่องมาจากสะพานพระราม 5 และถนนเชื่อมต่อไป

652000 m.E

1526000 m.N

4.3.3 การใช้บริการสวนสาธารณะภายในพื้นที่

ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการให้บริการ และเหตุผลที่ไม่ใช้บริการสวนสาธารณะในพื้นที่ศึกษา

ลักษณะการให้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้	89	22.31
ไม่ใช้	310	77.69
รวม	399	100
เหตุผลที่ไม่ใช้สวนสาธารณะในพื้นที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่สนใจจะไปใช้บริการ	74	22.49
ไม่มีสวนสาธารณะตั้งอยู่ในชุมชน	249	75.69
มีผู้มาใช้บริการจำนวนมาก	3	0.91
ขาดความปลอดภัย	3	0.91
รวม	329	100

ที่มา : แบบสอบถาม

ผลจากการตอบแบบสอบถามประชาชน พบว่า ครั้วเรือนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะในพื้นที่ศึกษา มีจำนวน 89 ครั้วเรือน หรือคิดเป็น ร้อยละ 22.31 ซึ่งถือได้ว่ามีปริมาณที่น้อย ส่วนที่ไม่มาใช้บริการมีจำนวน 310 ครั้วเรือน หรือคิดเป็น ร้อยละ 77.69 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีสวนสาธารณะตั้งอยู่ในชุมชน จำนวน 249 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.69 เหตุผลรองลงมา ก็คือ ไม่สนใจจะไปใช้บริการจำนวน 74 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.49 จึงเห็นได้ว่า ประชากรในพื้นที่ศึกษายังขาดพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจที่เป็นสวนสาธารณะ และขาดความสนใจในการใช้บริการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสภาพพื้นที่ศึกษาโดยรวมยังเป็นพื้นที่โล่งและเกษตรกรรม จึงทำให้มีประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ต้องการใช้บริการสวนสาธารณะอย่างเต็มที่

สำหรับการใช้บริการสวนสาธารณะ ส่วนมากจะไปใช้บริการทุกวัน จำนวน 38 ครั้วเรือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 42.70 ของผู้ใช้บริการทั้งหมด รองลงมา คือ สัปดาห์ละ 2-4 ครั้ง จำนวน 30 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.71 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความถี่ของการใช้บริการประชากรค่อนข้างสูง เนื่องจากในพื้นที่ศึกษาเป็นที่ตั้งของสนามกีฬาจังหวัดนนทบุรี และสวนอุทยานเฉลิมกาญจนาภิเษก ซึ่งมีพื้นที่สำหรับพักผ่อนหรือออกกำลังกายค่อนข้างกว้างขวาง (ดังแสดงในตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่และการเดินทางไปใช้บริการ
สวนสาธารณะ

ความถี่การใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	38	42.70
สัปดาห์ 1 ครั้ง	17	19.10
สัปดาห์ 2-4 ครั้ง	30	33.71
สัปดาห์ 4-6 ครั้ง	4	4.49
รวม	89	100
ระยะทาง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	47	52.81
1-3 กิโลเมตร	34	38.20
3-5 กิโลเมตร	8	8.99
5-7 กิโลเมตร	0	0
7-10 กิโลเมตร	0	0
มากกว่า 10 กิโลเมตร	0	0
รวม	89	100
ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 นาที	55	61.79
10-30 นาที	31	34.83
30-40 นาที	3	3.38
40-50 นาที	0	0
50-60 นาที	0	0
มากกว่า 60 นาที	0	0
รวม	89	100
ชนิดของการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง	2	2.25
รถยนต์ส่วนตัว	14	15.73
จักรยานยนต์ส่วนตัว	27	30.34
จักรยานยนต์รับจ้าง	1	1.12
จักรยาน	12	13.48
เดิน	33	37.08
รวม	222	100

ที่มา : แบบสอบถาม

ระยะทางในการเดินทางไปใช้บริการไม่เกิน 1 กิโลเมตร เป็นส่วนมาก มีจำนวน 47 ครั้ง เรือน คิดเป็นร้อยละ 52.81 รองลงมาคือ ระยะห่างช่วง 1-3 กิโลเมตร จำนวน 31 ครั้ง เรือน คิดเป็นร้อยละ 34.83 จึงทำให้ระยะเวลาในการเข้าถึงสวนสาธารณะของผู้ใช้บริการในพื้นที่ส่วนมากจะใช้เวลาน้อยกว่า 10 นาที มีจำนวน 55 ครั้ง เรือน คิดเป็นร้อยละของ 61.79 รองลงมาคือ ใช้เวลาในการเดินทาง 10-30 นาที จำนวน 31 ครั้ง เรือน คิดเป็นร้อยละ 34.83 ซึ่งสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ใกล้กับที่ตั้งของสวนสาธารณะ ทำให้สามารถที่จะเข้าถึงได้โดยใช้เวลาไม่มากนัก โดยจะเดินเท้าเข้ามาใช้บริการเป็นหลัก จำนวน 33 ครั้ง เรือน คิดเป็นร้อยละ 37.08 ของผู้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะในพื้นที่ รองลงมาได้แก่ รถจักรยานยนต์ส่วนตัว และรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 27 ครั้ง เรือน คิดเป็นร้อยละ 30.34 และจำนวน 14 ครั้ง เรือน คิดเป็นร้อยละ 15.73 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า การเดินทางเพื่อเข้าถึงสวนสาธารณะในพื้นที่ศึกษาสามารถที่จะเข้าถึงได้ด้วยรถจักรยานยนต์ และรถยนต์ ได้อย่างสะดวก เนื่องจากอยู่ติดกับถนนสายรอง

สำหรับปัญหาของผู้ที่ให้บริการสวนสาธารณะในพื้นที่ จากการสอบถามประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าพื้นที่ของสวนสาธารณะคับแคบ จำนวน 43 ครั้ง เรือน คิดเป็นร้อยละ 63.24 รองลงมาคือ สวนสาธารณะตั้งอยู่ไกล จำนวน 13 ครั้ง เรือน คิดเป็นร้อยละ 19.12 ทั้งนี้เนื่องจากสวนสาธารณะในพื้นที่ศึกษา จะเป็นสวนขนาดเล็กและมีจำนวนสวนสาธารณะไม่กี่แห่ง (ดังแสดงในตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหาของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่ตั้งอยู่ในพื้นที่

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งอยู่ไกล	13	19.12
สถานบริการคับแคบ	43	63.24
จำนวนผู้ไปใช้บริการมีจำนวนมาก	6	8.82
ขาดการดูแลรักษา	6	8.82
รวม	68	100.00

ที่มา : แบบสอบถาม

4.4 ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4.4.1 การให้บริการของสถานีตำรวจและสถานีดับเพลิงในปัจจุบัน

4.4.1.1 สถานีตำรวจ

ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่ศึกษา เป็นภารกิจโดยตรงของ สถานีตำรวจภูธรที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของอำเภอต่างๆ โดยในพื้นที่ศึกษาจะมีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ สถานีตำรวจภูธรออกเป็น 5 สถานี ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนนทบุรี สถานีตำรวจภูธร อำเภอบางใหญ่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอบางกรวย สถานีตำรวจภูธรตำบลบางศรีเมือง และสถานี ตำรวจภูธรตำบลปลายบาง ซึ่งมีรายละเอียดของสถานีตำรวจภูธรที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษาดังต่อไปนี้ (ดังแสดงในแผนที่ 4.9)

(1) สถานีตำรวจภูธรอำเภอบางใหญ่ ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 6 ตำบลเสาธงหิน ในบริเวณพื้นที่โครงการบางใหญ่ซีดี มีภารกิจรับผิดชอบในพื้นที่ของตำบลบางใหญ่ ตำบลเสาธง หิน ตำบลบางม่วง และตำบลบางเลน รวมเป็นพื้นที่ทั้งสิ้น 26,462 ไร่ มีกำลังของเจ้าหน้าที่ ตำรวจประจำสถานีจำนวน 113 คน การให้บริการของสถานีตำรวจภูธรอำเภอบางใหญ่ จะดูแล ความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยด้านการป้องกันจะจัดเวรสายตรวจตามพื้นที่ชุมชน ต่างๆ ตลอดทั้งวัน ในด้านการบริการแจ้งความคดีต่างๆ จะให้บริการที่สถานีตำรวจ และตู้ยามที่ตั้ง อยู่ในชุมชน ได้แก่ ตู้ยามสถานีตำรวจภูธรอำเภอบางใหญ่ (เก่า) และตู้ยามวัดสวนแก้ว

(2) สถานีตำรวจภูธรอำเภอบางกรวย ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 4 ตำบลบาง ชนุน มีภารกิจรับผิดชอบในพื้นที่ของเทศบาลเมืองบางกรวย ตำบลบางสีทอง ตำบลบางชนุน ตำบลบางขุนทอง และตำบลมหาสวัสดิ์ รวมเป็นพื้นที่ทั้งสิ้น 18,158 ไร่ มีกำลังของเจ้าหน้าที่ ตำรวจประจำสถานีจำนวน 128 คน สภาพของสถานีตำรวจเป็นอาคารที่ก่อสร้างใหม่ มีบริเวณ พื้นที่รอบอาคารของสถานีตำรวจค่อนข้างกว้างขวาง ใช้สำหรับเป็นที่จอดรถของราชการและ สำหรับผู้มาติดต่อ สำหรับการให้บริการของสถานีตำรวจภูธรอำเภอบางกรวย จะดูแลความสงบ เรียบร้อยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยด้านการป้องกันจะจัดเวรสายตรวจตามพื้นที่ชุมชนต่างๆ ตลอดทั้งวัน ในด้านการบริการแจ้งความคดีต่างๆ จะให้บริการที่สถานีตำรวจ และตู้ยามที่ตั้งอยู่ ในชุมชน 4 แห่ง ได้แก่ ตู้ยามสถานีตำรวจภูธรอำเภอบางกรวย สาขาสะพานพระราม 7 ตู้ยาม วัดสำโรง ตู้ยามวัดไทยเจริญ และตู้ยามวัดแดงประชาราษฎร์

(3) สถานีตำรวจภูธรตำบลบางศรีเมือง ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางศรีเมือง รับผิดชอบในพื้นที่ของเทศบาลตำบลบางศรีเมือง ตำบลบางกร่าง และตำบลบางไผ่ รวมเป็นพื้นที่ทั้งสิ้น 11,508 ไร่ มีกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีจำนวน 58 คน สภาพของสถานีตำรวจเป็นอาคารขนาดเล็กชั้นเดียว ซึ่งค่อนข้างคับแคบ และไม่มีพื้นที่รอบอาคารที่จะใช้สำหรับจอดรถสำหรับการให้บริการของสถานีตำรวจภูธรตำบลบางศรีเมือง จะดูแลความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยด้านการป้องกันจะจัดเวรสายตรวจตามพื้นที่ชุมชนต่างๆ ตลอดทั้งวัน ในด้านการบริการแจ้งความคดีต่างๆ จะให้บริการที่สถานีตำรวจ และตู้ยามที่ตั้งอยู่ในชุมชนจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ตู้ยามหน้าสนามกีฬาจังหวัดนนทบุรี และตู้ยามปากทางแยก

(4) สถานีตำรวจภูธรตำบลปลายบาง ตั้งอยู่ใน พื้นที่เขตเทศบาลตำบลปลายบาง มีภารกิจรับผิดชอบในพื้นที่ของเทศบาลตำบลปลายบาง ตำบลบางคูเวียง และตำบลศาลากลาง รวมเป็นพื้นที่ทั้งสิ้น 19,748 ไร่ มีกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีจำนวน 49 คน สภาพของสถานีตำรวจเป็นอาคารไม้สองชั้น ซึ่งค่อนข้างเก่าทรุดโทรม และมีพื้นที่รอบอาคารที่จะใช้สำหรับเป็นบ้านพักและที่จอดรถ สำหรับการให้บริการของสถานีตำรวจภูธรตำบลปลายบาง จะดูแลความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยด้านการป้องกันจะจัดเวรสายตรวจตามพื้นที่ชุมชนต่างๆ ตลอดทั้งวัน ในด้านการบริการแจ้งความคดีต่างๆ จะให้บริการที่สถานีตำรวจ และตู้ยามที่ตั้งอยู่ในชุมชนสำหรับคดีต่างๆ จะเกิดขึ้นตามสมควร

4.4.1.2 สถานีดับเพลิง

การบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดจากเหตุเพลิงไหม้ขึ้นในพื้นที่ศึกษา จะมีสถานีดับเพลิงของหน่วยงานของต่างๆเป็นผู้รับผิดชอบดูแล โดยมีสถานีดับเพลิงสังกัดงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบอยู่จำนวน 4 แห่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ดังแสดงในแผนที่ 4.8)

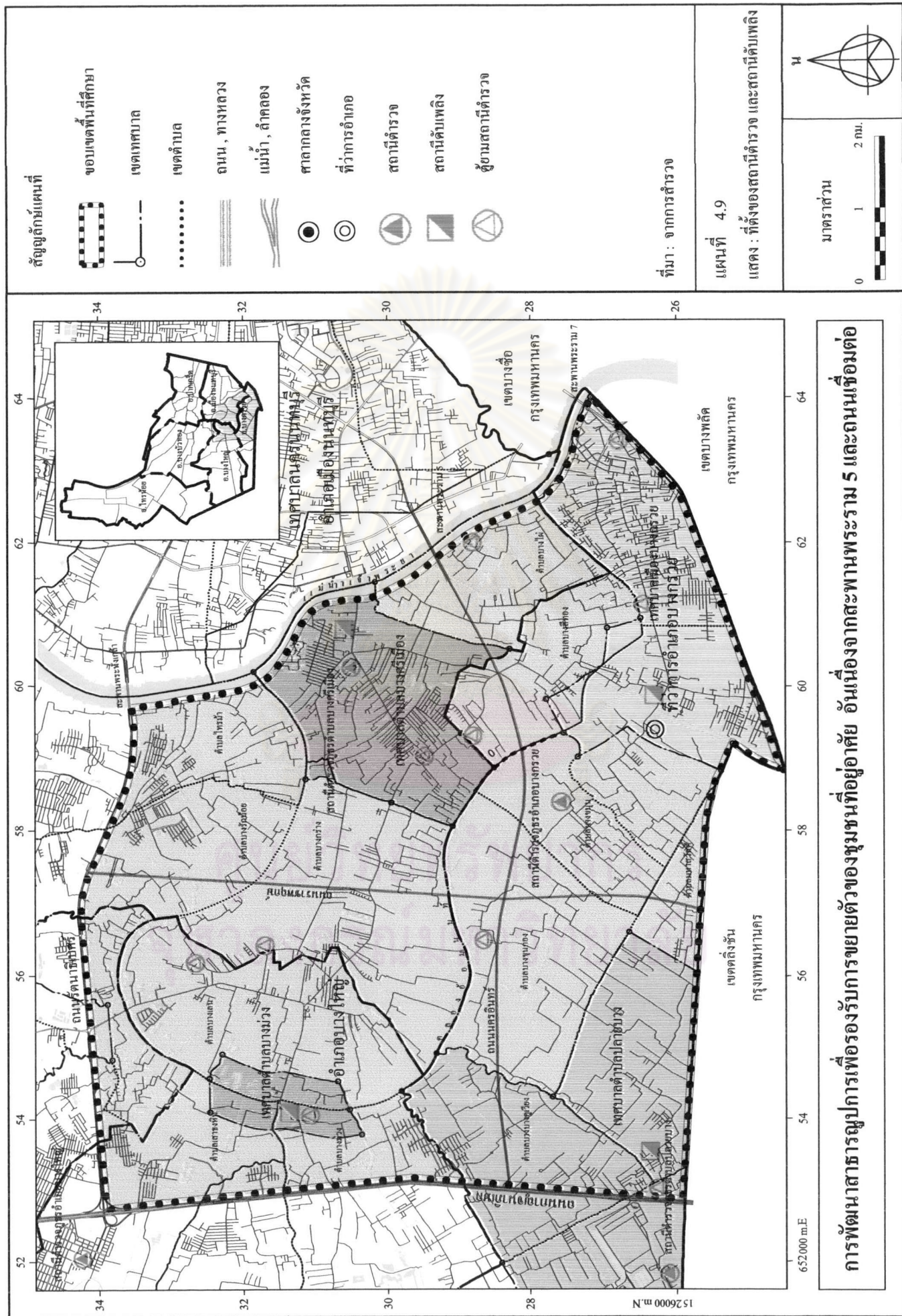
(1) สถานีดับเพลิงเทศบาลเมืองบางกรวย มีที่ทำการ 2 แห่ง โดยมีศูนย์หลักตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1 ตำบลวัดชลอ ในบริเวณพื้นที่เดียวกันกับที่ตั้งสำนักงานเทศบาลเมืองบางกรวย และสถานีย่อยซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายบางกรวย-ไทรน้อยในเขตหมู่ 5 ตำบลบางกรวย ในบริเวณพื้นที่วัดจันทร์ ที่ตั้งของสถานีดับเพลิงทั้ง 2 แห่งนี้เป็นที่ตั้งชั่วคราว การให้บริการของสถานีดับเพลิงนี้จะรับผิดชอบพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองบางกรวยเป็นหลัก โดยมีการจัดเตรียมจำนวนกำลังเจ้าหน้าที่และอาสาป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ที่สำคัญ คือรถยนต์ดับเพลิง มีอยู่จำนวน 5 คัน นอกจากนี้ยังมีเคมีดับเพลิงประมาณ 400-500 ถัง ติดตั้งอยู่กับบ้านเรือนของประชาชนที่อยู่ในชุมชนต่างๆ ทั่วทั้งในเขตเทศบาล แหล่งน้ำสำคัญที่

ใช้ในการดับเพลิง ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา คลองอ้อมนนท์ และท่อน้ำประปาในเขตเทศบาล ประมาณ 12 จุดที่ติดตั้งอยู่ริมถนนซอยต่างๆในชุมชน

(2) สถานีดับเพลิง เทศบาลตำบลบางศรีเมือง มีที่ทำการตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 5 ตำบลบางศรีเมือง ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่เดียวกันกับบ้านพักของพนักงานเทศบาลตำบลบางศรีเมือง การให้บริการของสถานีดับเพลิงนี้ จะรับผิดชอบพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลบางศรีเมืองเป็นหลัก โดยมีการจัดเตรียมจำนวนกำลังเจ้าหน้าที่และอาสาป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ที่สำคัญ คือรถยนต์ดับเพลิง มีอยู่จำนวน 5 คัน นอกจากนี้ยังมีเคมีดับเพลิงประมาณ 200-250ถัง ติดตั้งอยู่กับบ้านเรือนของประชาชนที่อยู่ในชุมชนต่างๆ ทั่วทั้งในเขตเทศบาล แหล่งน้ำสำคัญที่ใช้ในการดับเพลิง ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา คลองอ้อมนนท์ และท่อน้ำประปาในเขตเทศบาลประมาณ 22 จุดที่ติดตั้งอยู่ริมถนนซอยต่างๆในชุมชน

(3) สถานีดับเพลิงเทศบาลตำบลปลายบาง มีที่ทำการตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 ตำบลมหาสวัสดิ์ ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่เดียวกันกับที่ตั้งของสำนักงานเทศบาลตำบลปลายบาง การให้บริการของสถานีดับเพลิงนี้ จะรับผิดชอบพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลปลายบางเป็นหลัก โดยมีการจัดเตรียมจำนวนกำลังเจ้าหน้าที่และอาสาป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ที่สำคัญ คือรถยนต์ดับเพลิง มีอยู่จำนวน 4 คัน นอกจากนี้ยังมีเคมีดับเพลิงประมาณ 100ถัง ติดตั้งอยู่กับบ้านเรือนของประชาชนที่อยู่ในชุมชนต่างๆ ทั่วทั้งในเขตเทศบาล แหล่งน้ำสำคัญที่ใช้ในการดับเพลิง ได้แก่ คลองมหาสวัสดิ์ และท่อน้ำประปาในเขตเทศบาล ที่ติดตั้งอยู่ริมถนนซอยต่างๆภายในพื้นที่ชุมชนที่มีการเดินท่อประปาเข้าถึง

(4) สถานีดับเพลิงเทศบาลตำบลบางม่วง มีที่ทำการตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 ตำบลบางม่วง ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่เดียวกันกับที่ตั้งของสำนักงานเทศบาลตำบลบางม่วง การให้บริการของสถานีดับเพลิงนี้ จะรับผิดชอบพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลบางม่วงเป็นหลัก โดยมีการจัดเตรียมจำนวนกำลังเจ้าหน้าที่และอาสาป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ที่สำคัญ คือรถยนต์ดับเพลิง มีอยู่จำนวน 2 คัน และเรือยนต์ดับเพลิง 1 ลำ นอกจากนี้ยังมีเคมีดับเพลิง ติดตั้งอยู่กับบ้านเรือนของประชาชนที่อยู่ในชุมชน แหล่งน้ำสำคัญที่ใช้ในการดับเพลิง ได้แก่ คลองอ้อมนนท์ และท่อน้ำประปาในเขตเทศบาล ที่ติดตั้งอยู่ริมถนนซอยต่างๆในชุมชน

4.4.2 การประเมินการให้บริการสถานีตำรวจและสถานีดับเพลิงตามเกณฑ์มาตรฐาน

4.4.2.1 สถานีตำรวจ

1) ขนาดพื้นที่บริการของสถานีตำรวจ เมื่อพิจารณาขนาดพื้นที่บริการเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรในพื้นที่ศึกษา จากเกณฑ์กำหนดให้ในบริเวณที่มีความหนาแน่นประชากรน้อยกว่า 10 คน / ไร่ ควรมีสถานีตำรวจ 1 แห่ง รับผิดชอบความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่ 10,000-25,000 ไร่ พบว่า พื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจอำเภอบางใหญ่ สถานีตำรวจอำเภอบางกรวย สถานีตำรวจตำบลบางศรีเมืองและสถานีตำรวจตำบลปลายบาง มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ เท่ากับ 1.75 , 3.67 , 4.2 และ 1.2 คนต่อไร่ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า จำนวนประชากรต่อพื้นที่โดยรวมมีความหนาแน่นอัตราค่าเฉลี่ยไม่เกิน 4 คน/ ไร่ สำหรับขนาดพื้นที่รับผิดชอบการให้บริการอยู่ในช่วงระหว่าง 10,000-25,000 ไร่ พบว่า สถานีตำรวจอำเภอบางใหญ่ สถานีตำรวจอำเภอบางกรวย สถานีตำรวจตำบลบางศรีเมือง และสถานีตำรวจตำบลปลายบาง มีขนาดพื้นที่รับผิดชอบเท่ากับ 26,462 , 18,157 , 11,509 และ 16,414 ไร่ ตามลำดับ ซึ่งแม้ว่าอำเภอบางใหญ่จะมีพื้นที่ในความรับผิดชอบอยู่ถึง 26,462 ไร่ ก็ตาม แต่ทว่าพื้นที่ดังกล่าวโดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำทางการเกษตร ประกอบกับมีความหนาแน่นของประชากรเท่ากับ 1.75 คนต่อไร่ จึงไม่เป็นปัญหามากนัก ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากการเปรียบเทียบระหว่างจำนวนประชากรต่อพื้นที่ และขนาดพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจอำเภอทั้ง 4 แห่งในพื้นที่ศึกษา จะเห็นได้ว่า จำนวนประชากรที่มีอยู่ปัจจุบัน สถานีตำรวจอำเภอที่มีอยู่แล้ว ก็ยังมีศักยภาพในการดูแลความสงบเรียบร้อยของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเพียงพอ

2) จำนวนประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อจำนวนประชากรในพื้นที่ศึกษา จะเห็นได้ว่า โดยส่วนใหญ่จะมีความสอดคล้องกันกับเกณฑ์มาตรฐาน คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจต่อจำนวนประชากรเท่ากับ 1: 800 ยกเว้นในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจตำบลบางศรีเมือง ซึ่งมีประชากรถึง 48,154 คน ในปี 2546 แต่มีกำลังตำรวจประจำสถานีเพียง 58 นาย เมื่อคิดเป็นสัดส่วนจะเท่ากับ 1: 830 ซึ่งสูงเกินมาตรฐานอยู่ถึง 30 คน จึงจะต้องมีการเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกประมาณ 3 นาย เป็น 61 นาย เพื่อให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนด ส่วนสถานีตำรวจอำเภอบางใหญ่ สถานีตำรวจอำเภอบางกรวย และสถานีตำรวจตำบลปลายบาง มีสัดส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อจำนวนประชากรในพื้นที่รับผิดชอบเท่ากับ 1: 377 , 1: 520 และ 1: 538 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ยังมีจำนวนเพียงพอในการรอง

รับจำนวนประชากรทั้งในปัจจุบันได้อย่างสมบูรณ์ จึงไม่จำเป็นที่จะต้องมีการเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่
ในสถานีดังกล่าวอีก

4.4.2.2 สถานีดับเพลิง

1) จำนวนประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ

จากการศึกษาสภาพการให้บริการของสถานีดับเพลิงในพื้นที่ พบว่า
สถานีดับเพลิงของเทศบาลทั้ง 4 แห่ง จะมีการจัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์การดับ
เพลิง และบุคลากรไว้พร้อมตลอดเวลา หากพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานการให้บริการของสถานี
ดับเพลิงที่กำหนดจำนวนรถดับเพลิงตามจำนวนประชากรที่มีอยู่ภายในชุมชน จากข้อมูลปี 2546

- สถานีดับเพลิงเทศบาลเมืองบางกรวย มีประชากรในเขตพื้นที่
รับผิดชอบจำนวน 42,067 คน มีจำนวนรถดับเพลิง 5 คัน

- สถานีดับเพลิงเทศบาลตำบลบางศรีเมือง มีประชากรในเขตพื้นที่
ที่รับผิดชอบจำนวน 27,105คน มีจำนวนรถดับเพลิง 5 คัน

- สถานีดับเพลิงเทศบาลตำบลปลายบาง ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
จำนวน 18,493คน มีจำนวนรถดับเพลิง 4 คัน

- สถานีดับเพลิงเทศบาลตำบลบางม่วง มีประชากรในเขตพื้นที่
รับผิดชอบจำนวน 4,938คน มีจำนวนรถดับเพลิง 2 คันและเรือยนต์ดับเพลิง 1 ลำ

จากข้อมูลข้างต้น เมื่อนำไปพิจารณากับเกณฑ์กำหนดประชากร
ที่อยู่อาศัยกับสถานีดับเพลิงและจำนวนรถดับเพลิงจะเห็นได้ว่า ในเขตเทศบาลมีสถานดับเพลิง
ทุกแห่งมีให้บริการและมีจำนวนรถดับเพลิงเพียงพอกับการให้บริการแก่ประชาชนในเขตเทศบาล

2) พื้นที่การให้บริการ

จากการศึกษา พบว่า ที่ตั้งของสถานีดับเพลิงทุก ๆ แห่ง ในพื้นที่ศึกษา
จะตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนของเทศบาล ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและรวดเร็วแก่การให้บริการแก่
ประชาชนในเขตเทศบาลเป็นหลัก เมื่อพิจารณาที่ตั้งซึ่งจะมีผลต่อรัศมีรัศมีการให้บริการของ
สถานีดับเพลิง พบว่า ที่ตั้งของสถานีดับเพลิงจะตั้งอยู่บนถนนสายหลักภายในเขตเทศบาล เมื่อ
กำหนดรัศมีการให้บริการของสถานีดับเพลิงในระยะ 3 กิโลเมตร จะครอบคลุมพื้นที่ชุมชนในเขต
เทศบาลที่ตั้งอยู่จำนวน 4 แห่ง ทั้งหมด ส่วนพื้นที่อื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือรัศมีการให้บริการของสถานี
ดับเพลิงระยะ 3 กิโลเมตร คือ พื้นที่ของตำบลบางรักน้อย และตำบลไทรมา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการ

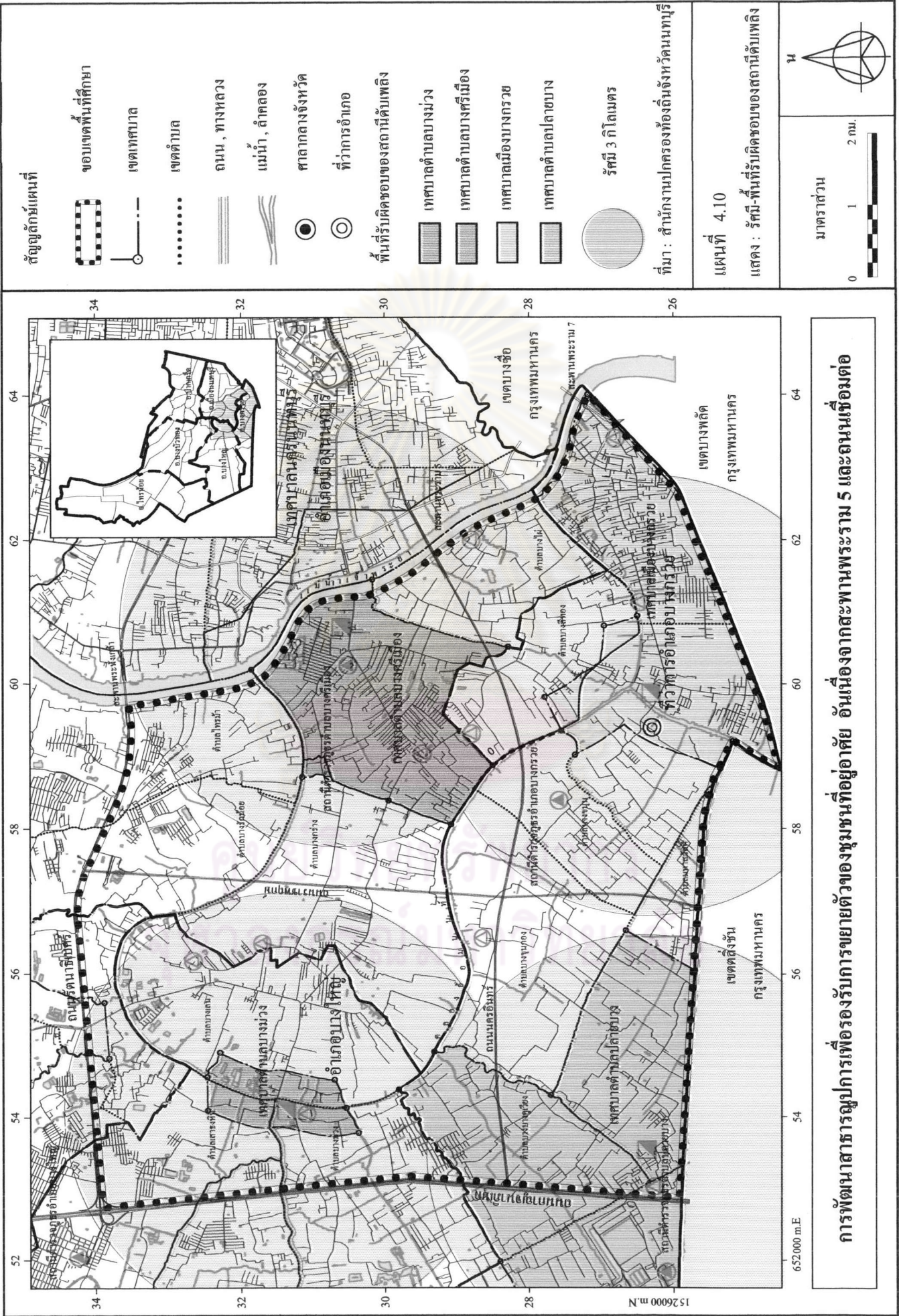

พัฒนาอย่างต่อเนื่อง อันจะเห็นได้จากมีสิ่งปลูกสร้างประเภทบ้านจัดสรรเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลา 5-10 ปีที่ผ่านมา ในลักษณะหมู่บ้านจัดสรร ได้แก่ หมู่บ้านซีอตรง หมู่บ้านวินรมย์วิลล่า หมู่บ้านอุบลชาติ หมู่บ้านนนทบุรีปาร์ค และโครงการก่อสร้างที่อยู่อาศัยของบริษัท พรอพเพอร์ตี้ โดยได้รับอิทธิพลจากถนนรัตนานิเบศร์และสะพานพระนั่งเกล้า จึงส่งผลภายในพื้นที่ให้เกิดชุมชนหมู่บ้านจัดสรรขนาดใหญ่ และมีแนวโน้มการพัฒนาเป็นชุมชนเมืองขึ้นในอนาคต

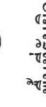

สรุปปัญหาการให้บริการของสถานีตำรวจและสถานีดับเพลิงในพื้นที่ศึกษา พบว่า การให้บริการของสถานีตำรวจมีความครอบคลุมและเหมาะสมเพียงพอกับจำนวนประชากร ส่วนการให้บริการของสถานีดับเพลิงยังมีปัญหาในด้านการกระจายตัวของสถานบริการ ไม่ครอบคลุมพื้นที่ ในเขตตำบลบางรักน้อย และตำบลไทรม้า (ดังแสดงในแผนที่ 4.10)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัญลักษณ์แผนที่

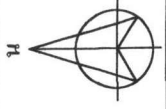
- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- เขตเทศบาล
- เขตตำบล
- ถนน, ทางหลวง
- แม่น้ำ, ลำคลอง
- ศาลากลางจังหวัด
- ที่ว่าการอำเภอ
- พื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิง
- เทศบาลตำบลบางม่วง
- เทศบาลตำบลบางศรีเมือง
- เทศบาลเมืองบางกรวย
- เทศบาลตำบลปลายบาง
- รัศมี 3 กิโลเมตร

ที่มา : สำนักงานปกครองท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี

แผนที่ 4.10

แสดง : รัศมี-พื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิง

มาตราส่วน

การพัฒนาศาสนาการเพื่อการขยายตัวของชุมชนที่อยู่อาศัย อันเนื่องมาจากสะพานพระราม 5 และถนนเชื่อมต่อ

652000 m.E

56

58

60

62

64

52

54

56

58

60

62

64

1526000 m.N

4.4.3 การใช้บริการสถานีตำรวจในพื้นที่

ตารางที่ 4.24 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการให้บริการและ เหตุผลที่ไม่ใช้บริการสถานีตำรวจ

ลักษณะการให้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้	235	58.89
ไม่ใช้	164	41.11
รวม	399	100
เหตุผลที่ไม่ใช้บริการสถานีตำรวจ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยมีเหตุที่ต้องไปใช้บริการ	156	92.12
การให้บริการการไม่ดี	8	4.88
ขาดที่จอดรถของผู้มาติดต่อ	0	0
มีผู้มาใช้บริการจำนวนมาก	0	0
รวม	164	100

ที่มา : แบบสอบถาม

จากการตอบแบบสอบถามของประชาชน พบว่า ครั้วเรือนที่ใช้บริการสถานีตำรวจในพื้นที่ศึกษา มีจำนวน 235 ครั้วเรือน หรือคิดเป็น ร้อยละ 58.89 ส่วนที่ไม่ใช้บริการมีจำนวน 164 ครั้วเรือน หรือคิดเป็น ร้อยละ 41.11 สำหรับเหตุผลไม่ใช้ คือ ไม่เคยมีเหตุที่ต้องไปใช้บริการ จำนวน 156 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.12 เหตุผลรองลงมา ก็คือ การให้บริการไม่ดี จำนวน 8 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.88 (ดังแสดงในตารางที่ 4.24)

ในด้านการใช้บริการส่วนมากจะไปใช้บริการหลายปีต่อ 1 ครั้ง จำนวน 145 ครั้วเรือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 61.71 ของผู้ให้บริการทั้งหมด รองลงมาคือ ปีละ 1 ครั้ง จำนวน 72 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.62 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความถี่ของการใช้บริการที่สถานีตำรวจค่อนข้างต่ำ เนื่องจากในพื้นที่รับผิดชอบจะมีผู้ยามให้บริการแจ้งความคดีต่างๆ ตลอด 24 ชั่วโมง สำหรับที่ตั้งของสถานีตำรวจมีระยะห่างจากที่พักอาศัยในช่วง 3-5 กิโลเมตร เป็นส่วนมาก คือ 73 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.06 รองลงมาคือ ในระยะช่วง 1-3 กิโลเมตร จำนวน 68 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.94 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ประชาชนต้องเดินทางไปไกลในการใช้บริการสถานีตำรวจ ส่วนมากจะใช้เวลาในช่วง 10-30 นาที มีจำนวน 129 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละของ 54.89 รองลงมาคือ ใช้เวลาในการเดินทางน้อยกว่า 10 นาที จำนวน 55 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.40 การเดินทางเข้าถึงสถานีตำรวจของผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ จะใช้รถจักรยานยนต์ส่วนตัว เข้ามาใช้บริการเป็นหลัก จำนวน 97 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.28 ของผู้เข้ามาใช้บริการ รองลงมาได้แก่ รถยนต์ส่วนตัว และรถประจำทาง

จำนวน 97 และ 67 ครั้งเวียน คิดเป็นร้อยละ 28.52 และจำนวน 45 ครั้งเวียนคิดเป็นร้อยละ 19.14 ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่และการเดินทางไปใช้บริการ สถานีตำรวจที่ตั้งอยู่ในพื้นที่

ความถี่การใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
เดือนละ 1 ครั้ง	4	1.70
ปีละ 2 ครั้ง	14	5.97
ปีละ 1 ครั้ง	72	30.62
หลายปีต่อครั้ง	145	61.71
รวม	235	100
ระยะทาง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	47	20.00
1 – 3 กิโลเมตร	68	28.94
3-5 กิโลเมตร	73	31.06
5-7 กิโลเมตร	34	14.47
7 – 10 กิโลเมตร	13	5.53
มากกว่า 10 กิโลเมตร	0	0
รวม	235	100
ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 นาที	55	23.40
10 – 30 นาที	129	54.89
30 – 40 นาที	43	18.30
40 – 50 นาที	8	3.41
50 – 60 นาที	0	0
มากกว่า 60 นาที	0	0
รวม	235	100
ชนิดของการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง	45	19.14
รถยนต์ส่วนตัว	67	28.52
จักรยานยนต์ส่วนตัว	97	41.28
จักรยานยนต์รับจ้าง	21	8.94
จักรยาน	0	0
เดิน	5	2.12
รวม	235	100

ที่มา : แบบสอบถาม

สำหรับปัญหาการให้บริการของสถานีตำรวจ จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ประชาชน พบว่า ปัญหาของผู้ที่ใช้บริการสถานีตำรวจในพื้นที่ คือ สถานีตำรวจตั้งอยู่ไกล จำนวน 179 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 68.32 รองลงมาคือ สถานีบริการคั้บแคบ จำนวน 37 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.12 ทั้งนี้เนื่องจากสถานีตำรวจในพื้นที่ศึกษา มีการย้ายที่ตั้งสถานีไปที่แห่งใหม่ ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอบางกรวย และสถานีตำรวจภูธรอำเภอบางใหญ่ นอกจากนี้ยังมีการ เสนอแนวทางการแก้ปัญหาการให้บริการของผู้ที่ใช้บริการสถานีตำรวจในพื้นที่คือ ต้องการให้จัดตั้งสถานี ตำรวจย่อยภายในชุมชน จำนวน 123 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 57.21 รองลงมาคือ ให้มีจุดตรวจ ตามจุดต่างๆ จำนวน 40 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.60 (ดังแสดงในตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัญหาและแนวทางการ แก้ไขปัญหาการให้บริการของสถานีตำรวจ

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งอยู่ไกล	179	68.32
สถานบริการคั้บแคบ	37	14.12
บริการไม่ดี	22	8.40
ไม่มีคุณภาพ	24	9.16
รวม	262	100
แนวทางการแก้ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
จัดตั้งสถานีตำรวจย่อยในชุมชน	123	57.21
ขยายพื้นที่ให้บริการภายในสถานี	36	16.74
จัดเจ้าหน้าที่ให้การแนะนำ	16	7.44
มีจุดตรวจตามจุดต่างๆ	40	18.60
รวม	215	100

ที่มา : แบบสอบถาม

4.5 ด้านการบริการตลาด

4.5.1 การให้บริการของตลาดในปัจจุบัน

ตลาดเป็นสาธารณูปการอย่างหนึ่งที่มีความจำเป็นสำหรับชุมชนเมือง เพราะใช้เป็นสถานที่จำหน่ายซื้อขายสินค้าของผู้คนที่อยู่ในชุมชน ปัจจุบันมีตลาดที่ตั้งให้บริการอยู่ในพื้นที่ศึกษาจำนวน 7 แห่ง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ตลาดบางใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางม่วง จัดเป็นตลาดขายปลีกสินค้าอุปโภคและบริโภค พกอาหารสดและอาหารแห้ง มีขนาดพื้นที่ของตลาด 1,200 ตารางเมตร เปิดบริการทุกวัน ช่วงเวลา 05.00 – 18.00 น. มีแผงค้าขายจำนวน 60 แผง แต่มีเช่าแผงผู้ค้าในอาคารประมาณ 30 ราย ตลาดแห่งนี้ดำเนินการโดยเอกชน เดิมมีฐานะเป็นตลาดหลักประจำอำเภอ และเป็นตลาดแห่งเดียวที่มีอยู่ในเขตเทศบาล เปิดค้าขายมานานกว่า 30 ปี โดยในช่วงที่ผ่านมา นั้น ที่ว่าการอำเภอบางใหญ่(เก่า)ยังตั้งอยู่ที่เดิม ซึ่งเป็นบริเวณใกล้เคียงกันกับตลาดบางใหญ่ จะมีผู้คนเดินทางผ่านไปมาเข้ามาใช้บริการที่ตลาดแห่งนี้มาก ทำให้ตลาดบางใหญ่ที่มีความคึกคัก แต่หลังจากมีการย้ายที่ว่าการอำเภอออกไปอยู่ที่โครงการบางใหญ่ซีดี ตลาดบางใหญ่ก็เริ่มซบเซาลงไปด้วย ประกอบกับจากการเข้ามาของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ในโครงการบางใหญ่ซีดีซึ่งอยู่นอกพื้นที่ศึกษาเพียงเล็กน้อยดึงเอากำลังซื้อของผู้บริโภคในพื้นที่ไปเป็นจำนวนมาก จึงส่งผลให้จำนวนผู้ค้าก็ลดลงตามไปด้วย แผงค้าขายภายในตลาดว่างเปล่าเป็นจำนวนมาก และสภาพอาคารของตลาดก็เก่าทรุดโทรม ขาดพื้นที่จอดรถ แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้คนในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง ก็มาใช้บริการตลาดบางใหญ่แห่งนี้เป็นประจำ

2) ตลาดวัดเฉลิมพระเกียรติ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางศรีเมือง มีขนาดพื้นที่ 400 ตารางเมตร มีแผงค้า 60 แผง แต่มีจำนวนผู้ค้าเช่าแผงเพียง 11 รายเท่านั้น ซึ่งตลาดนี้มีศักยภาพในการรองรับการให้บริการ และถือได้ว่าเป็นตลาดที่มีมาตรฐานในการสุขอนามัยดี แต่เนื่องจากเป็นตลาดที่สร้างขึ้นใหม่ เมื่อปี 2544 ประกอบกับประชาชนซึ่งเป็นกำลังซื้อมีความเคยชินกับการใช้ตลาดทำนันทน์ ซึ่งเป็นตลาดมีศักยภาพในระดับของจังหวัดที่อยู่ไม่ไกลมากนัก จึงยังไม่สามารถที่จะแข่งขันกับตลาดดังกล่าวได้ ส่งผลทำให้ผู้ประกอบการมีจำนวนน้อย ประกอบกับสินค้าที่ขายก็ไม่มีหลากหลายและเน้นในด้านของการค้าขายกับชาวสำเร็จชนิดถุง และอาหารสดและแห้งบางประเภทเท่านั้น

3) ตลาดบางศรีเมือง ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลบางศรีเมือง หมู่ที่ 3 บริเวณตรงข้ามปากทางเข้าวัดบางศรีเมือง มีขนาดพื้นที่ 200 ตารางเมตร ทำเป็นแผงค้าขายแบบไม่ถาวร มีจำนวนผู้ค้าขายภายในอาคารประมาณ 30 ราย เปิดบริการเป็นช่วงๆ ช่วงเวลา 2 ช่วง คือ 06.00-09.00 น. และช่วง 16.00 – 19.00 น. ดำเนินการโดยเอกชน ตลาดดังกล่าวมีการค้าขายสินค้าอุปโภคและบริโภคจำนวนเล็กน้อย แต่มุ่งเน้นขายเพียงกับข้าวสำเร็จชนิดถุง ที่ให้บริการกับคนในชุมชนใกล้เคียง ตลาดดังกล่าวมีความคึกคักเพียงช่วงเวลาเย็น เนื่องจากเป็นเวลาในการกลับจากที่ทำงานและจัดซื้อหาอาหารสำเร็จเพื่อเข้าไปบริโภคในครัวเรือน

4) ตลาดหน้าวัดพุฒิปรางค์ปราโมทย์ ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเทศบาลตำบลบางศรีเมือง ตรงบริเวณปากทางเข้าวัด มีขนาดพื้นที่ตลาด 400 ตารางเมตร จัดเป็นตลาดชั่วคราวที่มีโครงสร้างไม่ถาวร เปิดให้บริการเฉพาะช่วงเช้า 06.00 – 09.00 น. มีจำนวนแผงผู้ค้าจำนวนมาก แต่ไม่มีแผงค้าถาวร ตลาดดังกล่าวเน้นขายอาหารสดและแห้งบางประเภทรวมทั้ง กับข้าวสำเร็จชนิดถุง โดยกลุ่มผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ จะเป็นผู้ที่อยู่ในบริเวณวัดพุฒิปรางค์ปราโมทย์ และพื้นที่ใกล้เคียง

5) ตลาดรุ่งเจริญ ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 8 ตำบลบางเลน บริเวณหน้าหมู่บ้านเจ้าพระยาเป็นตลาดขายสินค้าอุปโภคและบริโภค มีขนาดพื้นที่ 200 ตารางเมตร เปิดบริการทุกวัน ช่วงเวลา 06.00 – 18.00 น. มีผู้ค้าในอาคารประมาณ 12 ราย เป็นตลาดขนาดเล็ก ที่เอกชนเพิ่งเปิดให้บริการได้เมื่อปลายปี 2546 กลุ่มผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านจัดสรรเจ้าพระยา และพื้นที่ใกล้เคียง

6) ตลาดเจ้าพระยา 8 ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 8 ตำบลบางเลน ในบริเวณพื้นที่หน้าหมู่บ้านจัดสรรเจ้าพระยา ตรงกันข้ามกับตลาดรุ่งเจริญ มีขนาดพื้นที่ 800 ตารางเมตร จัดเป็นตลาดชั่วคราวที่มีโครงสร้างไม่ถาวร เปิดให้บริการ เฉพาะช่วงเย็นเวลา 15.00 – 20.00 น. มีผู้ค้าประมาณ 80 ราย แต่ทว่าไม่มีแผงค้าถาวร โครงสร้างตลาดเป็นเพียงตั้งเด็ท การมาใช้บริการจะคึกคักเป็นอันมากในช่วงเวลาเย็น กลุ่มผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านจัดสรรเจ้าพระยา มีจำนวนประมาณ 500 ครัวเรือน และชุมชนวัดโบสถ์ดอนพรหม โดยจะเข้ามาใช้บริการหลังจากกลับจากการทำงาน

7) ตลาดศรีบางกรวย ตั้งอยู่ริมถนนสายบางกรวย-ไทรน้อย ในชุมชนเขตเทศบาลเมืองบางกรวย บริเวณใกล้กับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย มีขนาดพื้นที่ 800 ตารางเมตร เป็นตลาดขายสินค้าอุปโภคและบริโภค จำพวกอาหารสดและอาหารแห้ง ภายในตลาด

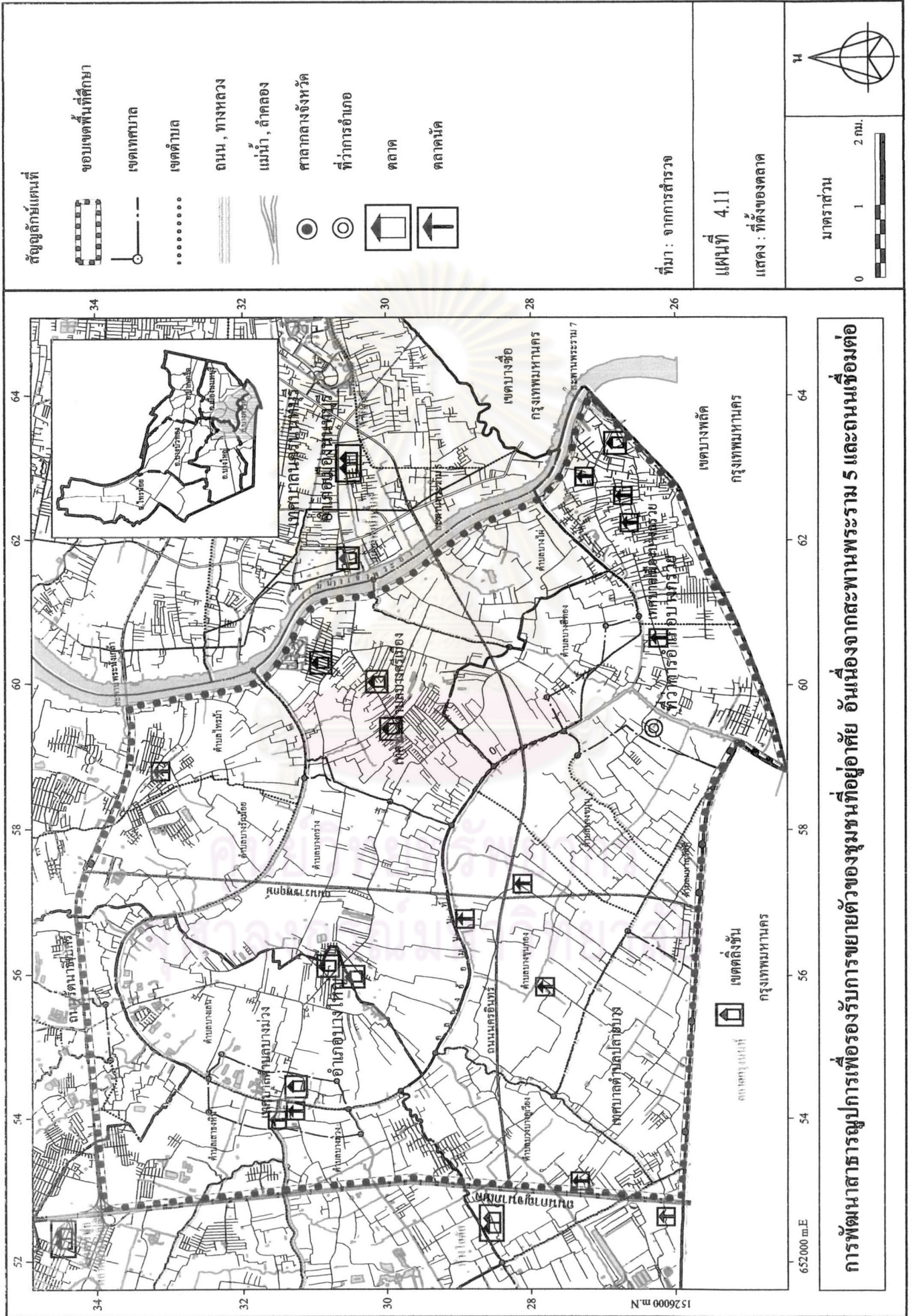
ทำเป็นแผงคอนกรีตเพื่อค้าขายจำนวน 30 แผง แต่มีผู้เช่าแผงค้าขายจริงในอาคารประมาณ 19 ราย เปิดบริการช่วงเวลา 05.00 – 19.00 น. โดยเอกชนเป็นเจ้าของตลาด ตลาดแห่งนี้เปิดดำเนินการมานานแล้ว แต่เนื่องจากตลาดขาดการปรับปรุงและจำนวนแผงผู้ค้าที่มีอยู่จริงมีจำนวนน้อย ทำให้พื้นที่ภายในตลาดยังว่างอีกมาก ตลาดจึงไม่คึกคักเท่าที่ควร กลุ่มผู้มาใช้บริการจะเป็น คนอยู่ในบริเวณใกล้กับตลาด จะมาใช้บริการอยู่เป็นประจำ

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่าตลาดที่ให้บริการแก่ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ภายในพื้นที่ศึกษามีจำนวนทั้งหมด 7 แห่ง เป็นตลาดที่ดำเนินการโดยเอกชน ส่วนใหญ่จะตั้งกระจายอยู่ในเขตเทศบาล เป็นตลาดขนาดเล็กและจำนวนผู้ค้ามีน้อยราย เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในพื้นที่แล้ว นับว่ายังมีจำนวนไม่เพียงพอและในชุมชนบางแห่งก็ไม่มีตลาดสดให้ใช้บริการ เช่น ในเขตเทศบาลตำบลปลายบาง คนในชุมชนต้องเดินทางไปใช้บริการตลาดในพื้นที่ชุมชนใกล้เคียง ซึ่งก็ตั้งอยู่ไม่ไกลนักเพียงข้ามคลองมหาสวัสดิ์ ดังนั้น ด้วยความต้องการตลาดที่มีสินค้าให้เลือกซื้อจำนวนมากหลากหลายชนิด ปัจจุบันได้มีการจัดตลาดนัดเกิดขึ้นมา เพื่อให้บริการแก่ประชาชนในชุมชนต่างๆ โดยจะตั้งอยู่ในที่เป็นจุดรวมของคน และที่มีความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงการจัดให้บริการจะเวียนกันตลอดสัปดาห์ (ดังแสดงในแผนที่ 4.11)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพัฒนาสาธารณูปการเพื่อการขยายตัวของชุมชนที่อยู่อาศัย อันเนื่องมาจากสะพานพระราม 5 และถนนเชื่อมตอ

- สัญลักษณ์แผนที่
- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
  - เขตเทศบาล
  - เขตตำบล
  - ถนน, ทางหลวง
  - แม่น้ำ, ลำคลอง
  - ศาลากลางจังหวัด
  - ที่ว่าการอำเภอ
  - ตลาด
  - ตลาดนัด

ที่มา : จากกรมสำรวจ

แผนที่ 4.11

แสดง : ที่ตั้งของตลาด

มาตราส่วน

4.5.2 การประเมินการให้บริการของตลาดตามเกณฑ์มาตรฐาน

4.5.2.1 การกระจายตัวของตลาด

ตลาดเป็นศูนย์การค้าระดับชุมชนเมือง เทศบาลทุกแห่งควรมีตลาดอย่างน้อย 1 แห่ง เพื่อเป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างเมืองกับชนบท และบริการผู้คนภายในเมือง จากการศึกษา พบว่า ในชุมชนเขตเทศบาลเกือบจะทุกแห่งจะมีตลาดตั้งให้บริการ อย่างน้อยจำนวน 1 แห่ง ยกเว้นในเขตเทศบาลตำบลปลายบาง เนื่องจากที่ผ่านมายังไม่มีตลาดไว้ให้บริการ แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันได้มีเอกชนได้เข้ามาดำเนินการสร้างตลาดไว้แล้ว ในการกระจายตัวของตลาดหากพิจารณาวิธีการให้บริการของตลาด เราจะเห็นได้ว่าระยะทางที่เหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ 1,600 เมตร ตามทฤษฎีที่อยู่อาศัยระดับชุมชน (Community Concept) จะเห็นได้ว่า การให้บริการของตลาดนั้นครอบคลุมกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ชุมชนเขตเทศบาลตำบลบางม่วง เทศบาลตำบลบางศรีเมือง และบริเวณหมู่บ้านเจ้าพระยา ในเขตตำบลบางเลนเท่านั้น ส่วนพื้นที่บริเวณที่ไม่อยู่ในรัศมีการให้บริการของตลาด จะเป็นพื้นที่ที่มีการอยู่อาศัยยังไม่หนาแน่น พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และในบริเวณพื้นที่ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลปลายบางกับเทศบาลเมืองบางกรวย ที่ยังขาดตลาดสำหรับไว้ให้บริการภายในชุมชน

4.5.2.2 ด้านขนาดพื้นที่ของตลาด

ในด้านขนาดพื้นที่ของตลาด เกณฑ์ขั้นต่ำของไทยที่เสนอไว้มีพื้นที่ประมาณ 2,000- 3,000 ตารางเมตรต่อแห่ง (วิภา 2538 : 88) จะได้สัดส่วนพื้นที่ของตลาดสอดคล้องประชากร ตั้งแต่ 0.25-0.30 ตารางเมตรต่อคน ปัจจุบันขนาดและพื้นที่ของตลาดแต่ละแห่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา จะเป็นตลาดขนาดเล็กทั้งหมด ดังจะเห็นได้จากตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยมากที่สุด ได้แก่ ตลาดบางใหญ่มีขนาดพื้นที่ 1,200 ตารางเมตร ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรองลงมา คือ ตลาดศรีบางกรวย และตลาดเจ้าพระยา 8 มีขนาดพื้นที่ 800 ตารางเมตร ตลาดในส่วนที่เหลือจะมีพื้นที่ใช้สอยน้อยกว่านี้แทบทั้งสิ้น ซึ่งถ้าหากเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ของไทย ที่กำหนดพื้นที่ของตลาดที่เหมาะสมต่อจำนวนประชากร คือ ตั้งแต่ 0.25-0.30 ตารางเมตรต่อคน จากเกณฑ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่า ขนาดพื้นที่การให้บริการของตลาดแต่ละแห่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา จะมีความเพียงพอให้บริการแก่คนภายในชุมชนเท่านั้น แต่ในตามความเป็นจริงแล้วผู้มาใช้บริการตลาด มีทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนและจากพื้นที่ใกล้เคียงหลายแห่ง

4.5.3 การใช้บริการตลาดในพื้นที่

ตารางที่ 4.27 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการให้บริการและเหตุผลที่ไม่ใช้บริการตลาดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่

ลักษณะการให้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้	278	69.68
ไม่ใช้	121	30.32
รวม	399	100
เหตุผลที่ไม่ใช้บริการตลาดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
สินค้ามีให้เลือกซื้อน้อย	74	50.00
การจราจรติดขัด	8	5.41
ขาดที่จอดรถ	28	18.92
ตลาดสกปรกและเก่าทรุดโทรม	38	25.67
รวม	148	100

ที่มา : แบบสอบถาม

ผลจากการตอบแบบสอบถามประชาชน พบว่า มีการใช้บริการตลาดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ มีจำนวน 278 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 69.68 ที่ไม่ใช้มีจำนวน 121 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.32 เหตุผลโดยส่วนใหญ่ของผู้ที่ไม่ใช้ตลาดในพื้นที่ คือ สินค้ามีให้เลือกซื้อน้อย จำนวน 74 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 50 เหตุผลรองลงมา ได้แก่ ตลาดสกปรกและเก่าทรุดโทรม และขาดที่จอดรถ จำนวน 38 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.67 และจำนวน 28 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.92 ตามลำดับ เนื่องจากตลาดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษาทั้งหมด เป็นตลาดขนาดเล็ก มีผู้ค้าขายภายในตลาดจำนวนน้อย (ดังแสดงในตารางที่ 4.27)

ด้านการใช้บริการตลาดของประชาชนในพื้นที่ ส่วนมากใช้บริการวันละ 1 ครั้ง จำนวน 216 ครั้วเรือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 54.13 รองลงมาคือ สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง จำนวน 98 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.56 ซึ่งถือว่าการใช้บริการที่มีความถี่มาก สำหรับที่ตั้งของตลาดมีระยะห่างจากบ้านถึงตลาดในช่วงน้อยกว่า 1 กิโลเมตร เป็นส่วนมาก คือ 201 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.37 รองลงมา ได้แก่ ในช่วง 3-5 กิโลเมตร และในช่วง 1-3 กิโลเมตร จำนวน 83 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.81 และจำนวน 68 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.04 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ที่ตั้งของตลาดมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว ซึ่งในการกำหนดระยะ 1.6 กิโลเมตร ถือได้ว่าเป็นระยะทางที่เอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงได้ง่าย ระยะเวลาในการใช้บริการในพื้นที่ ส่วนมากจะใช้เวลาไม่เกิน 10 นาที มีจำนวน 235 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละของ 58.90 รองลงมา คือ ในช่วงเวลา 10-30 นาที จำนวน 129 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 32.33 ในการเดินทางของผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ จะใช้พาหนะประเภทรถจักรยานยนต์ส่วนตัว จำนวน 149 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 37.34 รองลง

มา ได้แก่ รถยนต์ส่วนบุคคล และรถประจำทาง จำนวน 98 คัน คิดเป็นร้อยละ 24.56 และ จำนวน 72 คัน คิดเป็นร้อยละ 18.04 ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่และการเดินทางไปใช้บริการตลาด

ความถี่การใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
วันละ 1 ครั้ง	216	54.13
สัปดาห์ 4-6 ครั้ง	77	19.30
สัปดาห์ 2-3 ครั้ง	98	24.56
เดือนละ 1 ครั้ง	8	2.01
รวม	399	100
ระยะทาง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	201	50.37
1 - 3 กิโลเมตร	68	17.04
3-5 กิโลเมตร	83	20.81
5-7 กิโลเมตร	34	8.52
7 - 10 กิโลเมตร	13	3.26
มากกว่า 10 กิโลเมตร	0	0
รวม	399	100
ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 นาที	235	58.90
10 - 30 นาที	129	32.33
30 - 40 นาที	35	8.77
40 - 50 นาที	0	0
50 - 60 นาที	0	0
มากกว่า 60 นาที	0	0
รวม	399	100
ชนิดของการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง	72	18.04
รถยนต์ส่วนบุคคล	98	24.56
จักรยานยนต์ส่วนบุคคล	149	37.34
จักรยานยนต์รับจ้าง	23	5.76
จักรยาน	13	3.27
เดิน	44	11.03
รวม	399	100

ที่มา : แบบสอบถาม

ปัญหาของผู้ที่ใช้บริการตลาดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ พบว่า จะมีปัญหาในเรื่องของพื้นที่ตลาดคับแคบ จำนวน 74 ครั้วเรื่อน คิดเป็นร้อยละ 27.41 ปัญหาของลงมา ได้แก่ ตลาดขาดการดูแลรักษาและสินค้ามีให้เลือกซื้อน้อย จำนวน 73 ครั้วเรื่อน คิดเป็นร้อยละ 27.4 และ จำนวน 69 ครั้วเรื่อน คิดเป็นร้อยละ 25.56 ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัญหาของผู้ใช้บริการตลาดที่ตั้งอยู่ภายในพื้นที่

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
สถานบริการคับแคบ	74	27.41
ไม่มีที่จอดรถ	54	20.00
ขาดการดูแลรักษา	73	27.04
มีสินค้าให้เลือกซื้อน้อย	69	25.56
รวม	270	100

ที่มา : แบบสอบถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย